

Motrišta

Koji puta izgleda da smo mi Hrvati nezreli za svoju vlastitu državu. Dokazi za to su svugdje. Mi, kao zajednica upravo ne dozvoljavamo pojedincima da se razviju u svojim čelničkim pozicijama, nitko nam nije dovoljno dobar, pogotovo ako nije "moj", ili iz "moje stranke". Čini mi se kako bi mi ustvari trebali imati nekoliko država pod istim imenom "Hrvatska" - a svaka od tih zadovoljavala bi samo neke od hrvatskih građana, koji jednostavno ne žele imati nikakve veze ili s ovom Vladom, ili s onom Vladom, sa onim čelnicima, ili određenim strankama. Mi iz dijasporne jednostavno ne znamo koji puta što želimo. Mi i bi da nas Hrvatska voli, ali i ne bi, izgleda. Bunimo se što nas se ne posjećuje, a kad se organizira državna posjeta, ili recimo stranačka posjeta, nastaje prava buna onih kojima ti, koji dolaze u goste, ne odgovaraju. Eto, mi iz dijasporne se bunimo jer s nama nitko ne razgovara. Govorimo kako su nas zaboravili, nitko ne pita za naše mišljenje, nitko se ne interesira iz naše matične domovine kako smo mi. Bar tako izgleda. Nas predstavlja čovjek, to jest ravnatelj Hrvatske Matice Iseljenika je čovjek kojemu ne smeta da nas vrijeđa, gosp. Boris Maruna. Dakle, problema zaista ima, samo je pitanje sada - što mi želimo?

Ima jedna dobra poslovice, koja na hrvatskom "dobro" zvuči, a prijevod na engleskom je "You can't have a cake and eat it!" Tako i mi, iseljeni Hrvati, dijaspora: zovite se kako želite, mi se moramo odlučiti što hoćemo, a što nećemo.

Na str. 12 donosim Vam članak o službenoj posjeti hrvatske delegacije Australiji, koja bi trebala biti od 29. kolovoza do 2. rujna ove godine. Delegaciju predvodi ministar vanjskih poslova, Tonino Picula, a s njim dolaze njegovi najviši pomoćnici iz njegova ministarstva.

I čovjek bi pomislio, lijepo! Dolazi ministar i njegovi pomoćnici u službeni posjet Australiji, pa valjda će i malo posla učiniti za Hrvatsku, da se malo u Hrvatskoj život poboljša. Robna razmjena Hrvatske s Australijom je gotovo nikakva, pa možda nam i tu malo uspije, a usput će malo i s Hrvatima porazgovarati.

Nažalost, nije tako. Naši Hrvati u Australiji, dakle - dijaspora, iseljena Hrvatska - jednostavno ne žele ni ministra, niti njegove pomoćnike. Jednostavno, protestiraju i ne žele ministra među njima, bar tako piše Jutarnji list od 16. kolovoza o.g. Po pisanju članka do raskola je došlo zbog raznih izjava predsjednika Mesića, zbog položaja Hrvata u BiH, nedolaska predsjednika Mesića na Olimpijadu i njegovih izjava oko toga, konačno zbog slučaja "Gospić", generala Gotovine, a najviše zbog ukidanja veleposlanstva i konzulata u njihovoj zajednici. Sve to što je rečeno stoji, no nikako ne stoji jedna rečenica: "A oni (australski Hrvati) su u to uložili previše godina, truda, snage, vremena, konačno i novca.", jer - za domovinu ništa nije previše!

Ja, nažalost, uopće ne razumijem naše prijatelje iz Australije, i njihove reakcije me čude. Je li moguće da se mi danas ponašamo kao da u Australiju dolazi "jugoslavenski" ministar i sve činimo da mu pokažemo da je nepoželjan? Pa to su hrvatski izaslanici, ministri i pomoćnici, to je Hrvatska - oni dočekuju "svoje", pa makar im nisu "po mjeri" - ako se to tako može reći. Svatko ima pravo na svoje mišljenje, tako i australski Hrvati - bar onaj dio koji ne želi ministra i njegove pomoćnike - imaju pravo ne doći na predavanje ministra Picule, ako uopće pronađu salu za predavanje (jer po članku iz novina dvorana za predavanje još nije rezervirana, a ministar samo da nije otputovao u Australiju - očito, uobičajena "izvršna organizacija" tako službene posjete).

Svi ti Hrvati iz Australije koji protestiraju protiv posjete ministra vanjskih poslova Hrvatske (ključne riječi su u ovom slučaju "Hrvati protiv hrvatskog ministra"), trebali bi, po meni, doći na mjesto gdje će biti ministar Picula i njegovi pomoćnici, i pitati, tražiti objašnjenja, prigovarati, protestirati, čak i zahtijevati da se makne Boris Maruna (jer nas svih vrijeđa) - ali mislim da se ne mogu, ne smiju ovako ponašati prema legitimnoj hrvatskoj Vladi, koja je trenutno na vlasti. U ovom trenu nije uopće bitno da li je ta Vlada izabrana, ili kako je izabrana, da li hrvatski građani nisu više htjeli onu bivšu, ili iz nekog drugog razloga. Činjenica je da je ta Vlada legitimna, ma koliko se Vama ili meni ne svidale neke stvari koje se događaju.

I tako zbog australskih Hrvata, mi bi mogli svi u dijaspori biti u problemu, jer u Hrvatskoj će reći: "Dijasporna nije željela ministra Piculu!" Vrlo će se brzo zaboraviti da je to bila Australija, a ne Kanada, ili USA, ili Europa. Svi ćemo biti izloženi daljnjoj šutnji ili podozrivosti, jer ova posjeta ministra Picule je ustvari prva posjeta na vrlo visokom nivou tom kontinentu. Tko zna, možda netko planski radi na ovom prekidu dijasporne i domovine, samo opet stoji pitanje: a kome koristi ta loša situacija između dijasporne i domovine? Vama ili meni sigurne ne. Ja želim biti dobrodošla u svojoj Hrvatskoj.

Kad sam radila kao lobista za Hrvatsku, rečeno nam je u samom početku (jer mi smo svi bili više manje priučeni lobisti) da je potreban dijalog između dvije strane, i ako mislimo da smo nešto učinili kad napadnemo protivnika, ili onoga koji suprotno misli od nas, jako se varamo. Rečeno nam je kako treba sjesti, pa makar kako to bilo teško, razgovarati, objasniti, tražiti objašnjenja, odgovore ili bilo koji način da se razjasni nastala neugodna pozicija ili nesuglasje.

Australski Hrvati griješe, ali su i nas druge stavili u vruću vodu. Mi se moramo odlučiti što mi hoćemo, a što nećemo. Ova Vlada, željeli vi to ili ne, tu je i ostatak, do idućih izbora. Na idućim izborima recite svoje, glasujte za koga želite. Bez obzira jeste li pobornik ove sadašnje Vlade ili ne, bolje je razgovarati, pitati, ako treba i negodovati, a ne ovako - šakom! I opet mi Hrvati peremo "politički veš" pred svijetom. Žalosno!

Tako ja mislim.

Valentina

Cijena \$2.00

Broj 90 - 31. VIII. 2001.

Hrvatska ISKRA

Kanadsko - Hrvatski Vjesnik • Canadian Croatian Journal

(bivši "CIRKULAR" za Toronto i okolicu)

Čitajte

U OVOM BROJU :

- Povlaštene mirovine prve na udaru
- Školski sindikati zgranuti visinom plaća i mirovina dužnosnika
- Pobjednik Alke primio darove od Mesića
- Galbraith: To nije etničko čišćenje
- Srbi priznali da su naredili iseljavanje civila iz Hrvatske
- Kreće učenje ćirilice
- Čelnici HDZ Kanade posjetili generala Norca
- Iseljeni Hrvati u Australiji protive se dolasku ministra Picule
- Trakošćan
- Ljudevit Jonke
- Susret s dr. Vlastom Vince-Ribarić
- Anorexia nervosa

Velikogospojinsko slavlje u parku "Father Kamber"

Hrvatska

ISKRA

(Bivši "CIRKULAR" za
Toronto i okolicu
Kanadsko - Hrvatski Vjesnik
Canadian Croatian Journal

Izlazi dva puta mjesečno

Editor-in Chief
Glavni Urednik :
Valentina Krčmar

Contributing Editors:

Damir Borovčak, dr. Darko Desaty,
Biserka Milinković

Address • Adresa :
1137 Centre Street
Thornhill, Ontario
L4J 3M6

Novi "E-mail": iskra1@look.ca

Telephone • Telefon :
(905) 738 - 0053

Fax :
(905) 738 - 9853

Yearly Subscription - Godišnja
Pretplata :
KANADA: \$60.00
USA: \$50.00

Subscription to "ISKRA" can be
made directly, to the Editor-in-Chief.
Pretplata na "ISKRU" može
se učiniti kod Glavnog Urednika.

Advertising rates :
1/2 page - \$100.00 per issue
\$1,000.00 yearly
\$500.00 per six months

1/3 page - \$50.00 per issue
\$500.00 yearly

1/8 page (business card)
\$25.00 per issue
\$500.00 yearly

Advertising is payable in advance.

"Hrvatska ISKRA" Broj 90, 31.kolovoz 2001.

Sadržaj:

Pismo urednice.....	2. Vijesti iz kulture.....	13
Vijesti iz naših zajednica.....	3. Zanimljivosti.....	14
Režu se socijalna prava.....	4. HRVATSKA ISKRA for English speaking readers	
Gospodarstvo.....	5. What did the Cia know?.....	15
Pobjednik Alke primio darove od Mesića.....	6. Various news.....	15 - 17
Galbraith, To nije etničko čišćenje.....	7. Come and visit Croatia this fall, Trakošćan.....	17 - 18
Srbi priznali da su naredili iseljavanje civila iz Hrvatske.....	Mojim očima (i srcem).....	19
Požari u Hrvatskoj.....	7. Ljudevit Jonke, branitelj hrvatskoga jezika.....	20 - 21
Do 2020. sve nekretnine dobivaju papire.....	7. Susret s dr. Vlastom Vince-Ribarić.....	22 - 23
Eksplodija u središtu Osijeka.....	8. Žumberak, ljeto 2001.....	24
Kreće učenje cirilice.....	9. Događaji u našoj zajednici.....	25 - 28
Čelnici HDZ-a Kanade posjetili gen. Norca.....	9. Vaša pisma, razno.....	29
Uzavrela politička scena Srbije.....	10. Zdravlje, Anorexia nervosa.....	30
D. Borovčak, Hello Torono - ovdje Zagreb.....	10. Za mlade kuharice.....	31
Vijesti iz Australije.....	11. Lijepe hrvatske pjesme.....	31
	12. Motrišta.....	32

Pismo urednice

Dragi čitatelji,

Još malo i ljeto je gotovo. Danas je na karlovačkom pikniku (a to je 26. kolovoz) padala strašna kiša, upravo je lijevalo iz oblaka, i iako je to topla kiša za sada, još koji dan i mi ulazimo u jesen. No nije samo povremena kiša znak jeseni: znak jeseni je i Labour day i zadnji piknici u hrvatskim parkovima, ali znak jeseni su i Vaši veseli glasovi nakon povratka iz Hrvatske. Mnogi ste se javili, nazvali sa par riječi i svakom u glasu bila je sreća boravka među svojim, doma. Jasno, svi Vi isto govorite - nije dobro doma, ali nama je bilo zaista dobro, super nam je bilo....Pa kad Vam je bilo tako dobro, kako bi bilo da nam uputite par riječi o tome gdje ste bili, što vidjeli. Jasno, recite nam svoje zamjerke, ali i ono što je bilo dobro, ono nešto posebno što Vas je oduševilo doma. Podijelite to što ste doživjeli sa svim čitateljima HRVATSKE ISKRE, posebno sa onima koji ovog ljeta nisu mogli otići u Hrvatsku.

Vruće je u Hrvatskoj ovih dana. Temperature zraka su visoke, no i temperamenti su "užareni". Počinju saborke rasprave o ukidanju socijalnih prava, a takva diskusija nikad nije lagana. Sve te diskusije dolaze nakon najavljenog skupa na Žnjanu, koji je ipak bio otkazan. Kako HRVATSKA ISKRA nema dovoljno prostora za svaku vijest, a koliko ih je tako važnih - mi se ograničavamo samo na neke koje smatramo važnijima. Ovaj puta, uz političke događaje, donosimo Vam dva važna članka, jedan iz povijesti hrvatskog jezika, o prof. Ljudevitu Jonkeu (koji nastavljamo u idućem broju), kao i razgovor sa gošćom naše zajednice, dr. Vlastom Vince-Ribarić. Većina Vas je čula dr. Vince-Ribarić na "Zvucima Hrvatske" 22. o.m.

I na kraju moram zahvaliti Vama, dragi čitatelji na podršci koju stalno osjećamo mi iz uredništva. Uz Vaše stalne pozive, susrete i srdačne pozdrave, kao i pisma, nama je zaista ugodno raditi. Posebno velika hvala onima koji su novčano pomogli HRVATSKU ISKRU ovih dana: dr. Hrvoić, gđa. Utovac, gosp. Malnar, gosp. First, gđa. Yantzi i gosp. Turčić. Svima Vama velika hvala.

Valentina

Zapamtite:

HRVATSKA ISKRA ima dva telefona:
(905)738-0053 i (416)894-9235

Za mlade kuharice

U posljednje vrijeme sve više se govori o štetnosti prevelike količine mesa u prehrani, i sve više i više okrećemo se povrću, kojeg u Kanadi ima zaista mnogo i veoma je kvalitetno. U ovo doba godine kad je sve povrće vrlo jeftino, okrenimo se dobrim, starijim jelima iz kuharice moje bake, pa razveselimo svoje ukućane jelima u kojima su uživali naši stari.

Razna jela bez mesa

Krumpirača sa rižom

Materijal: 2 l u listiće razrezanog krumpira; 1 šalica riže; 1/4 žlice tučenog papra; 1 šalica vrhnja; 1 šalica mlijeka; 2 glavice u listiće razrezanog luka (spržiti na ulju); 6 žlica ulja; 1 1/2 žlice soli;

Tepsija (protfon) namaže se sa nešto ulja i metne red krumpira, na njega red riže, a na rižu treba staviti red luka i papra. Tako se radi dok zaliha traje. Gornji red mora biti od krumpira. Tepsija se metne u ror i peče, dok krumpir ne bude mekan, onda se nalije mlijeko, peče još 1/4 sata, a zatim se metne vrhnje i peče, dok se mlijeko i vrhnje sasvim ne upeku.

Francuski ili bogati krumpir

Materijal: 2 l kuhanog na listiće izrezanog krumpira; 5 tvrdo kuhanih na listiće izrezanih jaja; 1 žlica soli; 5 žlica ulja ili maslaca; 1 žlica mrvica; Tepsija se namaže i posipa mrvicama, metne polovica krumpira u nju, onda se metnu jaja, posoli i stavi polovica vrhnja, tada opet krumpir, ulje i vrhnje. U roru treba peći 1/2 sata.

Krumpirača sa sirom

Materijal: 2 l kuhanog na listiće rezanog krumpira; 1 tanjur svježeg kravlje sira; 2 jedače žlice soli; 20 tankih ploški suhe slanine; Obloži tepsiju polovinom količine slanine, na to metni polovinu količine posoljenog krumpira, na krumpir metni izmrvljeni cijeli sir, na to opet stavi kumpir, na krumpir ostalu slaninu i to peci u pečenjarki, dok se slanina dobro ne ispeče.

Lijepe hrvatske pjesme.....

Ej, salaši.....

Ej salaši na sjeveru Bačke,
u vama se pisme bunjevačke,
a tambura tako lipo svira,
k'o da note par slavuja dira....

I svatova nigdi takih nema,
K'o kad Bačo čer na udaju sprema -
na snaši se bili šlajer vije,
k'o kad zimi snig salaš pokrije....

Ej, Bunjevci, na sjeveru Bačke,
sačuvajte pisme bunjevačke -
pivajte ih još puno godina,
Vaša j' grana mala, al' je fina...

I lumpujte al' lipo polako -
nek' se divi i nek' vidi svako -
ma nek' vranici pokidaju štrange
kad se krenu momci na vašange...

Pjeva Miroslav Škoro na vrpci
"Ej, tamburo 2", Croatia records

We invite readers to express their opinions in Letters to the Editor. Submissions must not be longer than 250 words. We reserve the right to edit with respect to length or libelous statements. All letters must include your first and last name, your address and telephone number.

Karfijol s vrhnjem

Materijal: 1 cvijet karfijola; 1/2 žlica soli, 1 žlica vrhnja; 2-3 žlice maslaca, 1 žlica mrvica;

Karfijol se očisti od svega zelenja i pristavi u kipuću slanu vodu. Kada bude mekano kuhan, ali ne tako da se raspada, ocjedi se voda, karfijol oprezno izvadi i metne na maslacom namazani i mrvicama posipani tanjur; zatim se polije vrhnjem i posipa mrvicama, metne u ror i peče 1/4 sata. Na isti način se može postupati sa špargama, mahunama i bučama. Mahune se onda ne razrežu, nego im se skinu samo niti. Buča se očisti i razreže u lijepe dugoljaste 2 prsta široke i prst dugačke komade i kuha se u slanoj slabo octenoj vodi.

Sataraš

Materijal: 6-8 zelenih paprika; 6-8 zrelih rajčica (paradajza); 2 glavice luka; 4 žlice ulja; 1 žlica soli;

Paprika se opere, razreže, izvade se držak, sjemenje i ljute žile, zatim se opet pere i razreže na rezance. Rajčice se operu, pofure, skine sa njih kožica i razreže ih se na listiće. Luk sitno izreži i prži na ulju, dok ne bude žut, dodaj papriku i rajčice i prži, a kraj toga miješaj dok sve ne bude mekano i sav sok ne nestane. Tada se doliju 2 žlice vode, posoli i dobro prokuha. Može se i tako pripremiti, da se 4 jaja viljuškom dobro rastuku u tanjuru, pa ih se doda kad nestane soka i dobro izmiješa i kuha, dok jaja ne otvrdnu.

Iz kuharice moje bake

SVJEDOCI

- Još i poričete nedjelo!? Dvanaest svjedoka vas je vidjelo!
- Pa kaj onda! Ja ih sad dopelam 80 svjedoka koji me nisu vidjeli!

U AVIONU

- Ako putnici na desnoj strani pogledaju kroz prozor, vidjet će veličanstven prizor zalaska sunca nad prerijom, a ako putnici na lijevoj strani pogledaju na desnu stranu, vidjet će putnike kako promatraju nezaboravan prizor zalaska sunca nad prerijom!

Bunjevci

Obiteljska slika krajem XIX. stoljeća

Krešimir Jewellers Inc.

- specijalna izradba nakita sa hrvatskim grbom i motivima
- vjenčano i zaručno prstenje
- muške i ženske narukvice u 10K, 14K 18K zlatu
- nudimo Vam brzi i stručni servis popravaka
- radimo procjenu nakita za osiguranja

3045 SOUTHCREEK RD. UNIT #2
MISS. ON L4X 2X6 (905) 629-8415

ANOREXIA NERVOSA

Englez Sir William Withey Gull i Francuz Dr. E. C. Lasegue, obojica liječnici, publicirali su, neovisno jedan od drugog, 1873. podroban opis bolesti koja je dotada nazivana klorozom. Oni su otkrili kliničku sliku sindroma koji je danas poznat pod imenom anoreksija. To je poremećaj u jedenju koji karakterizira izbjegavanje uzimanja hrane i gubitak tjelesne težine. Prvobitno se smatralo da se radi o nedostatku teka, međutim, poslije se pokazalo da oboljela osoba ima jednaku potrebu za hranom kao i zdravi pojedinci, ali se snagom volje suzdržava od njezinog konzumiranja. Malu količinu kalorija, koju ipak unese u organizam, osoba nastoji potrošiti tjelesnom aktivnošću i vježbanjem. Anoreksija prije svega pogađa adolescentice i mlade odrasle žene, a iznimno i muški spol. Zbog još nepoznatih razloga, učestalija je među bjelkinjama nego među crkinjama. U razvijenim zemljama zahvaća 0,5 posto mladih žena, a smrtnost od nje iznosi i do 20 posto.

Sama riječ anorexia znači gubitak teka, ali gladovanje nije rezultat nedostatka apetita već jake volje da se zanemari osjećaj gladi. Poremećaj se manifestira u promjeni tjelesne težine koja postaje izrazito niska s obzirom na dob, spol i visinu osobe. Oboljela osoba razvija fobiju, odnosno paničan strah od debljanja koji se u ponašanju očituje u odlučnom odbijanju uzimanja hrane, što nam govori da se ne radi samo o poremećaju jedenja već i o psihičkom poremećaju emotivne prirode.

Uzroci bolesti

Liječnici su anoreksiju prvi put dijagnosticirali kod mladih žena koje su "zaboravljale" jesti, ali je poslije uočeno da se radi o namjernom "zaboravu" zbog bolesne želje za održavanjem vitkosti, ali i drugih organskih ili živčanih oboljenja. Otkrivanje uzroka ove bolesti pokazalo je da ne možemo govoriti o jednom specifičnom uzroku već o međudjelovanju većeg broja njih. Zajednička karakteristika svih oboljelih jest nedostatak osobnosti. Iako se većinom radi o veoma inteligentnim djevojkama, one ulaskom u adolescenciju uviđaju da ne posjeduju izgrađenu ličnost, pa traže nešto posebno što bi im omogućilo njezino stjecanje i afirmaciju u očima drugih. Kao sredstvo za ostvarenje tog cilja izabiru gladovanje. Na to se nadovezuje želja da budu lijepe, a svima je dobro poznato da je na ljestvici vrijednosti naše kulture ona vrlo visoko pozicionirana. Drugim riječima, vrijedi nepisano pravilo "mršavo je lijepo". Osim što gubi na težini i postaje "ljepša", bolesnica dokazuje svojoj okolini da joj ne nedostaje jaka volja. Svoje uloge u razvoju poremećaja imaju i dvije vrste straha, i to onaj da se ne razočara roditelje, odnosno da se ne ispune očekivanja obitelji i škole i drugi vezani za odrastanje. Djevojke koje su bile izložene seksualnom zlostavljanju, pa čak i ako se radilo samo o pokušaju, mogu u izglednjivanju vidjeti način povratka u neko nedefinirano tijelo koje bi zbog gubitka svojih atributa prestalo biti potencijalnim "objektom požude". Konačno, određene životne promjene, poput prijelaza u novu školu ili preseljenja u novu sredinu, mogu za osobu biti psihički traumatična iskustva. Upravo u periodu prilagođavanja novim okolnostima osoba može započeti rigoroznu dijetu. Tako u situaciji gdje većina toga nije pod njezinom kontrolom, osoba stječe osjećaj moći nad svojim tijelom i barem malo reducira svoj osjećaj "bespomoćnosti". Obiteljsko okruženje može uvelike utjecati na razvoj bolesti. Prisiljavanje da se pojede sve što je na tanjuru, ucjenjivanje hranom, prevelika kritičnost roditelja, nedopuštanje djetetu da iskaže vlastite sklonosti i nametanje vlastitih izbora mogu također pridonijeti razvoju bolesti. Od anoreksije, uglavnom oboljevaju adolescentice i mlade žene porijeklom iz dobrostojećih obitelji srednje ili visoke klase.

Simptomi anoreksije

U početku se djevojka odriče samo nekih jela, prije svega slastica. Često provjerava tjelesnu težinu stajući na vagu i po nekoliko puta dnevno. Nije rijetkost da o tome vodi evidenciju. Povećava se vrijeme provedeno u tjelesnim aktivnostima i vježbanju, a sve sa svrhom potrošnje suvišnih kalorija. Obroci se količinski smanjuju kao i njihova raznolikost. U razdoblju od pola godine djevojka gubi između 15 i 30 posto tjelesne težine i postaje izrazito mršava. Gubi menstruaciju, a koža joj postaje suha, ispucala, žućkaste boje, te je napušta njezina prirodan mekoća. Može doći i do karakternih promjena, pa dotad umiljate i poslušne djevojčice postaju tvrdoglave i bahate. Razlog tomu osjećaju moći i pobjede zbog gubitka tjelesne težine, što pacijentice

često vezuju uz postizanje čvrstine ličnosti i samodokazivanje.

S trajanjem bolesti nestaje masno tkivo, drastično se smanjuje mišićna masa, kosa ispada, a vlasište se prorjeđuje. Na leđima se pojavljuje fetusna generacija tankih dlaka tzv. lanugo - dlačice. Zbog gubitka mjesečnice može doći i do slabljenja kostiju u nemogućnosti pravilnog razvoja kostura. Smanjuju se tlak i tjelesna temperatura, a puls se usporava.

I muškarci oboljevaju...

Anoreksija se smatra poremećajem od kojeg oboljevaju žene, međutim, mogu je razviti i dječaci, odnosno muškarci. Izostanak menstruacije glavni je simptom za njezinu dijagnozu kod žena čega, naravno, kod muškaraca nema pa je manja vjerojatnost da će, po ostalim znakovima, kod njih biti prepoznata. Ipak pacijentova mala tjelesna težina, oskudne prehrambene navike i njegov stav prema svemu tome dovode do dijagnosticiranja upravo ove bolesti. Ispitivanja se otkrila slične hormonalne promjene koje kod žena dovode do amenoreje. Ponašanje oboljelih oba spola po mnogočemu je slično, ali postoje i neke razlike. Žene u 90 posto slučajeva razvijaju bolest između 15. i 17. godine, dok je prosječna dob kod muškaraca nešto niža. Više njih dolazi iz siromašnijih društvenih klasa i to uglavnom radničke. Lošije odgovaraju na tretman i veća je vjerojatnost da će postati kronični bolesnici ili odustati od terapije.

Put k ozdravljenju

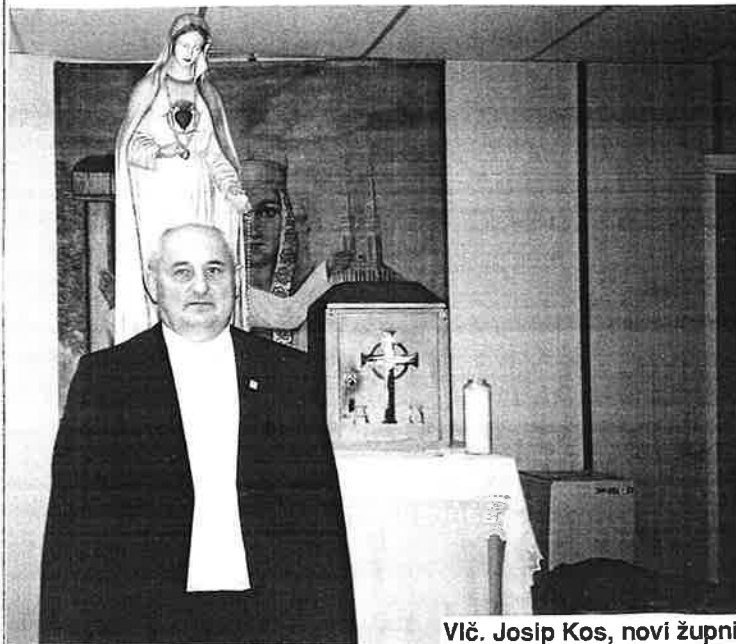
U liječenju anoreksije primjenjuje se multidisciplinarni pristup. Na početku bolesti dovoljna je samo psihološka podrška educiranog liječnika. U kasnijim stadijima, terapiju je najbolje provoditi u specijaliziranim ustanovama gdje pedijatar ima vodeću ulogu u timu. Bolesnicu najprije treba tjelesno oporaviti, a potom se primjenjuje individualna ili grupna psihoterapija. U proces izlječenja treba uključiti i obitelj. Uz sve dosad otkriveno o ovom poremećaju, teško je sa sigurnošću predvidjeti tko će ga razviti, a tko neće. Mnogi od nas mogu imati neke elemente koji pogoduju njegovoj pojavi u svojoj obitelji i okolini, a nikada ga ne razviti, dok će drugima opet trebati sasvim malo poticaja da se nađu "s onu stranu zdravlja". Ono što je važno jest pronaći interese i aktivnosti kroz koje ćemo se samoaktualizirati. To će nas učiniti sretnima i vrijednima, kako u očima drugih tako i u vlastitim. Onda nećemo imati potrebu tražiti ovakve i slične autodestruktivne mehanizme kao put do vlastite sreće. **Tihana Malenica**

Za vrijeme koncerta "Patrie", domaćin Ladislav Meze, pjevačica Marta Nikolin-Horvat i gosp. Edward Pezo iz CFU, Cleveland

Vijesti iz naših zajednica

Pozdravljamo novog župnika vlč. Kosa

Vlč. Josip Kos, novi župnik

Župa Naše Gospe Kraljice Hrvata dobila je novog župnika, jer se vlč. Valent Bogadi vraća u domovinu. Novi župnik je vlč. Josip Kos. Spomenuli smo već više puta vlč. Kosa, čak i priložili njegovu sliku, no bilo je to samo u vezi s njegovim radom u zajednici, pa smatramo da bi Vam trebali reći i koju više o našem novom župniku.

Vlč. Josip Kos rođen je 1. rujna 1951 u Visokom (Novi Marof) od oca Augustina i majke Ane, kao najstariji od tri sina. Osnovnu školu je završio u rodnom mjestu 1966. godine, nakon koje je krenuo u sjemenišnu gimnaziju za spremanje svećenika u Zagrebu. Nakon mature i odsluženog vojnog roka upisao je studij teologije na Katoličkom Bogoslovnom fakultetu u Zagrebu. Za svećenika je zaređen 26. lipnja 1977, a mladu misu je slavio 3. srpnja u rodnom mjestu Visokom.

Kao svećenik svoju praksu je počeo u župi sv. Obitelji u Zagrebu, a zatim od početka 1978. g. do 1983. g. bio je kapelan (vikar) u župi sv. Marka Križevčanina u Zagrebu. Zadnjih petnaest godina služio je kao upravitelj župe u Kaniškoj Ivi kraj Garešnice u Moslavini. Uputio je molbu za premještanje Zagrebačkom nadbiskupu Bozaniću, koji mu je ponudio inozemnu pastvu. Prihvativši tu ponudu i nakon višemjesečnog čekanja vize stigao je u Toronto 12. siječnja 1999. godine.

Vlč. Josip Kos, novi župnik ove naše najstarije župe, uzeo je misao sv. Augustina kao životni program: "Prijatelji, vama pripadam! S vama sam čovjek, za vas sam svećenik!"

Vlč. Kos, naš novi župniče, svako dobro i Božji blagoslov Vam želimo u Vašoj novoj poziciji.

Valentina

Upis na folklor

Folklorni ansambl ZRINSKI - FRANKOPAN, već dugi niz godina vrši promidžbu hrvatske baštine i kulture. Ovih dana vrši svoj redovni upis novih članova. Koji ste zainteresirani nazovite za više informacija g. Nikicu Vrdoljaka, voditelja grupe, na tel. 1-905-508-9344.

Župa Naše Gospe Kraljice Hrvata:

Upisi u hrvatsku župnu školu "Kardinal Stepinac" bit će u nedjelju 2. rujna i 9. rujna, u župnoj dvorani u Torontu. Škola St. Stephen počinje radom u subotu 15. Rujna, a srednja škola u Don Bosco nešto kasnije

Upis u hrvatsku školu Mississauga

SJETIMO SE: Upisi u novu školsku godinu bit će samo jedan dan, i to u subotu, 8. rujna 2001. Nastava bi se održavala u ovim katoličkim školama:

Blessed Trinity, 2495 Credit Valley Rd., Mississauga, Canadian Martyrs, 1185 Mississauga Valley Blvd., Mississauga, Sts. Martha and Mary, 1760 Bough Beeches Blvd., Mississauga, **Za Credit Courses:** Father Michael Goetz S.S. 330 Central Parkway W., Mississauga.

U Bramptonu: St. Mary, 66 Main Street S.,

Hamlet

U okviru sjeverno-američke tumeje, pod pokroviteljstvom Generalnog konzulata Republike Hrvatske u Mississaugi, u Kanadi gostuje vrhunska glumačka ekipa Satiričkog kazališta "Kerempuh" iz Zagreba s predstavom Ive Brešana "Predstava Hamleta u selu Mrđuša Donja". Predstava će se održati u Torontu subotu 8. rujna u 8 sati navečer, na lokaciji koja će biti objavljena preko radio postaja. Ulaznice po cijeni od \$20.00 mogu se rezervirati na telefon 905-277-9051 ili 416-695-1493.

Neka se i Vaš glas čuje....

Pišite, kritizirajte, hvalite, iznosite svoje mišljenje - naše su vam stranice otvorene!

Anonimna pisma ne objavljujemo. Važno je napomenuti da sva pisma moraju sadržavati podatke o autoru koji pak, na njegov zahtjev, mogu ostati poznati samo redakciji.

Objavljena mišljenja i gledišta nisu stav Uredništva. Uredništvo pridržava pravo kraćenja, opreme i obrade pisama.

Čitatelji HRVATSKE ISKRE, šalžite nam pisma na uredništvo 1137 Centre Street, Thornhill, Ont. L4J 3M6, Canada ili na i-mail: iskra1@look.ca

Jerko Nekić, vlč. Branko Zebić i prof. Vinko Grubišić, proslava Velike Gospe na Centru

NEKA SOCIJALNA PRAVA REZAT ĆE SE VEĆ U RUJNU, NEKA DOGODINE

Uštede nisu najbitniji dio predviđenih restrikcija socijalnih prava, već je to ponajprije postizanje socijalne pravednosti. Sve predložene mjere tek su dio započete rasprave i dok ona ne završi, mogu biti drukčije. Kad će biti provedene, još se ne može reći sa sigurnošću: neke već u rujnu, neke do kraja godine, a neke tek u idućoj. Ovih nekoliko zaključaka bit je poruke koju su uputili javnosti ministri i članovi Vlade na jučerašnjoj konferenciji za novinare u Vladi, a nakon što su prisutne upoznali s najvažnijim predviđenim restrikcijama u području socijalnih prava.

- Najveća boljka dosadašnjih propisa jest to što sprečavaju integriranje branitelja u društvo, a broj invalida stalno raste - najavio je promjene u svom području ministar hrvatskih branitelja Ivica Pančić.

- Umjesto dosadašnjih 160 posto, osnovice za određivanje osobne invalidnine invalida prve skupine propisat će se u stopostotnoj visini prosječne mjesečne plaće (odnosno utvrđene proračunske osnovice). Utvrđuje se pravo na braniteljski dodatak u visini 30 posto osobne invalidnine invalida prve skupine za sve HRVI iz Domovinskog rata. Posebni doplatk u visini 50 posto osnovne invalidnine utvrđuje se kao pravo samo za HRVI iz Domovinskog rata koji su nezaposleni i nisu u mirovini. Promjena koja će najviše pogoditi ratne invalide jest to da materijalna prava koja proizlaze iz statusa HRVI Domovinskog rata imaju samo branitelji kojima je organizam oštećen najmanje 50 posto zbog rane ili ozljede. - Sada je 33.000 invalida, a predloženim će mjerama biti svakom drugom ukinuto ili smanjeno neko od sadašnjih prava. Hrvatskim ratnim vojnim invalidima uvodi se imovinski cenzus za dječji doplatk, zdravstvena participacija, te porez na mirovine i plaće. I tu će se uvesti limitiranje najvećih mirovina i ukupnih socijalnih primanja - rekao je Pančić.

O promjenama u sustavu obiteljskih povlastica govorila je ravnateljica Državnog zavoda za zaštitu obitelji, materinstva i mladeži Adinda Dulčić. - Rodiljama će biti najvažnija novost ukidanje roditeljskih dopusta nezaposlenih majki do treće godine života djeteta, za blizance, treće i svako sljedeće dijete - rekla je. - Predlaže se jednaka naknada za nezaposlene majke za svako dijete, za prvih šest mjeseci. Kriterij za ostvarivanje prava je hrvatsko državljanstvo, prebivalište u Hrvatskoj najmanje tri godine prije podnošenja zahtjeva, evidencija na Zavodu za zapošljavanje najmanje 12

mjeseci, zdravstveno osiguranje po propisima Hrvatske, te eventualno imovinski cenzus. Visina naknada ostala bi ista kao i do sada. Predlaže se da jaslice mogu polaziti i djeca od šest mjeseci.

Doplatk djeci do 15 godina

Velike promjene predviđene su i u području dječjeg doplatka. Pravo na dječji doplatk više se ne bi stjecalo tri mjeseca unatrag, već od dana podnošenja zahtjeva. Uvjet za ostvarivanje prava na doplatk bio bi imovinski cenzus obitelji. Novo su i dobne granice: pravo na doplatk imala bi djeca do 15 godina, odnosno samo do 19 ako se školuju (ostalo su iznimke za djecu s teškoćama u razvoju). Dječji doplatk usklađivao bi se s rastom troškova života i financijskim mogućnostima države jednom godišnje. Ukinuli bi se dodaci za treće i svako sljedeće dijete. Ukupni prihod obitelji s osnove doplatka za djecu i pomoći za uzdržavanje za šesteročlanu obitelj može biti najviše osam osnovica za socijalna davanja ili 3200 kuna. Obitelj od sedam do devet članova mogla bi primiti najviše 4000, a ona s deset ili više članova 4800 kuna.

Kao najvažnije promjene u području zdravstva zamjenik ministrice zdravstva dr. Rajko Ostojić naveo je obvezni zdravstveni paket, novi udio u participaciji, novu listu lijekova.

- Ne znamo točne termine uvođenja promjena - istaknula je potpredsjednica Vlade Željka Antunović. - Dio će biti uveden po hitnom postupku, do kraja godine, a dio u redovitom postupku izmjene zakona u idućoj godini. Osnovna vodilja promjena je visina proračunskog deficita i načelo pravednosti, čvršća i efikasnija kontrola mogućih zloporaba - dodala je Ž. Antunović.

Crkvenac: Ovo je samo dio mjera

Ministar financija dr. Mato Crkvenac istaknuo je kako je ovo rezanje tek dio onog što Vlada priprema kao mjere i aktivnosti za iduću godinu. - Država se ne želi dodatno zaduživati, ne želi uvesti nove poreze, pa je rashode nužno uskladiti s mogućnostima. To znači dirati u plaće, štednju u tekućim rashodima, smanjiti subvencije, kapitalne rashode, mirovinski sustav, zdravstvo i socijalu - rekao je Crkvenac. (Večernji list 25.8)

Vaša pisma.....

Thank you.....

Dear Valentina,

August 12, 2001

Words cannot adequately express our sincere appreciation for the wonderful tribute you paid to our late mother, Barbara Taylor.

On behalf of my brothers and sister, please accept our heartfelt thanks for your kind and thoughtful words, but most particularly for the friendship you and all the Mothers for Peace gave to her. You were a very important part of her life.

Sincerely,

Kathy Dorsey and the family of late Barbara J. Taylor

Štovana urednice,

1. kolovoz, 2001.

Čestitamo na dobro uređenoj HRVATSKOJ ISKRI, i dobro složenim vijestima iz Hrvatske, koje su uvijek "up-to-date". Jasno je da se nađe i pokoji kritičar, koji Vas kritizira, a zapravo ni sam ne zna kaj bi štel, kaj bi kritiziral. Za takvog paše ona naša riječ "pripovedati svašta". Ja ipak mislim da je to više od svega onaj naš poznati "jal".

Šaljem Vam malo pomoći za troškove oko izlaženja, jer kad HRVATSKA ISKRA zaškri, i onda da zgine u magli, netko ju počne čitati i ode s njom - a da ju ne plati! No, taj se pravi "Englez", nažalost.

Primitte puno srdačnih pozdrava i želja za još veći uspjeh.

Ivo J. Turčić, Mississauga

JAKE I TEŠKE TISKARSKE POGREŠKE

- »Dodo, vidjeh, PROBLJEDIH!«
- Starogrčki MADRACI poučavali su...
- Bezvlade u Engleskoj iskoristio je Ivan bez ŽEMLJE.
- Vrijeme će sutra biti neugodno LAŽNO.
- U jednoj bolnici sada su pak otkrili i VLAŽNU doktoricu!
- On MAŽE kad zine!
- Komplicirana KRAVA bila je za lopove nesavladiva.
- U Engleskoj je otkriveno više LUDI H MRAVA.
- Telefonske žice zaposjelo je golemo jato ČVARAKA.
- Navodno je Kosovo prepuno OSIROMAŠENOG PURANA.

Nasmijte se malo.....Smijeh liječi

PRIKOLICA

Zaustavi policajac vozača: - Zašto vam ne rade štop-lampe? Vozač izade i uhvati se za glavu: - Ajajoj, mila moja majko, joooj meni, Booože...

Policajac ga smiruje: - No, pa zaboga nije to tako strašno, štop-lampe...

- Ma koje štop-lampe??? A gdje mi je PRIKOLICA S FAMILIJOM!?

DEBELA

Mladić s motorom obori jednu debelu babu: - Prostak, svinjo jedna. zar me niste mogli OBIĆI?!

- Mogao sam, ali sam se bojao da ne ostanem bez BENZINA!

RUS

Novopečeni ruski milijunaš doživi tešku prometnu nesreću: - Ajajooj, ajajoj, moj MERCEDES!

Doktor mu veli: - Ne jaučite za mercedesom nego radije plaćite za RUKOM koju ste izgubili!

- Ajajooj, moj - ZLATNI ROLEX!

NOGOMETAŠI

Izgubila Hrvatska na Svjetskom prvenstvu i igrači se od srama po povratku kući prerašavaju. Prosinečki ofarba kosu u crno, obuče neke pmje i ide ulicom. Odjednom pride mu neka stara baba; - Čuj, Prosinečki, jesi ti ti!? On se okrene i pobjegne, pa još jače pofarba kosu u crno, još gore pmje, kad opet ona stara: - Čuj, Prosinečki, jesi ti ti? - veli šaptom. On također prošapta: - Ma jesam, ali kakovi to bakice, znate!? - Nisam ja nikakva bakica, ja sam ŠUKER!

"HRVATSKA ISKRA" - Broj 90, 31. VIII. 2001.

Proslava Velike Gospe na Norvalu: Anda Žižić, Lamberta Abilay, Mirjana Barišić i Mara Lozančić (s lijeva na desno)

HRVATSKI RADIO PROGRAMI

- * Radio postaja "Zvuci Hrvatske" možete čuti na CHIN - FM 100.7 u 2.00 sata popodne od ponedjeljka do petka i nedjeljom na CHIN 1540AM, 12.00 u podne.
- * Hrvatski Franjevački Centar - Norval: CHIN 1540 AM - 7:30 AM
- * 'Domobran' 1430 AM - 10:00 AM
- * "Hrvatska straza - vjerski program: 1320 AM - 2:00 pm
- * 'Croatia' Nogometni club : 1340 AM - -3:00 PM
- * Hrvatska Bratska Zajednica : 1340 AM - 4:00 PM
- * Hrvatska župa "Sv. Križ" Hamilton: CFMU 93.3 FM - 5 PM

Prodajna mjesta HRVATSKE ISKRE:

Toronto:

Adria Travel Agency, 2175 Bloor Street West, kod Runnymede-a
Mississauga

Župa Hrvatskih Mučenika
GeneralTurst, 3045 Southcreek Rd, Unit 1, Mississauga
Krešimir Jewellers, 3045 Southcreek Rd, Unit 2, Mississauga
Croatia Meats & Delicatessen, 918 Dundas Street East, Mississauga
Alliston Meat Market, 660 Bloor St. E. Mississauga

Brampton:

Taste of Europe, 200 County Court Blvd. Brampton
Mile Paulić, Snelgrove Flea market, Brampton (samo nedjeljom) ili na telefon (905) 813-8287

Oakville:

Župa Presveto trojstvo

Norval:

Hrvatski franjevački kulturni i vjerski centar "Kraljica Mira"

Hamilton:

Župa Sv. Križa

Obavijestite svoje prijatelje, koji traže HRVATSKU ISKRU o ovim prodajnim mjestima, ili se pretplatite, što je ipak, najsigurnije.

Uredništvo

Preporučujemo Vam:

TRAVEL SERVICE LTD.

Special agents for
CROATIA AIRLINES
MEMBER OF IATA

CAR RENTALS
IN CROATIA

GeneralTurst Travel Service Ltd. je jedna od najuglednijih putničkih agencija u Kanadi. Utemeljitelj i vlasnik ove poznate tvrtke je obitelj Lončarić. Profesionalnim uslugama ove agencije koriste se Hrvati iz Kanade, Hrvatske, Ujedinjenih Američkih Država i drugih zemalja, već više od 30 godina.

- Naša agencija zastupa gotovo sve zrakoplovne i pomorske linije.
- Organiziramo grupna (charter) putovanja s najnižim cijenama, naročito u domovinu Hrvatsku.
- Također, već više od 30 godina, obitelj Lončarić uredjuje i emitira hrvatski radio sat "Zvuci Hrvatske," kojeg možete slušati: na radio postaji CHIN 100.7 FM od ponedjeljom od 12:00-13:00 sati. (15.40 AM).
- Za sve informacije obratite se na naš ured.

- IVICA (JOHN) LONČARIĆ -

3045 Southcreek Road Unit I, Mississauga, Ontario L4X 2X6

(905) 602-8900 GeneralTurst@ICA.net www.generalTurst.com Fax: (905) 602-8899

CHIN Radio is now broadcasting LIVE on the internet 24 hrs a day! Check out our new and improved website: chinradio.com and listen to FM 100.7 and AM 1450 live on your computer! email us your comments at: promotions@chinradio.com. We would like to hear from you!

"HRVATSKA ISKRA" - Broj 90, 31. VIII. 2001.

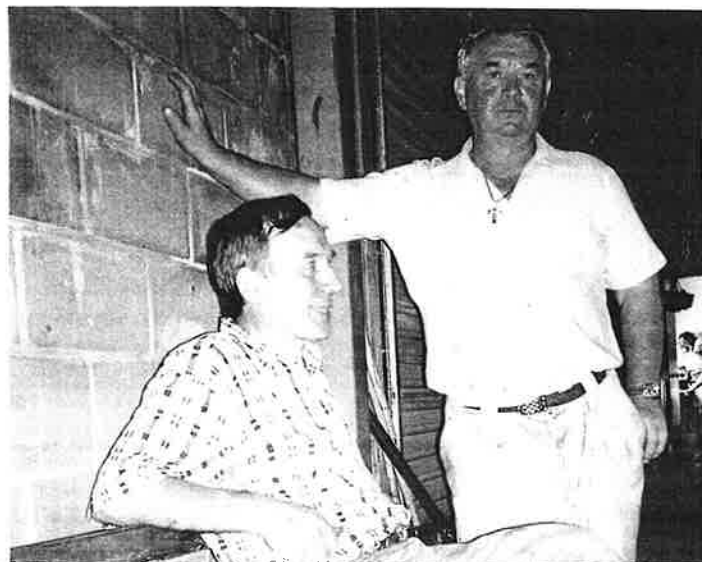

Medimurke na pikniku

Mama i tata Nives i Mario Petrović sa bebom Karolinom

Hrvatska
ISKRA

Marljivi radnici u pauzi - umorni - nakon preko 78 janjaca i odojaka ispečenih! (Father Kamber park)

Toronto Institute of Spinal Health

Dr. J. Zeljko Srbelj, D.C., D.Ac.

Uspješno i profesionalno liječenje boli i ozlijeđa

- o Boli u leđima
- o Glavobolje
- o Vratne boli
- o Upale zglobova
- o Napetost i bolovi mišića
- o Radničko osiguranje
- o Prometne nesreće
- o Sportske ozlijeđe

- o Medicinske usluge
- o Kiropraktične usluge
- o Fizikalne terapije
- o Masiranje
- o Akupunktura
- o Snažno gibanje
- o Tjelesne vježbe
- o Yoga vježbe
- o Vježbe sa leđima

"Ručna Medicina za Kralježnicu"
na dvije adrese:

2522A Keele Street
Toronto, Ontario
416 - 244 - 4900

2 Jane Street (kod Bloor St.)
Suite 208, Toronto, Ontario
416 - 760 - 7418

VAL

Sa bijelom pjenom na vratu,
koja vijori u buri,
sličan mladome hatu
kada se propne, pojuri,
dolazi iz pučine
gordi, gizdavi val,
noseći pozdrav daljine
za obalu i za žal.

Evo ga! Tu je, tu je,
jureći iz daleka,
već mu se topot čuje,
već ga obala čeka.

I kako ponosno stigne
do cilja kojemu krene,
prezrevši napor i strah,
još jednom se propne, digne,
i razbije o stijene
u parčad, u vodeni prah.

Gustav Krklec

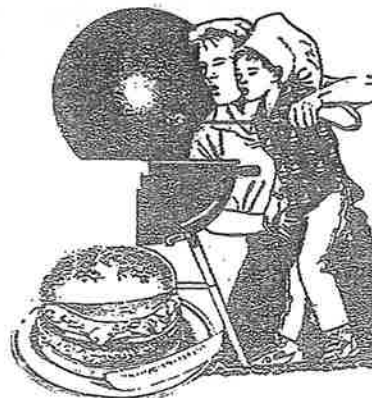
Predsjednik Hrvatskog društva Međimurje "na radu",
Međimurski piknik

Preporučujemo

Taste of Europe

MEAT & DELICATESSEN INC.

- * Zadovoljava srca svih gurmana sa kvalitetnim odrescima za vaše roštilje.
- * Taste of Europe vas očekuje danas i svaki dan s velikim izborom mesa, kobasica, salama i velikim izborom proizvoda iz Hrvatske i Europe.
- * Snabdijevamo meso za duboko smrzavanje.
- * Povoljne cijene za bankete i slavlja.

Posjetite nas na

200 County Court Blvd. Brampton, Ontario

905-455-1077

OBITELJ POLUNIĆ RADO VAS OČEKUJE

"HRVATSKA ISKRA" - Broj 90, 31.VIII. 2001.

GOPODARSTVO

HRVATSKO GOSPODARSTVO UŠLO U POZITIVAN TREND

U prvih je sedam mjeseci proizvodnja rasla 5,5 posto

ZAGREB — Industrijska proizvodnja u Hrvatskoj je u prvih sedam mjeseci ove godine porasla za 5,5 posto u odnosu na isto prošlogodišnje razdoblje. Oživljavanje industrijske proizvodnje u ovoj godini, po ocjenama Vladinih dužnosnika, jedan je od bitnih pokazatelja ostvarivanja pozitivnih trendova u hrvatskom gospodarstvu.

Nakon što je 1999. godine u Hrvatskoj zabilježen pad industrijske proizvodnje od 1,4 posto, u 2000. je ostvaren porast za 1,7 posto, da bi se u ovoj godini taj rast povećao na pet do šest posto. Po podacima koje je objavio Državni zavod za statistiku na svojim web stranicama, industrijska je proizvodnja u srpnju bila za 3,9 posto veća u usporedbi s istim mjesecom prošle godine. U odnosu, pak, na prosječnu mjesečnu proizvodnju u 2000., u srpnju ove godine industrijska je proizvodnja veća za sedam posto.

Ukupno je za sedam mjeseci zabilježeno blago usporavanje relativno visokih stopa rasta, budući da je industrijska proizvodnja povećana za 5,5 posto u odnosu na isto razdoblje lani, dok je u prvom ovogodišnjem polugodištu taj porast iznosio 5,9 posto u usporedbi s prvih šest prošlogodišnjih mjeseci.

Relativno skromniji rast industrijske proizvodnje u srpnju od 3,9 posto (prema primjerice 8,2 posto u svibnju), po ocjenama analitičara Zavoda, ne mora značiti i stvarno usporavanje rasta industrijske proizvodnje. U pravilu, industrijska proizvodnja bilježi najveća kolebanja u srpnju i kolovozu, a u tim se mjesecima ostvaruju uglavnom i najmanje mjesečne proizvodnje u godini, ponajviše zbog načina korištenja godišnjih odmora, napominju iz Državnog zavoda za statistiku.

Zbog toga treba pričekati podatke za rujnu radi pouzdanih pokazatelja o realnom intenzitetu rasta industrijske proizvodnje. Pritom analitičari ističu da 7-postotni rast u srpnju u usporedbi s prosječnom mjesečnom proizvodnjom prošle godine najavljuje nastavak relativno visokog rasta industrijske proizvodnje u Hrvatskoj u ovoj godini. (Slobodna Dalmacija 19.8.)

POVLAŠTENE MIROVINE PRVE NA UDARU SOCIJALNIH ŠKARA

Za mirovinu od 15.011 kuna - 20 godina rada i dvije godine u Saboru

ZAGREB 18. kolovoza - Reforma sustava povlaštenih mirovina, kojom bi se on uskladio s redovitim mirovinskim sustavom i gospodarskim mogućnostima zemlje, trebala bi biti dovršena do kraja godine, najavio je zamjenik ministra rada i socijalne skrbi Božo Žaja. Najveći bi se zahvat trebao napraviti sa zastupničkim mirovinama, čiju visinu osiromašeni hrvatski građani smatraju nemoralnom. No, i unutar samoga sustava zastupničkih mirovina postoje razlike. One su rezultat nekoliko promjena zakona o dužnosničkim plaćama i mirovinama i dviju izmjena Zakona o pravima zastupnika.

Mirovine od 4000 do 7000 kuna imaju uglavnom zastupnici iz prvoga i drugoga mandata, njih 119, koji su u mirovinu otišli do 1. kolovoza 1998. godine. HDZ je na kraju mandata 1999. godine izmijenio Zakon o pravima zastupnika, po kojem osnovica za izračun mirovine nije više bila plaća koju je zastupnik primio u zadnjoj godini mandata već visina zastupničke plaće u trenutku kad se traži umirovljenje.

Najvišu zastupničku mirovinu na temelju tih propisa, 15.011,63 kune, dobio je hadezeovac Marko Maričević, zamjenik Marinka Liovića u predzadnjem mandatu Županijskog doma, ukinuta ove godine promjenama Ustava. Za dobivanje mirovine, kakvu smrtnici mogu samo sanjati, bilo mu je, uz navršene 55 godina života i 20 godina staža, dovoljno da u Saboru neprimjetno boravi od 18. 6. 1997. do 19. 4. 1999.

Među zastupnicima višu mirovinu ima još Žarko Domljan, 13.749 kuna, zahvaljujući tomu što je bio predsjednik i potpredsjednik Sabora. Mirovine više od 13.000 kuna imaju i bivši suci Ustavnog suda - Jadranko Crnić, Nikola Filipović i Vojislav Kučeković. U toj je kategoriji i bivši potpredsjednik Vlade Milan Ramljak.

Mirovine više od 12.000 kuna imaju sudac Ustavnog suda Ante Jelavić i bivši zastupnik i direktor HRT-a Antun Vrdoljak. Po visini mirovine, sa 11.775,52 kune, Vrdoljaka slijedi Ivan Parać, još jedan od bivših HRT-ovih direktora.

Božo Udovičić, ministar energetike, prima 5236 kuna, Marko Širac, ministar prometa i veza, ima oko 11.000 kuna. Haenesovci Savka Dabčević-Kučar ima mirovinu od 5966 kuna, a Srećko Bijelić, koji je otišao u mirovinu četiri godine poslije, 10.392 kune.

Zastupnici iz glumačkih redova također su različito prošli. Najveću mirovinu, 9300 kuna, ima Boris Buzančić, najmanju Boris Dvornik - 5600, a između 6000 i 7000 kuna Martin Sagner, Damir Mejovšek i Relja Bašić. (Hina)

U "PREPORODU" ZGRANUTI VISINOM PLAĆA I MIROVINA DRŽAVNIH DUŽNOSNIKA

ZAGREB, 22. kolovoza (Hina) - Hrvatski školski sindikat "Preporod" u današnjem priopćenju izražava "zgranutost" nad visinom mirovina bivših državnih dužnosnika i plaćama sadašnjih, ističući da su tako visoke mirovine i plaće odraz sebičnosti, bešćutnosti i bahatosti, kako bivše, tako i sadašnje vlasti. U "Preporodu" se pitaju s kojim pravom vlast poziva ionako siromašne građane na daljnja odricanja, ako to ne pokazuje vlastitim primjerom. Ako je tijekom mandata mogla dva puta promijeniti Ustav, aktualna je vlast isto tako mogla promijeniti i zakone koje je donijela bivša vlast, te mirovine i plaće svesti na razinu primjerenu socijalnom trenutku, ističe "Preporod".

Predlaže da plaća saborskog zastupnika iznosi dvije prosječne radničke plaće (oko 7.000 kuna), a najviša privilegirana mirovina dvije prosječne mirovine (oko 3.400 kuna). Ako narodnim zastupnicima nije čast obnašati dužnost za tu plaću, neka to prepuste drugima, kojima visoka plaća i mirovina nisu jedini motiv i cilj bavljenja politikom, stoji u priopćenju "Preporoda".

U priopćenju podsjećaju da su mirovine bivših državnih dužnosnika veće i dvadeset puta od prosječne, a plaće sadašnjih dužnosnika pet puta od plaće učitelja ili profesora. U državi posvemašnje socijalne i gospodarske krize s 400 tisuća nezaposlenih, više od 100 tisuća radnika koji ne primaju plaću i s više od milijun umirovljenika, tako visoke mirovine i plaće odraz su sebičnosti, bešćutnosti i bahatosti, kako bivše, tako i sadašnje vlasti, stoji u priopćenju "Preporoda".

CROATIAN HOUSEHOLDS SPEND HALF OF THEIR INCOME ON ONLY FOOD AND LIVING EXPENSES

ZAGREB, Aug. 13 (FPB) - On the average, individual Croatian households spend 58 613 kuna (approximately 8 kuna=1 USD) per year. When this amount is examined more closely, the largest portion (one third) was spent on food, while less than one percent was spent on education. If living expenses are added to food, these two most basic human needs comprise half of a household's annual expenses.

Širite HRVATSKU ISKRU

Nakon incidenta na Sinjskoj alci: IVICA PERIĆ, NAKON ŠTO JE S ALKARSKIM MOMKOM IVANOM VUKOM DOBIO

DAROVE OD PREDSEDNIKA: Tražimo ostavke vodstva Alkarskog društva!

ZAGREB-Predsjednik Stipe Mesić i njegov izaslanik na ovogodišnjoj Alci general Milivoj Petković u petak su uručili darove alkarskom slavo-dobitniku Ivici Periću i njegovu momku Ivanu Vuki na svečanosti u Uredu predsjednika. Alkarski slavodobitnik dobio je zlatni prsten i sablju, a momak Vuko srebrni prsten i jatagan.

- Ispravili smo nepravdu koja se dogodila, da pobjedniku u viteškom nadmetanju nisu uručeni darovi koje je zaslužio. Alka se ne treba politizirati jer je ona uspomena na jednu povijesnu bitku koja puno znači građanima Sinja i Cetinske krajine. Ne smijemo dopustiti da se dnevna politika petlja u Alku. Ove su se godine uplele "bočne veze" pa pobjednik nije dobio darove, ali sada imamo priliku popraviti situaciju - kazao je Predsjednik pri uručivanju darova, pljeskom dočekan od strane ovogodišnjeg alkarskog slavodobitnika Ivice Perića i momka Ivana Vuke, ali i alkara Ognjena Preosta, Stipe Breke i Ive Miluna te člana Časnog suda generala Petra Šimca, koji su u Ured predsjednika stigli kako bi, kako su kazali, ispravili nepravdu koja se dogodila na ovogodišnjoj.286. sinjskoj alci.

- U svoje ime, u ime svoje obitelji i velike većine Sinjana, želim Vam se ispričati na svim neugodnostima i ružnim riječima koje su Vam upućene na ovogodišnjoj Alci. To, vjerujte, Sinjani nisu napravili, nego ljudi koji su dovedeni kako bi od Alke napravili politički miting. Borit ćemo se za to kako bismo vratili Alku na onaj put kojim je uvijek išla, na put koji joj pripada, a to je viteško nadmetanje - kazao je slavodobitnik Ivica Perić, čije su riječi Predsjednik i svi njegovi savjetnici pozdravili pljeskom i povikom "Bravo!". Perić je na darovima zahvalio čvrstim zagrljajem sa šefom države, a nakon ispijanja šampanjca, sinjski alkari ostali su i na zajedničkom ručku kod šefa države.

Alkari su Predsjedniku darovali šah s figuricama alkara i konja, a njegovu izaslaniku Petkoviću sliku Cetinske krajine, na kojoj, kako je u šali dometnuo Perić, nije Sinj u prvom planu da ne bi izaslanika Petkovića podsjetio na neugodnosti koje su mu se tamno ovoga ljeta dogodile.

- Ja samo "gonim" Alku, mene politika ne zanima. Oni koji Alku ne vole,neka izidu van iz Alkarskog društva.Alka i Sinj su izblaćeni, isпали smo crne ovce u Hrvatskoj zbog onoga što se dogodilo. Ne želim da me uvlače u politiku. Borit ću se svim silama da Alka bude viteška igra i da se tradicija poštuje - istaknuo je Perić koji, kako je naglasio, sa svojim isto-mišljenicima ne namjerava osnivati paralelno Viteško alkarsko društvo jer, kako tvrdi, može postojati samo jedno pa stoga očekuju ostavke aktualnog vodstva. No, do Perića i Ognjena Preosta već su doprle informacije da se njihovi protivnici trude okrenuti Viteško alkarsko društvo i časní sud protiv njih.

- Oni nas mogu formalno izbaciti, neka, ali moraju obrazložiti tu svoju odluku, objasniti kako smo to mi kršili Statut. Uz nas stoji velika većina Sinjana i mi ćemo dokazati, ako treba i sudskom tužbom, da nismo kršili Statut. Ja sam alkar od glave do pete i zato sam poštovao Statut po kojemu nisam mogao sjahati, uzeti darove i mikrofon, nego sam morao ostati na konju. Statut je za mene zakon i borit ću se svim silama da se on poštuje - dodao je Perić i naglasio da nije bilo nikakvih naznaka da će Predsjednikovi darovi biti odbijeni na sam dan trčanja Alke. Na sjednici VAD-a pokušalo se ukinuti Mesićevo pokroviteljstvo, no to je spriječio član Časnog suda Petar Šimac.

- Očito je postojao i rezervni plan. Ja sam jasno rekao da neću trkati Alku ako se ukine pokroviteljstvo Predsjednika jer nisam i ne želim biti protiv države. Ovo je legalno izabrana vlast, a tko je ne poštuje, neka ide iz Alke. Dovedeni su neki ljudi sa strane koji su željeli osigurati političke bodove. Na trkalištu nije bilo ni pedeset Sinjana. Ja sam četrdeset godina proveo na trkalištu i znam Sinjane. Oni su ove godine bojkotirali Alku - pojasnio je alkarski slavodobitnik, dodajući kako ga je veliki broj njegovih sugrađana posjetio u želji da se ispričaju i da ga ohrabre u nastojanjima da ode kod Predsjednika i primi darove. Među njima su, kazao je Perić, bili i neki "ortodoksni" HDZ-ovci koji su od Perića tražili da spere ljagu sa Sinja, jer su "oni njihovi" od Sinja htjeli napraviti šljam.

Alkarski slavodobitnik nije želio prognozirati ishod skupštine VAD-a iduće godine, rekavši samo da su se iz Društva tijekom posljednjih godina izbacivali Sinjani, a dovođeni su ljudi koji su predstavljali lojalnu "glasačku mašineriju", no to se već svima popelo na vrh glave, tvrdi Perić.

U Uredu predsjednika doznali smo da šef države još nije odlučio što će biti s njegovim pokroviteljstvom Sinjskoj alci, jer će prije svega vidjeti kako se razvija situacija, odnosno hoće li se smiriti tenzije i kakav će biti

ishod nastojanja da se Alka depolitizira. Stoga se očekuje da Predsjednik neće donijeti nikakvu naglu odluku, možda čak i u sljedećih nekoliko mjeseci, odnosno do skupštine VAD-a.

PERIĆ BEZ ODORE

Alkarski pobjednik Perić, kao i ostali alkari koji su u petak stigli u Ured predsjednika,nisu se pojavili u alkarskim odorama.- Zakleo sam se da Alku trkat neću sve dok je na vlasti ova uprava, ovaj harambaša i ovaj alaj-čauš. Za mene je to odora ukaljana i ja je obući neću - objasnio je Ivica Perić.

BOJKOT

- Sinjani su ove godine bojkotirali Alku. Postoje neka nepisana pravila, tradicija koja se ponavlja svake godine u vrijeme alkarskih svečanosti, kada ljudi izlaze ispred kuća, časte nas pićem, posipaju cvijećem i plješću dok prolazimo. To se ove godine nije dogodilo jer su Sinjani nashutiti da se nešto sprema -napomenuo je alkarski slavodobitnik.

REPORTERSKI ĐIR PO SINJU U TRENUCIMA DOK JE PERIĆ PRIMAO MESIĆEVE DAROVE

Oprao je obraz Sinjana i Cetinjana

Dok je Ivica Perić, slavodobitnik ovogodišnje Alke, primao darove iz ruku predsjednika Stjepana Mesića u Zagrebu, reporteri su u vrelom Sinju razgovarali s Jankom Kelavom, starim alkarom i peterostrukim pobjednikom stare viteške igre. Čovjek je prvom rečenicom pogodio "u sridu".

- Slavodobitnik je zaslužio pobjedu u pravom viteškom nadmetanju, a i tradicionalne darove koji uz pobjedu idu, baš kao što sam i ja u svoje vrijeme bio zaslužio pet Titovih plaketa. Kad bi mi danas netko rekao da ih bacim jer Tito nije bio dobar, ne bih to učinio ni po cijenu života. Ne zbog Tita, već zbog uspomene na moje pobjede. Novac od nagrada sam odmah potrošio, a plakete su mi ostale — naglasio je Kelava.

Da se starina bio našao na Perićevu mjestu 5. kolovoza, sigurno ne bi, kaže, otišao s trkališta bez dara državnog poglavara. Natjecateljski dio alkarskog nadmetanja Kelava je ocijenio odličnim, ali kršenje običaja i Statuta govorom Mate Jukića, predsjednika Viteškog alkarskog društva, i vrijeđanje hrvatskog Predsjednika drži razočaravajućim.

- Ovogodišnja Alka je bila specifična: izabrani vojvoda je u pritvoru i nije mogao voditi narodnu igru, što je pogodilo alkare i alkarske momke. I meni je žao što general Mirko Norac nije bio u Sinju, no nedoličnim ponašanjem ga sigurno nećemo izbaviti - dodao je Kelava. Sinj voli Norca i Sinjani mu nepodijeljeno pružaju potporu, ali grubu politizaciju alkarskih svečanosti mnogi osuđuju. Obilazeći grad u želji da porazgovaramo s ljudima s ulice, iznenadili smo se shvativši da rijetki pristaju javno iznijeti svoje mišljenje. U jednom lokalu brkonja nam je kazao da Periću skida kapu i da darovi njemu pripadaju, a ne Mati Jukiću.

- Ja sam bio alkarski momak, na što sam ponosan. Ove godine su me naljutili jer su Alku privatizirali i oduzeli je narodu. Otiđite Mati, pa ga pitajte ako ga nadete - dobacio je brkonja i nije se pristao predstaviti.

Nismo ga našli ni u Gradskom poglavarstvu, gdje stoluje kao gradonačelnik, ni u Viteškom alkarskom društvu, čiji je čelnik: Mate Jukić je na godišnjem odmoru.Nismo našli ni Dinka Bošnjaka,dopredsjednika Upravnog odbora VAD-a i općinskog načelnika Hrvaca. Negdje je sastančio. Obradovali smo se ugledavši dr. Stipu Jukića, člana VAD-ova Upravnog odbora, ali ovaj nije htio razgovarati.- Ne bih ništa komentirao jer na to nemam pravo, javite se predsjedniku Jukiću...Živimo u demokraciji i svatko ima pravo postupiti sukladno svojim opredjeljenjima, pa tako i alkar Ivica Perić. Odlazak u Zagreb njegova je privatna stvar s kojom mi nemamo ništa - drži dr. Jukić. Nedostaje nam druga strana priče, a budući da su nam neki Sinjani rekli da smo i do sada bili nekorektni i da razgovaramo samo s boljševicima i starim partizanima, čije priče objavljujemo u komunističkom biltenu - Slobodnoj Dalmaciji, posebno nam je bilo stalo čuti "Hrvatine".

Prostorije HSLS-a zaključane, u HSS-u nikoga, u HSP-u ni žive duše, jednako kao ni u Hvidri. Pokušali smo i mobitelima, zvali smo Juru Bitunjca, prvog sinjskog HDZ-ovca, te Antuna Pavlovića, čelnika gradske Hvi-dre. ali bez uspjeha.Javio nam se Mario Arbanas. tainik lokalnog HDZ-a. Uputio nas je Bitunjcu, no kako potonjega nismo uspjeli čuti, nije nam bilo druge nego zabilježiti Arbanasove riječi da sutra ne bi bilo: "Komunjare idu samo komunjarama jer se svoji njuše."

- Ogorčeni smo, ali znajte da je među 80 alkara i alkarskih momaka

Velikogospinsko slavlje: mladi na sv. Misi

mnogi od planiranih i organiziranih događaja nisu se mogli održati, no moram Vam reći da je raspoloženje u parku bilo na visini.

Nakon sv. Mise, koja je po običaju završila sa svečanom himnom domovini, obilazila sam park, po svojom staroj navici, i gdje god sam došla dočekala su me nasmijana lica i susretljivi ljudi. Nikome nije smetalo ružno vrijeme, jer proslava Velike Gospe je dan kad se susreću cijele obitelji po parkovima, ili prijatelji koji se nisu vidjeli mjesecima.

Što da Vam kažem kako je bilo te nedjelje u župnom parku: upravo prelijepo je bilo. Srela sam mnoge prijatelje, dobre ljude u dugačkim razgovorima za stolovima pod krošnjama drveća i svatko od njih je nudio dobru hranu. Nakon petog ili šestog zaustavljanja, kad su me opet ponudili hranom i pićem, morala sam utvrditi kako mi je sve ponudeno, osim mladog luka, i tada mi je jedna "mlađa" gazdarica ponudila i luk i paradajz. Jasno, da smo svi prštali od smijeha!

Vrijeme nije bilo lijepo za vrijeme Velikogospinskog slavlja, no mi smo se snašli....

Zaista je velika šteta što nije bilo sunca, jer ova naša župa već drugi puta ima "peh" sa vremenom, no kako se ono kaže: primamo sve, jer nikad ne znate iz kojeg je razloga bilo ovo ružno vrijeme. No, dakako to ružno vrijeme nije moglo zaustaviti niti radnike ove župe, koji su napekli i prodali preko 75 janjaca i odojaka, marljivih žena koje su ispekle i prodale brda kolača i kave, redara po parku i svih onih dobrih ljudi koji rade u svojoj župi, niti mnogobrojne župljane i goste koji su došli proslaviti ovaj veliki dan. Svima koji su sebe dali svojoj župi na slavlju Velike Gospe, čestitke i pozdravi, a onima koji su tako veselo željeli dijeliti svoj ručak samnom, velika hvala. (VK)

OBRATITE POZORNOST, MOLIMO VAS Hrvatska knjižnica i čitaonica

Dobrovoljnim radom osniva se nova hrvatska knjižnica i čitaonica u Mississaugi. Za ostvarenje tog, za hrvatsku zajednicu vrijednog projekta, potrebne su, jasno knjige, te se mole ljudi dobre volje da pomognu s donacijom svojih suvišnih knjiga, a i pomoć na bilo koji način - DOBRO JE DOŠLA! Unaprijed HVALA!

Nazovite, molim IVICU PUHALO, Tel@905-507-1389

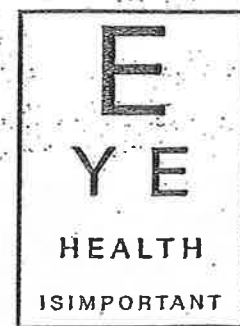
Posebna napomena: Iako knjižnica i čitaonica iz objektivnih razloga još nije službeno otvorena, slobodni ste posjetiti istu, posuditi knjige (upisavši se u "Knjigu posudbe"), pročitati hrvatski tisak, u predsoblju popiti piće, pogledati TV dnevnik ili porazgovarati sa prijateljem na terasi, uz sladoled.

Lokacija: 89 Queen St. S., Streetsville, Croatian soccer club "Croatia", Tel@905-812-7868 ili (905) 507-1389

Ovo društvo se je sastajalo "ispod stare vrbe" u parku 30 godina. Vrba se je, nažalost, srušila, pa se je i društvo, koje predstavlja cijelu Hrvatsku zajedno, preselilo na drugu stranu!

Preporučujemo.....

DR. PETER T. DONKO
OPTOMETRIST
7777 KIPLING AVE. STE. 104-
WOODBIDGE, ONTARIO

(905) 264-1512

KIPLING AVE.

HIGHWAY #7

Post festum

U našoj zajednici ima uvijek nešto zanimljivog i uvijek se nešto događa. U ovom broju HRVATSKE ISKRA samo su neki od događaja, a koliko ih je još bilo o kojima nažalost neće biti niti riječi - jer, eto, prostora nemamo za sve! Kao što mi reče moja prijateljica iz Ottawa: "Vi ste sretni, jer se puno vidate i imate se gdje skupljati. Kod nas u Ottawi je drugačije - to je mrtva zajednica. Dobro je dok još imamo crkvu, ali ako se ne 'probudimo' i to može odumrijeti. Niti ne znate što imate, a kad to izgubite, onda je prekasno".

Podsjetimo se na članak iz Župnog Vjesnika od pred nekoliko tjedana koji me je razžalostio - hrvatska župa u Thunder Bay-u ostala je bez hrvatskog svećenika. Razlog? Sve manji broj hrvatskog življa koji dolazi na hrvatske mise ili se služi tom hrvatskom župom. Mislim da je to svima nama na razmišljanje.

Biserka Milinković

KONCERT 'PATRIA' I MARTA NIKOLIN

Grupa iz Hrvatske "Patria" s domaćinima iz Kanade

Hrvatska Bratska Zajednica (HBZ) u zajednici sa radio programom 'Glas HBZ-e' i Odsjek 525 'Ban Jelačić' Mississauga, organizirali su vrlo uspješan koncert i zabavu sa popularnom grupom iz Hrvatske 'Patria' i solisticom Martom Nikolin u petak 17. kolovoza o.g. Iako je bio petak i vrijeme je godišnjih odmora i vikenda na kanadskim jezerima, u dvorani župe Presvetog Trojstva u Oakvilleu okupio se veći broj posjetitelja.

Sve prisutne je pozdravio gospodin Meze, predsjednik Odsjeka 525 'Ban Jelačić', Mississauga, HBZ. Voditelj programa bio je gospodin Edward Peze iz glavnog ureda HBZ. Domaći župnik župe Presvetog Trojstva, Oakville, vlč. Ilija Petković poželio je dobrodošlicu svim gostima. Bio je tu i počasni gost - naš neumorni, vrijedan muzičar gosp. Charlie Fudurić. Lijepa gesta organizatora da se zahvali i cijeni vrijedan i zaslužan član "Zlatnih pajdaša" gosp. Fudurić. Koncert je počeo izvođenjem himni Kanade i Hrvatske, a onda su 'zabrujale' žice tambure i prva pjesma "Hrvatska je domovina moja".

Mladi dečki, njih šestorica - Tihomir Damjanović, braća Mato i Petar Juzbašić, Darko Kujundić, Krunoslav Golubičić i Damir Bačić čine VIS "Patria", a s njima radi i sin poznatog pjevača Šime Jovanovca. Svi su iz Županje, susjedi, prijatelji, koji su 1993 godine odlučili malo se i ozbiljnije 'pozabaviti' glazbom. Tako su u svoje prijateljstvo, uz učenje i studiranje, odlučili da tamburama gaje i šire hrvatsku pjesmu i kulturu. "Patria" je do sada imala mnogobrojne uspješne nastupe u zemlji, kao i diljem Europe, a ovo je prva turneja po Kanadi i SAD. Članovi grupe rade sve sami, pišu tekstove, komponiraju i sve ostalo što je povezano s time. Do sada su već izdali pet CD, a rade već i na sljedećem. Ugodno me iznenadio njihov koncertni repertoar. Izbor pjesama i sama izvedba pokazala nam je da su članovi "Patrie" zaista muzičari profesionalci, jer uz slavonske kao i pjesme iz drugih krajeva domovine Hrvata, proveli su nas i oduševili izvedbom melodija iz drugih krajeva svijeta, kao npr. Ukrajine te južnoameričkog ritma.

Na koncertu "Patrie": Miško Pavlić, Valerija Pavlić, Davorka Derahović, Mary Ratajić (sjede s lijeva na desno), stoje: Branko Milinković i Petar Arnold

Marta Nikolin - Horvat, je 'seasoned' pjevačica. Iz srdačnog razgovora s Martom, doznala sam da dolazi iz poznate muzičke obitelji gdje su svi članovi, majka, otac kao i dva brata, kako smo to u šali nas dvije rekly 'muzički vudreni'. Majka i otac, Blaženka i Pero Nikolin, muzičari su, ali mi ne bismo to znali da nisu pred nekih više od desetak godina 'probili se' pjesmom 'Na malenom brijevu' i tako postali slavni diljem hrvatskih domova. Pa ta se pjesma još i danas vrti na valovima kako domaćih, tako i ovdašnjih radio postaja. Stariji brat je bio u grupi "Osijek" koja je nastupala sa Kićom Slabincom, a mladi je danas profesor muzike - specijalizacija gitara. Marta je tako rasla u kući okružena pjesmom i muzičarima, pa nije niti čudo da je i ona krenula tim putem. Sa 21 godinom počela se baviti profesionalno pjevanjem i to kao pratnja Kiće Slabinca. Uz njega je proputovala i nastupala među našim iseljenicima. Bila je sedam puta u SAD, pet puta u Kanadi, u Australiji, zapadnoj Europi. Bila je i na festivalima: Požeški, Brodski, pa onda Đakovački vezovi i još mnogo toga. Izdala je 2 CDa, a sad radi i na novome.

U razgovoru sam doznala da je kroz ta putovanja upoznala tisuće ljudi, stvorila nova prijateljstva, koja još i danas traju. To je ono što ostaje trajno.

Brzo smo našle zajednički jezik jer je jedna od tema našeg razgovora bila obitelj, djeca. Nije bilo uopće problema uspostaviti prisni razgovor. Majke uvijek nađu teme o djeci. Tako smo u predahu između njenog nastupa s "Patriom" pričali i o našoj djeci, njenoj 13 godina staroj kćerki i mojim sinovima. Marta je i udata, a k tome i radi. Popričali smo i o poslu. Marta nije 'samo pjevačica' - radi u Osijeku kao učiteljica na osnovnoj školi.

A sam koncert? Predstavila nam se Marta Nikolin - Horvat izborom lijepih pjesama, raznovrsnim repertoarom. Lijep, ugodan glas, profesionalna pjevačica, koja zna svoj 'zamat', Marta Nikolin-Horvat oduševila nas je zajedno sa dečkima iz 'Patrie'. Uz to smo i nešto naučili - a to je da je Osijek ustvari Ljubuški na Dravi. Zna li zašto?

Šteta što više posjetitelja nije moglo doživjeti toplinu i ljepotu tog koncerta. Hvala Vam svima koji ste nam omogućili taj koncert, a gostima želimo mnogo uspjeha na njihovoj turneji po Kanadi i SAD, kao i uspjehe u njihovom budućem radu. Čestitke Hrvatskoj Bratskoj Zajednici, odsjek 525 "Ban Jelačić" Mississauga na dobroj akciji i stalnom radu. (BM)

Sa gošćom Martom Nikolin-Horvat (lijevo) u razgovoru Davorka Derahović i Anica Poslun

Proslava Velike Gospe, župa Naše Gospe Kraljice Hrvata

Kako je već naša dopisnica gđa. Biserka Milinković napisala, dobro je da su hrvatske župe slavile Veliku Gospu u različita vremena tako da su Hrvati iz raznih zajednica bili u mogućnosti posjetiti oba slavlja, koja su bila organizirana u dvije nedjelje. Župa Naše Gospe Kraljice Hrvata imala je svoje slavlje 19. kolovoza u svom župnom parku "Father Kamber".

Nažalost, niti ovoga puta vrijeme nije poslužilo, tako da zbog velike kiše i zaista ružnog vremena izostala je procesija na veliku žalost svih prisutnih. Zahvaljujući lošem vremenu koje je bilo manje-više cijeli dan,

"HRVATSKA ISKRA" - Broj 90, 31. VIII. 2001.

samo pet izroda. To govori samo za sebe, a pričekate li travanj iduće godine, kad ćemo imati izbornu skupštinu Viteškog alkarskog društva, vidjet ćete tko će dobiti povjerenje i tko je bio u pravu - mali Ivica Perić ili Mate Jukić, čovjek kojega podupire narod. Vidjet ćete hoće li Perić dogodine trčati Alku — "zapalio" se Arbanas.

Tijekom osamdesetih, VAD-om je predsjedavao Slaven Poljak. Pitali smo ga što misli o odlasku slavodobitnika po darove u Zagreb. Evo njegova odgovora: - Podupirem i pozdravljam Perićev potez. Mislim da je djelomično oprao obraz Sinjana i Cetinjana. Oduvijek smo bili junaci i dobri domaćini, a sad smo ispalili morlaci, primitivci i divljaci.

U informativnoj emisiji na radiju objavljeno je da je slavodobitnik preuzeo svoju nagradu, a jedan od gostiju poluprazne kavane u središtu Sinja je promrsio: - Pokloni se Stipici, jade. Pokloni se izdajniku kad nećeš vojvodu. (Slobodna Dalmacija 25.8.)

V.D. ALKARSKOG VOJVODE STAVLJEN NA RASPOLAGANJE GLAVNOM STOŽERU

Kotromanović iz HV-a na Zavod za zapošljavanje?

ZAGREB-Stožerni brigadir i v.d. alkarskog vojvode Ante Kotromanović stavljen je na raspolaganje Glavnom stožeru Oružanih snaga Republike Hrvatske i ako u idućih šest mjeseci ne bude raspoređen na novu dužnost, morat će na burzu-potvrdio nam je u petak predsjednik Stipe Mešić te dodao da je Kotromanović po zanimanju tkalac pa će moći usavršavati svoje političko umijeće uz izučeni zanat jer se u vojsci ne može i ne smije baviti politikom. U slučaju Ante Kotromanovića u potpunosti se poštovala redovita procedura, odnosno načelnik Glavnog stožera general Petar Stipetić predložio je ministru obrane da se stožerni brigadir Kotromanović stavi na raspolaganje, a odluku koja stupa na snagu odmah potpisao je predsjednik Mešić. Telefaks te odluke već je u petak poslan u ministarstvo dok će u ponedjeljak stići i njezin original. (Slobodna Dalmacija 25.8.)

Požari u Hrvatskoj

Požari u Hrvatskoj: POLICIJA U SRPNJU I KOLOVOZU UHITILA 10-TAK MOGUĆIH PODMETAČA POŽARA

ZAGREB, 15. kolovoza (Hina) - Policija je u zadnjih mjesec i pol u 20 slučajeva utvrdila postojanje sumnje na djela podmetanja požara i uhitila desetak osoba, doznaje se u MUP-u. Površina izgorjela u požarima koji su harali u sve tri županije u Dalmaciji zadnjih dana, a od jučer su pod kontrolom gasilaca, još nije poznata, ali se zna da je samo u žrnovačkom kraju, u Šibensko-kninskoj županiji, izgorjelo 2000 hektara površine, nekoliko kuća, stada ovaca, vinogradi, maslinici i drugo. Na otoku Braču izgorjelo je 400 hektara površine.

Prošli mjesec na jadranskom priobalju bilo je 339 požara na otvorenom prostoru i u šumama, u kojima je izgorjelo 1.184 hektara površine, dok je u istom mjesecu lani na priobalju bilo 409 požara na otvorenom prostoru i u šumama i izgorjelo 2.552 hektara. U srpnju je u cijeloj zemlji namjerno izazvano 22 požara, a nehatom 700, što je u usporedbi sa srpnjem 2000. 27 posto manje, a onih izazvanih nehatom 39 posto manje. Glavni vatrogasni zapovjednik Mladen Jurlin upozorio je jučer na mogućnost izbijanja novih požara u ovom mjesecu, ali je ustvrdio da više nema mogućnosti da oni izmaknu kontroli.

Samo u šest posljednjih dana kolovoza prošle godine izbilo je 330 požara, od kojih 283 na otvorenom prostoru. Zbog tih je požara podneseno 60 prijava, od čega tri kaznene. Inače, u cijelom tom mjesecu bilo je 637 požara, a izgorjelo 29.798 hektara površine.

Jurlin je novinarima rekao da smatra "sasvim neuobičajenom" zadnju seriju požara, jer su izbili u istom trenutku, ostavljajući prostora nagađanjima da je riječ o koordiniranoj terorističkoj akciji. I prošlog se ljeta, posebice u medijima, nagađalo da su požari u priobalju rezultat organiziranih terorističkih aktivnosti. Premijer Ivica Račan i ministar unutarnjih poslova Šime Lučin tada su to zaniijekali, objavivši da su najčešći uzroci izbijanja većine požara velike vrućine i ljudski nemar. Doduše, premijer je tada priznao da ima i namjerno izazvanih požara, ali ne kao čin terorizma, već "kao posljedica mentalno ugroženih osoba".

U listopadu prošle godine Vladino izvješće o požarima u prvih osam mjeseci 2000., u kojem se krivnja za lošu požarnu preventivu isključivo prebacivala na općine, gradove, županije i vatrogasnu zajednicu, nije dobi-

Haag

Galbraith: To nije etničko čišćenje

Sjedinjene Države su danas odbacile britanske optužbe da je Hrvatska provela "etničko čišćenje" pri oslobađanju okupiranog teritorija. U intervjuu radiju BBC, američki veleposlanik u Hrvatskoj Peter Galbraith je naglasio da bi se hrvatski vojni uspjeh mogao pokazati kao pozitivan u omogućavanju rješenja sukoba pregovorima. "Mislimo da bi vodstvo bosanskih Srba sad moglo priznati nove realnosti i da bi to bila prilika da se postigne pravedno rješenje putem pregovora", kazao je veleposlanik.

Komentirajući britanske optužbe o "etničkom čišćenju", Galbraith je istaknuo: "To nije etničko čišćenje. Etničko čišćenje je praksa koju podupire vodstvo u Beogradu, a koju su proveli bosanski Srbi, a i hrvatski Srbi, nasilno protjerujući lokalno stanovništvo, muslimansko ili hrvatsko, koristeći se taktikom terora", zaključio je Galbraith. (Hina/Reuters) (U Londonu, 6. kolovoza 1995. godine)

SRBI PRIZNALI DA SU NAREDILI ISELJAVANJE CIVILA IZ HRVATSKE

ZAGREB, 23. kolovoza (HIC) - "Povlačenje srpskih civila iz Krajine bilo je organizirano još prije nego je Hrvatska izvela operaciju Oluja, a u tome su sudjelovali pojedini visoki dužnosnici u Beogradu", izjavila je Sonja Biserko, predsjednica Helsinškog odbora za ljudska prava Srbije. Rekla je da je do tih spoznaja došla zahvaljujući brojnim svjedočanstvima Srba koji su napustili svoje domove u Hrvatskoj godine 1995., na nagovor ili pod pritiskom srpskih čelnika.

lo prolaznu ocjenu u Saboru. Zastupnici su tada upozorili Vladu da brigu o požarima treba voditi cijele godine, a ne samo ljeti. Vatrogasna zajednica je u kolovoza prošle godine upozorila Vladu da vatrogascima na terenu nedostaje opreme i da je skrb i novac za gašenje velikih požara u njezinoj nadležnosti, a ne lokalne samouprave.

U prvih osam mjeseci lani u cijeloj zemlji izbilo je 9.889 požara, od čega ih je 8.318 izazvano nemarom i nepažnjom. U tim je požarima poginulo 19 osoba, dok ih je 125 ozlijeđeno. Ukupna šteta tada je procijenjena na 644 milijuna kuna, a izgorjelo je više od 118 tisuća hektara površine. Kao glavne uzroke požara vatrogasni stručnjaci naveli su nepovoljne klimatske uvjete (velike vrućine), zapuštena polja, slabu opremljenost vatrogasaca i nepokrivenost terena vatrogasnim postrojbama, posebice u priobalju, gdje, prema njima, čak 69 općina i 14 gradova nema nijedno profesionalno vatrogasno društvo, koje bi cijele godine djelovalo preventivno.

Prema podacima MUP-a u Hrvatskoj djeluje 55 javnih profesionalnih postrojbi i 1.752 dobrovoljna vatrogasna društva. Napominju da su tijekom ove godine osnovali i četiri baze MUP-ovih interventnih vatrogasnih postrojbi u Zadru, Šibeniku, Dubrovniku i Splitu-Divulje. Te su baze ciljano ustrojene na jadranskom priobalju radi kvalitetne i učinkovite obrane toga područja od požara, kažu u MUP-u, dodajući da se radi o postrojbama MUP-a za brzu reakciju sastavljenima od ukupno 120 najobučenijih vatrogasaca, koji su tijekom prošle i ove godine završili poseban program obuke. Oni su u stanju pripravnosti 24 sata dnevno za spuštanje helikoptera na najteža požarišta, gdje preuzimaju gašenje požara uz pomoć lokalnih vatrogasnih snaga.

U MUP-u napominju da su još od preventivnih požarnih aktivnosti vrlo važne i od prije nekoliko mjeseci u priobalju ustrojene motrilačko-dojavne službe, koje su organizirale "Hrvatske šume" i lokalna samouprava. Također je angažirano oko 700 dobrovoljnih vatrogasaca iz priobalja koji su u ljetnim mjesecima zaposleni, prema procjeni potreba na terenu, u lokalnim vatrogasnim postrojbama.

DO 2020. SVE NEKRETNINE DOBIVAJU PAPIRE

Jamči li potpis na kupoprodajnom ugovoru kupcu da je neka nekretnina doista postala njegovo vlasništvo? Zablude takve naravi često su prisutne u našem okruženju zbog nasljeđa socijalizma čiji su zakoni priznavali isključivo društveno vlasništvo. Privatnom vlasništvu namijenili su odumiranje pa ga stoga nisu ni stavljali u regule, a sva se kupoprodaja temeljila na ugovorima. S demokratskim promjenama Hrvatska je krenula i u projekt rješavanja vlasničkih pitanja baštineći dobro uvježbanu njemačko-austrijsku tradiciju.

Što to najkraće znači? Da bi nekretnina doista postala vlasništvo pojedinca, temeljem Zakona o vlasništvu i drugim stvarnim pravima (usvojen tek listopada 1996.), nužno ju je upisati u zemljišne knjige uz prethodno pribavljanje katastarskog izvataka. Međutim, katastar je u sustavu državne izvršne vlasti, a zemljišne knjige vode općinski sudovi. Dakle, ne samo da je riječ o različitim tijelima državne uprave nego je i druga institucija vlasti u pitanju, pa je i to jedan od razloga što se ova problematika proteklih godina nije rješavala očekivanim tempom.

Dobar primjer Vira

Da bi se problem konačno riješio i postigla sigurnost u pravnom prometu nekretninama, na što uostalom RH obvezuje i proces priključivanja Europskoj uniji, nedavno su usvojeni Zakon o zemljišnim knjigama i Zakon o državnoj izmjeri i katastru nekretnina. Cilj je zaštita vlasništva, što je temeljni stup svakog demokratskoga građanskog društva i pravne države i koje se naravno, ne stječe trenutkom potpisivanja kupoprodajnog ugovora, nego trenutkom upisa u zemljišne knjige. Jer, tek je za tako registrirano vlasništvo odgovorna i država.

Osim toga, Hrvatski je sabor 10. srpnja, uz puni konsenzus vlasti i oporbe, usvojio i prvi petogodišnji Program državne izmjere i katastra nekretnina za razdoblje 2001.-2005. godina, čija će realizacija koštati oko 908 milijuna kuna. Nakon njega slijede još tri programa što znači da bi otprilike, održi li se predviđeni tempo, s istekom 2020. godine (!) skoro svaka nekretnina, naravno uz iznimku pojedinih teže pristupačnih dijelova Lijepe naše, trebala biti izmjerena i evidentirana te, s imenom vlasnika, upisana u zemljišne knjige.

Većina jedinica lokalne samouprave uopće ne zna što je njihovo vlasništvo, kojim i kakvim nekretninama raspolažu, pa tako i one u rješavanju ove problematike svakako moraju pronaći svoj interes, ali i dati financijsku potporu, ističe ing. Damir Pahić, pomoćnik ravnatelja Državne geodetske uprave (DGU).

Naš sugovornik kao primjer navodi otok Vir gdje se katastarska izmjera terena privodi kraju. Vir je posebno složen zadatak, s obzirom na svoju golemu nekontroliranu izgradnju. Međutim, u razdoblju kraćem od dvije godine, lokalna je samouprava vratila uložena sredstva, tvrdi ing. Pahić i napominje da Općinski sud u Zadru upravo dovršava prvu zemljišnu knjigu Općine Vir.

Te su efekte zapazile i susjedne lokalne samouprave pa su ekipe iz Državne geodetske uprave ove godine, još prije usvajanja spomenutog Programa u Saboru, počele i s katastarskim izmjerama grada Nina te općine Sukošan, kaže naš sugovornik i dodaje kako su u završnoj pripremi projekti za područje Dugog otoka i Novalje.

Pahić posebice naglašava dva najvažnija segmenta ovoga programa. Prvi je katastarsko 'pokrivanje' građevnog zemljišta na urbaniziranom dijelu obale, budući da je riječ o najskupljim parcelama, zasigurno skupljim i od najelitnijih zagrebačkih prostora. Neka međunarodna istraživanja najavljuju da obalno područje RH vrlo skoro očekuje i pojačana gradnja i porast stanovništva, pa zato treba pravodobno obaviti pripreme za te procese, smatra ing. Pahić.

Za jedan grad četiri godine

Drugi, bitan dio ovoga petogodišnjeg plana je izmjera doline Neretve, što je i Vlada poduprla posebnom uredbom ocjenjujući da je riječ o najvrjednijem poljoprivrednom zemljištu u državi. Možda je Vladinoj odluci pogodovalo i samovlasno zauzimanje parcela od nekih pojedinaca, pres-tankom rada poljoprivrednih kombinata, no to je u ovom slučaju manje bitno. Glavno je da se konačno shvatilo da treba srediti taj problem i evidentirati stvarne vlasnike, bilo da je riječ o državi ili pojedincima, kaže ing. Pahić. Teren je snimljen iz zraka i započeta je obrada podataka, a za sljedeću godinu predviđen je izlazak na teren kako bi se i fizički utvrdile granice parcela.

Ing. Pahić podsjeća da ovaj program obuhvaća i državni projekt o otocima, no za sada tamo ne ide baš najbolje. Razlog je, dijelom zbog lošeg financijskog stanja većeg broja jedinica lokalne samouprave, ali i zbog drastične nekontrolirane gradnje tijekom minulih desetljeća.

Najveći katastarski 'zaloga' ipak su gradovi Split, Zadar, Rijeka i Osijek, ističe Pahić i podsjeća da Program predviđa da se tijekom sljedećih pet godina naprave samo pripreme, a da se konkretan posao odradi tek u sljedećem petogodišnjem 'paketu'. Najprije bi se pristupilo obradi desetak manjih županijskih središta, poput Dubrovnika i Šibenika, kako bi se što bolje utvrdila metodologija rada, a efekti posla u konačnici bili učinkovitiji.

Ministarstvo pravosuđa pokušava intervenirati da spomenuta četiri grada postanu prioritet, otkriva nam Pahić. Navodno bi se mogli dobiti i povoljni krediti krene li se od njih. Postupci u velikim gradovima traju niz godina, zagristi takav zaloga znači imati punu pripravnost sve tri strane: katastra, zemljišnih knjiga i građana, kaže naš sugovornik i ne skriva da osobno dvoji u uspjeh posla krene li se tim pravcem. Uostalom, za samo ta četiri grada trebat će više sredstava nego što će koštati prvi petogodišnji Program! Čak i kada se pripreme obave doista dobro, cjelovita obrada većega grada u pravilu traje oko četiri godine, i to u optimističnoj varijanti, kaže ing. Pahić. Ovo je posao od kojega se više ne može odstupati, riječ je o golemoj obvezi koja će ukupno koštati više milijardi kuna.

Hrvatske prednosti

Ako se gleda omjer veličine zemlje i broja stanovnika, u odnosu na ostale tranzicijske zemlje, koje također kaskaju na ovom tragu, Hrvatska je u prednosti u reformi katastra jer ipak ne starta od nule. Pod izravni nadzor Državne geodetske uprave, zbog efikasnije odrade posla, stavljeni su svi općinski i županijski katastri. DGU danas ima oko 1200 zaposlenih što je, uz planirani angažman i 430 privatnih geodetskih tvrtki, dostatno jamstvo da se posao može obaviti kvalitetno.

Organizacija je, kao i u cijeloj državi, dijelom problem, no raspolaže se visokosofisticiranim tehnološkim znanjem pa ako se pravodobno osiguraju i financijska sredstva, nema zapreka da se u planiranom roku katastarski izmjeri i evidentira svaka parcela za koju postoji ekonomski ili neki drugi interes lokalne samouprave odnosno države, zaključuje pomoćnik ravnatelja Državne geodetske uprave ing. Damir Pahić.

Zemljišne knjige

Za vrijeme socijalizma nije bilo zakona koji bi regulirao vođenje zemljišnih knjiga. Dominirala je teza o odumiranju vlasništva pa se tvrdilo da zemljišne knjige ne trebaju. Činjenica je da su zemljišne knjige negdje ipak postojale jer taj se posao počeo raditi još u doba Austro-Ugarske, a nastavio u Kraljevini Jugoslaviji. Međutim, bile su zapuštene, a primjenjivani su propisi koje je kralj Aleksandar 'prepisao' iz austro-ugarskih regula, no čak u 282 katastarske općine RH nikada nisu bile osnovane.

Katastar

Katastar je u socijalizmu imao nešto bolji tretman, i to zbog činjenice što je služio kao porezna funkcija. Naš socijalizam nije bio previše krut, dopuštao je privatno vlasništvo nad zemljom pa je katastarska evidencija povremeno obnavljana kako bi država od vlasnika mogla ubrati porez na dohodak od poljoprivrede i šumarstva. Upravo stoga je katastarska dokumentacija najurednije vođena u Slavoniji gdje su se sustavno provodile komasacije poljoprivrednoga zemljišta, prioritarno zbog PIK-ova, koje su uvijek za rezultat imale novu katastarsku evidenciju.

Kadrovi

Iako raspolažu 'armijom' zaposlenika, cijeneći stručnu spremu, relativno je loša kadrovska struktura u našim katastrima. Riječ je o nasljeđu iz prošlog političkog sustava koji je negativne tragove ostavio i u procesu rada, pa je izrada eleborata godinama tekla dosta nekontrolirano. Taj se trend pokušava rezati kroz upravni i stručni nadzor. Negdje je uspjeh brzo vidljiv, negdje baš i ne i ako nema drugog rješenja onda se mijenja čelni čovjek katastra. Posljednji takav primjer je Brač, kaže Pahić i upozorava da je geodetska inspekcija sve češće na terenu kako bi sustavnije rješavala probleme nagomilane u razdoblju koje nije poznavalo instituciju stručnog nadzora.

Granice

Graničnim pojasom Republike Hrvatske unutar DGU-a bavi se pose-

Nastavak na str. 13 "HRVATSKA ISKRA" - Broj 90, 31.VIII. 2001.

Događaji u našoj zajednici

Naše je ljetno zaista čudno ove godine. Imali smo periode najjačih vrućina, pa onda kiše - i sve onda kad nam je trebalo drugačije vrijeme. Eto, za Veliku Gospu, kad je župa Naše Gospe Kraljice Hrvata proslavljala ovaj veliki dan, kiša je padala kao iz kabla i ništa od mnogih organiziranih i planiranih događanja.

No, niti kiša ne može maknuti Hrvate iz hrvatskih parkova, jer piknici su u našoj zajednici omiljeni. Netko mi je jedamput rekao zašto odlazim na piknike, jer rečeno je 'to je tako dosadno, glupo, samo jedeš i piješ, što imaš tamo raditi?'. Teško je objasniti onima koji ne odlaze na piknike kako se osjeća čovjek, recimo, u parku "Father Kamber" nedjeljom, u društvu svojih. Možda bi bilo najbolje da Vam to kaže netko iz naše sredine, čovjek koji nije pjesnik, a čija bi pjesma ipak mogla malo jače objasniti što znači piknik za jednog prosječnog Hrvata u našoj sredini.

Naš piknik obični

Dolje u naš lijepi "Father Kamber" park spustili smo se, gdje naš piknik održal se.

Pogledali se, prepoznali, pozdravili se, kako zdravlje, kako inače, jedni druge upitali se, i sa dobrim pićem počastili se.

Piknik stolove i sjenicu drveća postavili smo si, o prošlim događajima porazgovarali se, i još malo popili se, čega - zna se!

Poslije toga na sv. Misu navrnuli smo se, pomolili se, propovijedi naslušali se, a puno dobrih ljudi i pričestilo se.

Nakon toga i strpljivi i nestrpljivi, u repu za meso čekali su.

Ručali smo, družili se, jedni druge častili i popili i zapjevali si, igrali, loptali, kupali i sunčali smo se.

U međuvremenu neki zbog politike, čak i posvađali su se, jedni drugima dokazivali su, da samo oni najbolje znaju kaj tamo doma u Lijepoj našoj događa se.

Na kraju sve dobro završilo se, odmoreni, veseli i od sunca pocmili, s prijateljima doma vrnuli smo se gdje naš piknik nastavil se.

Ivo J. Turčić, Mississauga
Kolovoz 2001.

Eto, tako vam je na pikniku. Sretnete prijatelje, popijete kupicu dobroga vina, porazgovarate malo o svemu i svačemu, čuje se i pjesma - a što je najvažnije, sa svojim st. Čujete svoju riječ, i doma ste. Jasno, svatko ima svoj način zabave: mnogi od nas uživaju subotom i nedjeljom u hrvatskim parkovima.

Valentina

PROSLAVA VELIKE GOSPE

FRANJEVAČKI CENTAR - ŽUPA 'KRALJICA MIRA' NORVAL

Naš narod štuje svoju nebesku Majku pa je tako blagdan Velike Gospe uvijek popraćen proštenjima u Marijanska svetišta. Kod nas je to proslavljeno u našim župama, a hvale vrijedno i pozitivno da se ta proslava organizirali tako da se jedne nedjelje ide u jednu župu, a druge u drugu. To daje prilike župljanima da se okupe u svojim župama, ali i da se nađu sa svojim sunarodnjacima na proslavi i u susjednim župama. Tako je to bilo i ove godine. Franjevački centar Norval je imao proslavu Velike Gospe u nedjelju 12. kolovoza, a župa Toronto nedjelju dana kasnije, 19. kolovoza.

Proslava na Centru je počela u 11 sati prije podne po lijepom i ne prevrućem vremenu (kao što je bilo prije par dana) procesijom na zemljištu oko crkve, dok su članovi župnog zbora i časne sestre predvodili kronicu. Nekoliko tisuća vjernika se okupilo, koji su pobožno molili i pjevali u procesiji. Sv. misu predvodio je vlč. Tihomir Šutalo, svećenik, salezijanac na post diplomskom studiju u Rimu. Gosti su bili i vlč. Branko Zebić, karmelićanin, iz župe Kamen iz Splita, vlč. Mirko Barbarić, salezijanac iz Žepče, "HRVATSKA ISKRA" - Broj 90, 31. VIII. 2001.

Sa proslave Velike Gospe, Norval: Petar Majlić, gost iz Osijeka, Ana Marija Ivičić, Josip Ivičić (sjede s lijeva na desno), Stipe Majlić i mama Iva Ivičić (stoje)

te domaći svećenici Fra. Stjepan Pandžić i Fra. Tomislav Puljić.

Propovijed vlč. Tihomira bila je puna poruka, onih za naš duhovni i vjerski život, ali budući da smo katolici i Hrvati, ta se poruka posebno odnosila na nas i našu situaciju kako ovdje, tako i u našoj domovini.

Nastavljajući, vlč. Tihomir nas je podsjetio da je naš narod uvijek prolazio kroz teška razdoblja svog postojanja i kroz povijest kad smo trebali biti 'istrebljeni' Trojedini Bog i Marija su bili uz nas. To ne smijemo zaboraviti. Posebno me je oduševila poruka propovijedi koja je bila glasna i jasna: "Imajte čvrstu vjeru i ne 'NE GUBITE NADU'"

Župni pjevački zbor, proslava Velike Gospe na Norvalu

Poslije Sv. Mise i svečanog blagoslova, proslava se nastavila druženjem, upoznavanjem, izvrsnim jelom pečenjara i kuhara, sportskim igrama. Djeca su posebno bila oduševljena i uživala kupajući se u bazenu. Moram napomenuti da je posebno za pohvaliti prodaja knjiga i časopisa koja je na Centru za svaku proslavu, ali i nedjeljom poslije Sv. Mise.

Čestitke i pozdravi svima koji su bili uključeni u proslavu, posebno vrijednim radnicima Centra, koji su se opet iskazali svojim radom i veselom dobrodošlicom svima, te uz Božji blagoslov do idućeg proštenja i susreta - doviđenja!

ŽUMBERAK - LJETO 2001

Mislim da bi ovaj moj zapis, moj ovogodišnji posjet i doživljaji vezani uz Žumberak, morao biti u nastavcima jer toliko se toga ima reći, zapisati, opisati što je vrijedno i poučno za sve nas. Neka ovaj moj članak bude poticaj i drugima da slijede primjer vrijednih članova žumberačkog Ekološkog Društva, a našim sunarodnjacima u domovini poticaj na 'radne akcije'. Treba čestitati članovima - "ekolozima" koji uz sve negativnosti situacije u domovini, bez novčanih sredstava, imaju 'dream' - cilj, pozitivno misle i neumorno rade kako bi svojim radom uljepšali i poboljšali svijet u kojem žive.

**Ekološko Društvo Žumberak - POZIV
Žumberčanke i Žumberčani !
Sudjelujmo u akciji "Uljepšajmo Svoj Zavičaj - Naš Žumberak"**

Tako počinje letak tog društva, pa da još dodam nešto sa tog letka - *Čarobni kutak prirode, mira, čistog zraka i prelijepih krajolika nadomak Zagreba. Hrvatski Državni Sabor proglasio je Žumberak parkom prirode, što će pridonijeti boljoj zaštiti prirodnih bogatstava Žumberka, razvoju eko-turizma i proizvodnji zdrave hrane.*

Pridonesimo i mi svojim marom da Žumberak bude ljepši. Uredimo svoj životni prostor, da ima više cvijeća (a manje smeća!), da sela budu uredna, a da u potocima teče čista voda u kojoj žive rakovi i plivaju ribe. Pokažimo time svoju ljubav prema voljenom Žumberku.

I nastavlja se dalje obaviješću da se raspisuje i ove godine nagradni natjecaj za uređenje okoliša i životnog prostora, a nagrade će biti uručene na prigodnoj svečanosti povodom svjetskog Dana zaštite čovjekova okoliša početkom lipnja tekuće godine.

Moje ovogodišnje 'otkriće' Žumberka bilo je neplanirano. Naime zbog nekih obiteljskih poslova morala sam u Žumberak. Budući da sam imala 'privatnog šofera', a i vodiča, moju sestru, imala sam predivnu priliku da vidim i onaj dio Žumberka koji do sada nisam vidjela iz tog 'kutka'. Naime odlučili smo ići preko Bregane, Samobora pa do Sošica i dalje prema Kostanjevcu te Karlovcu.

Žumberak! Kakav kutak prirode, ljepote, tišine, koju samo narušava žubor potoka i cvrkut ptica, te poneki auto. Nema zagađenosti, gužve, trke. Uz vijugavu cestu, uz koju obično teče čisti ne zagađeni potočić, redaju se livade, gdje se upravo počelo s kosidbom, pa obrađene njivice, na kojima se vide marljivi seljaci. Već se naziru plodovi - kukuruz, krumpir, kupus (ili zelje), mrkva ili merlin kako to zovu Žumberčani. Vidimo i tu i tamo vinograde, koji se prepliću s napuštenim i obraslim oranicama, voćnjacima i seoskim imanjima. Brda obrasla šumom, a obronci pašnjacima prostiru se pred našim očima. Čisti zrak bez zagađenosti, pun ozona poslije kiše pruža predivnu sliku bliskih i dalekih planina čak do ogulinskog Kleka.

Na putu ka našem cilju nailazimo na raskršće sa pločom i obavijesti - Etno selo 7 km.

Da li ste čuli za Etno kuće ili Etno selo ? Zamisao je bila, a koja je i ostvarena, da se napravi nešto što će nam predočiti prošlost, nama sada za uživanje, a i očuvati se za budućnost. Opis i više o tom lijepom Etno selu, nadam se, više u nekom drugom broju. Ako idete u Žumberak sa samoborske strane i imate auto, odlučite se da posjetite Etno selo. Nećete požaliti što ste 'skrenuli' sa glavnog puta i potrošili jedno sat vremena. Vrijedno je to i korisno što ćete vidjeti.

Put ka Sošicama bio je zanimljiv sa vodičem, kao što je moja sestra Ja-

goda, vrsna voditeljica i planinarka, koja mi je tumačila kraj kojim smo prolazili. Uz put sam vidjela, uređene kuće i okoliš za koje su njihovi vlasnici dobili zavrijeđenu pohvalu za svoj rad. Dolazimo u centar Sošica. Vidim nove kuće, ne onakove 'hiže' sa hodnikom, kakovih se ja sjećam iz mojih mladenačkih dana posjetama Žumberku.

Budući da je moja sestra član Ekološkog društva, našla sam se i ja na njihovoj godišnjoj skupštini. Dočekala nas je prava domaća rakija, domaći kruh i sol kao dio dobrodošlice Žumberčana na godišnju skupštinu.

Sam rad skupštine me je oduševio. Uz ugodnu, ali na visokom nivou profesionalnu, radnu atmosferu, članovi su iznijeli rad i aktivnosti članova društva, kao i buduće planove. Evo samo u nekoliko primjera što je i kako radi Ekološko Društvo Žumberak (EDZ).

Počevši od krilatice "MISLI GLOBALNO - DJELUJ LOKALNO", EDZ pro-aktivno usmjeruje k poticanju razvoja ekološke poljoprivrede i eko-turizma. Društvo je u stalnom kontaktu s brojnim ekološkim društvima, u Hrvatskoj, uključivši "Zelenu akciju", kao i u svijetu. EDZ je i član potpisnik DEKLARACIJE ZELENOG FORUMA-37 ekoloških nevladinih udruga koje se zalažu za razvoj ekološke poljoprivrede i eko-turizma, a i aktivno se suprostavljaju proizvodnji GENETSKI MODIFICIRANE HRANE.

Mogućnosti za oživljavanje i za razvoj tog tako zapuštenog kraja Hrvatske prema izjavama prisutnih su velike. Od prije navedenih eko poljoprivrede i eko turizma, te posebno i vjerskog turizma, te skupljanja i prerađivanja ljekovitog bilja, čuvanja lokalnog sjemena koje će za 10, 20 godina biti neprocjenjivo vrijedan kapital, do razvoja malog seoskog gospodarstva, planinarstva, itd. itd.

Pojedinci i grupe bili su pohvaljeni za rad, počevši od oznaka, putokaza, za izgradnju od domaćeg kamena kapelicu Majke Božje Kraljice Hrvata u Medved Dragi, uređenja groblja, očuvanje i zbirku vrijednih etno predmeta, uljepšavanje okoliša, mini vrtova i još mnogo toga.

Da još napomenem da sam u posjedu upravo objavljene knjige Vladimira Jagarića, "Zavičajna Kronika Pribića, Dola i Okolice" koju je sam autor donio na skupštinu. Nadam se da ću u budućnosti imati prilike se osvrnuti i na tu knjigu.

I još jedna zanimljivost - prošle godine otvorena je Stara Hiža MRZLJAK u Krašiću. To je preko 150 godina stara drvena obiteljska kuća u kojoj je živjela i Josipa Mrzljak, sestra našeg kardinala Blaženog Alojzija Stepinca. Kuća je adaptirana i sada sadrži zavičajnu zbirku etno-predmeta krašičkog kraja.

Zbog pomanjkanja prostora ne mogu napisati sve ono što bih čitateljstvu htjela reći i poručiti, prikazati rad te male ali vrijedne udruge. Kako pojedinačno spomenuti sve prisutne osobe, opisati svaki novi susret, toplinu ljudi koje sam srela i upoznala, počevši od predsjednika društva, gospodina Josipa Šintića, do svih prisutnih.

Kako slikovito prikazati i opisati društveni dio skupštine, zajednički bogati ručak, na otvorenom, čistom žumberačkom zraku, pravom ljetnom danu. Izvrsno jelo, sve onako domaće, svježije, ukusno, počevši od kruha, pa pečenja, do salata i pijače: žumberačka vina. Poslije tako obilnog ručka i druženja krenuli smo u šetnju do nagrađenih vrtova. A onda se približilo za nas vrijeme odlaska za drugim poslovima. Trebalo je samo još razmijeniti adrese, zaželjeti sve najbolje u budućem radu, zahvaliti se, pozdraviti se i zaželjeti opet novi susret.

Jedan divan susret, predivan doživljaj i na kraju velika HVALA !
Biserka Milinković

Pogled na Hrvatsku, žumberački kraj

Glasne vijesti....

MARIJAN IVIĆ, NAČELNIK PU OSJEČKO-BARANJSKE, DAN NAKON NOĆI STRAVE U OSIJEKU

Upozoravali smo ministre i župane na kontejner!

OSIJEK- Do petka poslijepodne nisu bili poznati uzroci serije eksplozija kontejnera u dvorištu Policijske uprave osječko-baranjske u kojemu se nalazilo oružje prikupljeno od građana i u policijskim akcijama "Zbogom oružje", a koje su u noći između srijede i četvrtka uzbunile Osječane. To je za Slobodnu Dalmaciju potvrdio istražni sudac osječkog županijskog suda Miroslav Rožac, dodavši kako najvjerojatnije uzroci neće biti poznati još neko vrijeme jer istraga zahtijeva detaljan pregled izvorišta eksplozije. Budući da se radi o opasnim sredstvima, potrebno je pomno pregledati cijelo područje kao i predmete pronađene nakon detonacija. Rožac je dodao da će dio pronađenih stvari ići na vještačenje u zagrebački Centar za vještačenje "Ivan Vučetić", što će dodatno odlučiti očevid.

Sumnja se kako je do eksplozije došlo zbog kemijskih reakcija na eksplozivnim sredstvima među kojima je bilo i improviziranih proizvoda građana. Marijan Ivić, v.d. načelnika PU osječko-baranjske, upozorio je građane na takva sredstva jer se u priručnom skladištu (kontejneru) nalazilo 80 tisuća priručnog streljiva, oko 30 različitih bombi i oko 120 kilograma eksploziva i upaljača.

Reakciju članova Poglavarstva izazvala je izjava načelnika Ivića da je kontejner napravljen prije osam godina i da su ga do sada obilazili i ministri i župani, ali da nitko nije reagirao na upozorenje policije kako to ne zadovoljava potrebne uvjete skladištenja oružja. Kada su članovi Poglavarstva zatražili imena tih "ministara" i "župana", Ivić nije želio nikoga prozivati, držeći kako to nije povod ove sjednice uz spremnost da i sam

KREĆE UČENJE ĆIRILICE

Četrdeset nastavnika želi predavati srpski u Kninu *
Ćirilica će se u dopunskoj nastavi učiti i u Zagrebu u Centru za obrazovanje "Savo Mrkalj"

ZAGREB, KNIN - Ćirilica će se ove školske godine, nakon punih 11 godina, vratiti i među školare u Zagrebu i Kninu, ali i svim ostalim dijelovima Hrvatske. U Zagrebu bi, naime, na jesen trebao proraditi Centar za obrazovanje "Savo Mrkalj", koji će organizirati dopisno-konzultativnu nastavu srpskog jezika i kulture, dok će u Kninu, bude li zainteresiranih, za djecu srpske nacionalnosti početi i dopunska nastava.

- Naši nastavnici misle da nema dobre nastave ako učenici nisu u razredu, a to je posve pogrešno - kaže Uzelac, te domaće kako su dopisnu nastavu izumili Amerikanci i ona se pokazala dobrim modelom. U svim mjestima gdje ima dovoljno djece za osnivanje razrednog odjela krenut će i dopunska nastava srpskog jezika. Dr. Uzelac kaže kako tu ne bi posebno isticao Knin.

Prijave do 20. kolovoza

- Jednako nam je važan i Vrginmost - kaže Uzelac, te dodaje kako ne može zaboraviti izjavu bivšeg ministra prosvjete Božidara Pugelnika: "Dok sam ja ministar prosvjete, u Kninu neće biti srpske škole." Prijave za oba oblika nastave službeno će se primati do 20. kolovoza, a neslužbeno do početka rujna. Onima koji se odluče za oblik dopisno-konzultativne nastave "Prosvjeta" će poslati sve potrebne udžbenike i upute. Nastavu će voditi pet, šest učitelja iz Zagreba, te njihovi suradnici na terenu. Na kraju godine iz svakog predmeta polagat će se pismeni ispit, a učenici će o svladanom gradivu dobiti potvrdu ili uvjerenje.

Prof. dr. Milorad Pupovac, predsjednik Srpskoga kulturnog vijeća i autor udžbenika za srpski jezik, početak dopisne nastave za cijelu Hrvatsku te organiziranje dopunske nastave za područje Knina ocjenjuje značajnim korakom u afirmaciji identiteta srpske zajednice u Hrvatskoj.

Kako nam je kazao predsjednik Pododbora Srpskoga kulturnog društva Prosvjeta u Kninu Dragoljub Čupković zahtjev za pokretanje takve vrste nastave još je prošle godine upućen na adresu Ministarstva prosvjete.

Šest sati nastave tjedno

- Tada se za dopunsku školu prijavilo 118 učenika srpske nacionalnosti iz Knina i okolice. Osim prijava učenika zaprimili smo molbe 40 nastavnika i profesora koji su nezaposleni a ispunjavaju sve uvjete za rad u do-

snosi određene konzekvencije.

Župan Bognar rekao je da deponiranje minsko-eksplozivnih sredstava na ovaj način nije bilo primjereno i da u ovakvom slučaju odgovornost mora snositi i ministarstvo.- Neprihvatljivo je da se skladište oružja drži u središtu grada i u blizini kolodvora - kazao je Bognar, najavljujući u tome smjeru suštinske promjene.

Član Poglavarstva dr. Tibor Santo iznenađen je činjenicom da ministar Lučin nije podnio ostavku i pozvao ga da to učini.

Iz Policijske uprave doznali smo kako se intenzivno radi na pronalaženju adekvatnog objekta za smještaj prikupljenog oružja i minsko-eksplozivnih sredstava.

Odstete za stradale

Već u četvrtak poslijepodne gradski oci na čelu s gradonačelnikom dr. Zlatkom Kramarićem obišli su dvorište policijske postaje i posvjedočili količinu materijalne štete koju niti dan kasnije nitko još nije mogao procijeniti. Na istu temu u petak ujutro raspravljalo je na izvanrednoj sjednici Poglavarstvo Osječko-baranjske županije i donijelo niz odluka kojima se želi pomoći građanima u saniranju materijalnih šteta nastalih na stambenim objektima. Tako je utvrđeno da se za najteže stradale obitelji izdvoji 64 tisuće kuna iz stalnih županijskih rezervi, a o tome kojim će se obiteljima dodijeliti hitna pomoć u iznosu od tri do sedam tisuća kuna, odlučit će župan Ladislav Bognar na sugestiju komisije koja će obići stradale. (Slobodna Dalmacija 25.8.)

punskoj školi koja bi izvan nastave trajala šest sati na tjedan - kazao je Čupković.

U Kninu je već bilo komentara oko uvođenja ćirilice u osnovnu školu. Nema nikakvih najava o eventualnom uvođenju dvojezičnosti i ćirilicnog pisma u Kninu po uzoru na statut Istarske županije. Na sve to Čupković je kazao da poznavanje još jednog pisma čovjeka samo obogaćuje i ne može mu nikako naškoditi.

U Zagrebu 300 učenika

Centar "Savo Mrkalj" djelovat će u zagrebačkim prostorijama Srpskog kulturnog društva "Prosvjeta". Predsjednik Društva prof. dr. Slobodan Uzelac kaže kako je Centar za organiziranje dopisno-konzultativne nastave dobio sva potrebna odobrenja Ministarstva prosvjete, te nešto novca. Radit će se prema programu srpskog jezika i kulture što su ga prosvjetne vlasti odobrile još 2. listopada 1996., a u početku očekuju oko 300 zainteresiranih učenika. Oni koji se odluče za takav oblik nastave, uz srpski jezik i književnost dopisno će učiti i nacionalnu povijest, zemljopis, likovni, glazbeni te vjerski odgoj. (Večernji list 16. 8.)

Posjeta generalu Norcu

ČELNICI HDZ-A KANADE POSJETILI GENERALA NORCA

RIJEKA, 14. kolovoza (Hina)- Predsjednik i tajnik Hrvatske demokratske zajednice Kanade Josip Pavičić i Zdravko Dokuzović posjetili su umirovljenog generala Mirka Norca, koji u pritvoru riječkog Okružnog zatvora, s još četvoricom optuženika za ratne zločine nad civilnim stanovništvom, čeka nastavak suđenja.

Čelnici HDZ-a Kanade su po završetku kratkog posjeta, tijekom kojeg su s generalom Norcem razgovarali internim telefonom, kazali kako su izrazili potporu "članova stranke ali i drugih kanadskih Hrvata umirovljenom generalu heroju, koji se neopravdano i nezasluzeno nalazi u pritvoru sa zločincima i kriminalcima". Najmanje što se može učiniti je da se generalu Norcu dopusti da se dostojanstveno u nastavku suđenja brani sa slobode, rekli su čelnici kanadskog HDZ-a. Istaknuli su kako je njihova potpora upućena svim braniteljima koji su u najtežim trenucima neprijateljske agresije nesebično i bezrezervno krenuli u obranu slobode i suverenosti Domovine.

Uzavrela politička scena Srbije:

KOŠTUNICA I ĐINĐIĆ SVE UDALJENIJI, POJAČAVA SE KRIZA U SRBIJI

ZAGREB,16.kolovoza-Nerazjašnjeno ubojstvo bivšeg dužnosnika srbijanske službe sigurnosti Momira Gavrilovića 3. kolovoza pretvorilo se u prvorazredni skandal koji već nekoliko dana potresa Srbiju i prijeti dovesti vladajuću koaliciju DOS u ozbiljnu i veliku krizu.

Osim činjenice da je ponovo, po obrascu puno puta iskorištenom u Miloševićevom režimu, čovjek i k tomu bivši policajac ubijen pred vratima svoga stana, situaciju je zakomlicirala informacija da je samo par sati prije tog okrutnog čina Gavrilović bio na razgovoru u uredu predsjednika SRJ Vojislava Koštunice. Neimenovani predsjednikov savjetnik je dnevniku Blic dao povjerljivu informaciju kako je Gavrilović tom prigodom dostavio informacije o sprezi visoke politike s kriminalom u Srbiji, a prema drugim tumačenjima to je bio samo jedan u nizu sastanaka Gavrilovića s Koštunicom u cilju razrade paralelnog sustava tajne policije koji bi konkurirao onome što ga kontrolira srbijanski premijer Zoran Đinđić.

To je bilo dovoljno da se nastave tračevi, intrige, rat priopćenjima i teškim riječima, te da se sve žešće polariziraju dva centra moći: DSS i Koštunica s jedne i DS i Đinđić s druge strane vladajućeg bloka DOS. Ministar unutarnjih poslova Srbije Dušan Mihajlović upozorio je na opasnost da Srbija "ponovo postane leglo kriminala i mafijaška država", iz čega su novinari odmah zaključili da, "iako je Slobodan Milošević u zatvoru, mafija nije pa pokušava naći novog kuma u strukturama vlasti".

Ništa nije jasno niti s dokazima o kriminalnoj radbi vlasti koje je pokojni Gavrilović navodno predočio. Neki koalicijski političari otvoreno priznaju da ne znaju tko je on uopće bio, koje je dužnosti obavljao, kad je

BEOGRAD: Koštunica povukao svoje ljude iz srbijanske vlade

BEOGRAD - Prilično neočekivano, ističući da "nije spremna sudjelovati u daljnjem vladinom samozavaravanju i obmanjivanju građana Srbije", Demokratska stranka Srbije - predvođena Vojislavom Koštunicom - povukla je iz srbijanske vlade ministra zdrastva Obrena Joksimovića, potpredsjednika vlade Aleksandra Pravdića, te sve DSS-ove zamjenike i pomoćnike ministara u vladi. Po prvim stranačkim izjavama - cijela se stvar, naime, odigrala u petak navečer - DSS ne misli time srušiti vladu, već očekuje njenu rekonstrukciju.

Srbijanski premijer Zoran Đinđić reagirao je iznenađeno na tu odluku DSS-a, izjavivši da njegova vlada neće pasti sve dok njemu politiku podržava većina zastupnika u republičkom parlamentu, iako nije isključio - kao posljedicu najnovijeg poteza DSS-a - mogućnost izvanrednih parlamentarnih izbora. Đinđić je, kaže, očekivao da će DSS prihvatiti zaključke i poziv vlade da se "beskompromisno raščisti pitanja o organiziranom kriminalu i ulozi svakog pojedinca" u aferi pokrenutoj nakon nedavnog ubojstva bivšeg službenika Službe državne sigurnosti Momira Gavrilovića. Umjesto da prihvati taj poziv, DSS se odlučio za - praktično - povlačenje iz DOS-a, nazivajući priopćenje vlade "pamfletom", te - ignorirajući činjenicu da je afera nastala u "kuhinja" najbližih ljudi predsjednika Koštunice - optužio vladu da je organizirala "unutrašnji politički rat u DOS-u,

TEŠKA POTRAGA ZA ISTINOM I POMIRENJEM

ZAGREB, 13. kolovoza - Jugoslavensku Komisiju za istinu i pomirenje utemeljio je prije četiri mjeseca predsjednik Vojislav Koštunica, no ona zapravo još nije počela raditi. Poznata je postala po činjenici da su je nakon samo dva dana napustila dva eminentna člana - pravnik Vojin Dimitrijević i znanstvenica Latinka Perović (oboje su bili za suradnju s Haagom), a potom i haaški ekspert Tibor Varadi. Poznavatelji prilika tvrde da je Komisija bez dovoljno stručnih osoba i predstavnika vjerskih zajednica (osim SPC-a), ali još uvijek i bez adrese, telefona, i bez novca ...

Ipak, nakon četiri mjeseca i brojnih kritika da joj je nepoznat mandat, cilj i svrha, te da je eksponent Koštunićinih ideja, Komisija je ponudila nacrt programskog dokumenta. Kako prenosi srbijanski tisak, koordinatori Komisije Ljubodrag Dimić rekao je na konferenciji za novinare da će se do njegove konačne verzije doći tek poslije širokih konzultacija, te da će Komisija imati tri cilja: istraživanje osnovnog uzroka političkog, ekonomskog i moralnog propadanja bivše SFRJ; ratovi i sukobi, etnička čišćenja i izbjeglištvo.

i zašto napustio službu. Najzloslutnija pomisao koju su iznijeli kriminolozi je da dokazi postoje, ali da ih netko u uredu predsjednika SRJ čuva kako bi ih kapitalizirao u za njega najpovoljnijem trenutku političkog obračuna. Nimalo iznenađenje u medijskim je krugovima izazvala i vijest da su novinar i urednik koji su objavili kako je Gavrilović dostavio dokaze bili privedeni na informativni razgovor u policiju i dobili "ponudu" da otkriju svoje izvore.

Za atmosferu stvorenu u povodu slučaja Gavrilović ilustrativan je dijalog koji su pred kamerama vodili jugoslavenski ministar unutarnjih poslova Zoran Živković (DS) i Koštunićin savjetnik za medije Aleksandar Tijanić, tijekom kojega je prvi optužio drugoga da je bio komunistički ministar, ljubio ruke Miri Marković, da se služi mussolinijevskim govorom i da je medicinski fenomen kao čovjek koji je najduže u pubertetu. Tijanić je pak procijenio da bi građani ubuduće mogli glasovati za Đinđićevu stranku jedino ako bi im se presadili mozgovi.

U povodu afere oglasio se i premijer Đinđić. On zahtijeva da se u sljedećih nekoliko dana razjasne svi detalji slučaja Gavrilović, jer "bez toga nije moguća nikakva daljnja suradnja u okviru DOS-a". Prema njegovim riječima, morat će se jasno kazati postoje li indicije ili dokazi o suradnji nekoga iz srbijanske vlade s organiziranim kriminalom, a ako se to ne kaže, onda treba utvrditi odgovornost onoga tko je plasirao dezinformaciju". Koalicija je očito u krizi, a nije jasno postoji li zajednička, usuglašena strategija oko obnašanja vlasti u Srbiji i SRJ. (Vjesnik 17.8.)

medijske hajke i blaćenja na kojima bi im pozavidjeli i najozloglašeniји Miloševićevi medijski likvidatori".

Iznenađeni su ovom odlukom i ostali DOS-ovi lideri. Potpredsjednik vlade i predsjednik Socijaldemokratske unije Žarko Korać je pesimističan, ocjenjujući da je DSS u pitanje doveo opstanak DOS-a, ali i savezne vlade do koje je Koštunici naročito stalo.

Lider vojvodanskih reformista Mile Isakov misli da je DSS izgubio svoju dosad najveću kvalitetu - strpljenje - zanemarujući pritom da je Koštunica pobijedio zahvaljujući DOS-u, te da mu je stranka prije izbora imala samo četiri posto glasača. "Sve to ne znači da je druga strana, Zoran Đinđić, u pravu. Postoje mnogi razlozi za ozbiljnu sumnju da je nova vlast u Srbiji imala veze s mafijom. Teško je objasniti zašto nitko dosad nije uhićen i izveden pred sud. Logično je posumnjati da su neki iz opozicije i ranije održavali veze s mafijom ili ih je mafija sad uspjela podmititi", kaže Isakov.

Cijela se stvar, valja primijetiti, odvija bez prisutnosti Vojislava Koštunice. Niti predsjedništvo DOS-a, neke vrsti vrhovnog "politbiroa" države, nije još moglo biti održano, jer je Koštunica i dalje, bez obzira na dramatična događanja u državi, i dalje na godišnjem odmoru. (Slobodna Dalmacija 19.8.)

U međuvremenu je u Srbiji splasnulo interes za postojanje i rad Komisije. To neće biti loše ako se pokaže točnim da je njezina uloga, kako se tvrdi, da ukaže na krivce i donekle zamijeni beskrajne procedure suđenja. Čule su se primjedbe da članovi komisije na sebe preuzimaju ulogu presuditelja, povijesne znanosti i pisca povijesti, istražujući uzroke raspada bivše Jugoslavije, a time se udaljuju od onog što javnost od njih očekuje i dobivaju akademski ton. Nije na Komisiji, tvrdi druga strana, da objašnjava razloge sukoba, nego da se prvenstveno bavi počinjenim zločinima, prikupljanjem dokumentacije o počiniteljima i podstrekačima, i sve to učini dostupnim javnosti.

U svijetu postoji oko 20 komisija koje se bave sličnim problemima, a najpoznatija je svakako bila južnoafrička, koja je za javno priznanje i svjedočenje krivce amnestirala. Alex Boraine, njezin bivši potpredsjednik, prihvatio je u svibnju ulogu savjetnika jugoslavenske Komisije. (Vjesnik 14. i 15. kolovoza)

teškoj bolesti prije 6.5 godina. Povodom agresije na Hrvatsku i paleža Čelija, i protestnog apela nas žena intelektualki koji je obišao svijet, osnovala sam Društvo hrvatskih intelektualki, kome sam ostala odana, i kao dopredsjednica aktivna na raznim poljima djelatnosti. Veseli me svaki uspjeh, osobito onaj koji dovodi do međusobnog razumijevanja svih Hrvata u domovini i izvan domovine Hrvatske.

Koja je svrha Vašeg dolaska ovdje u Kanadu?

U Ottawi se održao Kongres svjetske udruge International Federation of University Women u kojem je Društvo hrvatskih intelektualki jedno od 71 nacionalnih članica, sa preko 200 članica u Hrvatskoj. Dolaskom na taj kongres omogućeno je nama četirima članicama govoriti o Hrvatskoj jer smo vrlo aktivno sudjelovale u predavanjima, posterima, diskusijama, i ostalim aktivnostima. Jedna od delegata, gđa. Renata Vujnović, radila je na pripremi i tumačenju izložbe posebnih ručnih radova, koje su izradile prognanice. Na taj način potičemo određenu financijsku pomoć za žrtve Domovinskog rata, a na ovome Kongresu sam nastojala potaknuti i pomoć za rehabilitaciju žrtava mina u Hrvatskoj.

Kako je Hrvatska uključena u rad ove svjetske udruge?

Sretna sam da smo na vrlo uspješan način prikazali rad Društva hrvatskih intelektualki i proširili upoznavanje Hrvatske među tisućama učesnica tog kongresa iz cijelog svijeta. Dosad smo bile na četiri europska i dva svjetska kongresa, a 2002. godine kada proslavljamo 10-godišnjicu osnutka našeg društva, imat ćemo u Hrvatskoj, u Zadru, kongres Europskog ogranka federacije, što smatramo uspjehom i počasti koja nam je ukazana za naše djelovanje. To je samo jedan dio naše aktivnosti, koja je proširena i na borbu za ljudska prava, pomoć povratnicima, sa posebnim ciljem na i oživljavanje hrvatske kulturne baštine. Naravno, da i Hrvatska sudjeluje u propagaciji programa Internacionalne Federacije Univerzitetskih žena, koja širi misao potrebe obrazovanja za žene, humanizaciju procesa globalizacije, za mir u svijetu, toleranciju i prijateljske odnose među zemljama svijeta.

Da li se je rad Društva izmijenio u današnjim godinama?

Mi smo pri osnivanju društva napravili jedan globalni program, koji je imao kao uvod problem žena i prava žena. Naš poticaj za osnivanje Društva bila je agresija na Hrvatsku i selo Čelije. To je posebno pitanje koje spada u ratnu povijest našega Društva i mi smo prilagodili naš program ženama u ratnim događanjima, ali i kulturnim događanjima. Mi nismo htjeli zaboraviti da smo mi ipak univerzitetski naobrazane žene i da možemo djelovati u jednom konkretnom programu. Naša je deviza, na koje se uvijek oslanjamo "Poštenje - Plemenitost - Domoljublje", kao i drugih devet točaka, po kojima smo imali tzv. "ratni program", i nismo zaboravili na kulturno djelovanje. Kako je završio rat, još uvijek nisu završili i problemi u vezi s ratom, jer je ostalo još dosta prognanika, mnogo povratnika, porušeni domovi, porušene naše kulturne institucije. Mi uvijek znamo da je to bio i ekocid i genocid i kulturocid i memoricid, koji je bio nad Hrvatskom primjenjen. Kadkada sakupimo knjige i pomažemo bibliote-kama; posebno je jako važan bio program ručnih radova, koji je vodila gđa. Radauš, veliki stručnjak i inače direktorica Etnološkog muzeja. Uz jednu veliku donaciju, ona je vodila ovaj program, kojim je mogla pomagati ženama na psihosocijalnoj rehabilitaciji, primjenom ručnog rada ali ne da ga mehanički rade, kao što su neki i radili, već da primjenjuju vrhunsko naše znanje. Tim ženama koje su to mogle, pomagali smo im, davali im materijale, koje smo dobili iz te posebne donacije, ili smo sakupili domaće platno, kojega je bilo u Hrvatskoj. Nakon svega ti radovi su bili izloženi na velikoj izložbi u Etnografskom muzeju. Za petu godišnjicu djelovanja našeg Društva izlagali smo sve te radove u Staroj Vijećnici, uz sve nacionalne i internacionalne dokumente koji su bili vezani za naše djelovanje. Posebno su na jednom velikom dijelu izložbe bili izloženi ručni radovi naših prognanica koji uvijek privlače veliku pozornost.

Vaše društvo je izdalo knjigu "Hundred testimonies". Recite nam malo o nastanku ove knjige.

Ta je knjiga nastala kao jedna velika potreba da svjedočimo o istini Hrvatske i o zločinima koji su se zbivali nad Hrvatskom, osobito nad ljudima, prognanicima i povratnicima iz srpskih logora. Zato smo organizirali jednu grupu naših članica, psihologa, pedagoga, liječnika i još nekih članica, čiji je rad bio ključan za ovakovo djelovanje. Voda tog projekta koji je bio vrlo, vrlo značajan bila je, nažalost, sada pokojna prof. Ljerka Fulgozi, koju nikad ne smijemo zaboraviti, jer bez nje toga projekta sigurno ne bi bilo. Gđa. Ljerka Fulgozi je po propozicijama Ujedinjenih naroda napravila jedan upitnik koji je govorio o nama ispitivačima, o prilikama koje su bile prije rata, prilikama za vrijeme rata, motivacijama, uzrocima

njihovog prognaništva i smještaju sada i naravno o svim gubitcima, koje su oni izgubili, a gotovo su sve izgubili u materijalnom smislu, a poneki čak i članove svojih obitelji. Kad smo skupili stotinu svjedočanstava na hrvatskom, onda su te originalne dokumente preveli na engleski jezik naši prijatelji u Engeskoj, a originale sa potpisoima ispitivača i svjedoka dali smo u ruke Tadeszu Mazowietskom, posebnom izaslaniku UN-a. Taj rad, da se skupe originalni dokumenti, trajao je manje od godinu dana, ali smo u knjizi morali zaštititi svjedoke, jer je još trajao rat, a mnogi se nisu usudili ni dati svoj potpis, jer su im članovi obitelji još bili u opasnosti. Još imamo stotinu obrađenih svjedočanstava u arhivi pokojne gđe. Fulgozi, i imamo namjeru izdati ta svjedočanstva u vezi s našim novim projektom, a time bi i održavali vezu s Haagom kajem bi predali sve relevantne podatke i svjedočanstva.

Kratko sam porazgovarala i sa kćerkom dr. Vlaste Vince-Ribarić, gđom. dr. Jelkom Vince-Pallua, koja je također sudjelovala na ovom kongresu u Ottawi. U kratkom razgovoru rekla je: "Ovo je moj drugi kongres ove svjetske udruge. Prvi je bio pred tri godine u Grazu, a drugi evo ovdje u Ottawi. Ja sam na ovom kongresu sudjelovala na tri polja. To je također moj drugi posjet tzv. "base campu", to je pilot projekt, gdje je svaka zemlja predstavljena jednom članicom, tako da to postaje tzv. "globalno selo". Taj "base camp" počeo je dva i pol dana prije čitanog kongresa. U hotelu se radilo gotovo 24 sata dnevno, a konačni rezultat tog našeg rada bio je predstavljen svim delegatima. Bilo je šest radnih grupa, a moja grupa je imala cilj "ostvarivanje mira u svijetu", kao nekakav "peace project". Vodstvo Kongresa izabralo je tko će biti u kojoj grupi. U mojoj grupi bile su Indonežanka, Indijka, Turkinja, Hrvatica, Izraelka, Koreanka i Japanka. Taj naš poster koji smo izradili u svom radu, na kojeg smo jako ponosne - a posebno ja sam zadovoljna, jer sam uspjela u njega staviti rasprostranjenost minskih polja u Hrvatskoj, dakle vidi se situacija minskih opasnosti po Hrvatskoj, a što je zgodno, bila je i članica iz Izraela, pa smo stavili naslov "Land mines and human mines" - dakle, rezultat toga svega ti posteri (sa tekstom, fotografijama, kartama, itd.), rad naše grupe, ali i ostalih šest grupa, biti će prezentirani u UN-u, što znači da će i ta karta Hrvatske sa ogromnim brojem mina biti isto tako na uvidu članicama UNA. Druga moja aktivnost bila je sudjelovanje u predavanju uz poster, na jednom znanstvenom seminaru tzv. interdisciplinarnom seminaru koji je vodila Elisabeth Poskit, bivša predsjednica IFUW i drago mi je bilo da je bilo dosta interesa o mom predavanju. Kasnije mi je rekla gđa. Poskit da pošaljem svoj referat da se objavi. Treće, koje je osebujno, što se vuče cijelog života uz mene, na glazbenom programu, gdje sam na završnoj večer, na tzv. "closing gala" pjevala jednu pjesmu. Naime, svaki kontinent je bio predstavljen jednom pjesmom. Ja sam predstavljala Europu, i otpjevala uz gitaru jednu pjesmu, da bih nakon te završne točke izabrala konačnu pjesmu, koju je pjevala čitava dvorana, dakle tisuću ljudi. Izabrala sam pjesmu koju svi znaju "We are the world, we are the children", smatrajući da je vrlo bliska svima i da svi znaju riječi te pjesme, s time da smo promijenili nešto malo riječi "We are the world, we are the women, we are the ones to make the better day, so let's start living in this global village, to create the better world, it's true, it's true, we'll make the better world, just you and me!". Inače na jednom ručku Virginia Guilder's Glee, a to je fond koji je pomogao i naš projekt u selu Čeminac sa \$4,500 US dolara, za kupnju 12 polovnih kompjutera i za instruktora, koji će obučavati mladež i žene, dakle nakon tog izlaganja o tom projektu, uz poster, mama i ja smo opet na kraju večeri zapjevale hrvatsku pjesmu "Oj, more duboko" u dva glasa i mislim da je to isto bilo vrlo lijepo primljeno. To nije samo muzički važno, jer ljudi evo kroz pjesmu i riječ i upoznavanje čuju o Hrvatskoj.

Eto, došli smo do kraja razgovora sa dvjema ženama koje su toliko učinile za Hrvatsku u samo par dana boravka u Kanadi. Moram ponovno naglasiti visoke godine dr. Vlaste Vince-Ribarić, i njenu izvanrednu želja da učini sve što je u njenoj moći kako bi što više pomogla Hrvatskoj. Iako sam ja izvanredno ponosna na rad naše zajednice, ipak negdje u dnu duše pomislila sam kako bi bilo dobro imati ovakove ljude među nama.

Naše gošće su sada u Hrvatskoj, na zasluženom odmoru. Uz srdačne pozdrave, hvala Vam objema na svemu.

Valentina

Susret s dr. Vlastom Vince-Ribarić

Ovih dana među nama je boravila dr. Vlasta Vince-Ribarić, žena koja je veći dio svog života posvetila radu za Hrvatsku. Imajući u vidu njezine visoke godine života (ona je sada u osamdesetim godinama), čovjek se pita kako može i gdje uhvati tu nepresušnu energiju, volju i želju za pomoć onima kojima je ta pomoć nužna. Ova zajednica ne bi čula za dr. Vince-Ribarić da nismo dobili u ruke knjigu "Stotinu svjedočanstava", koju je izdalo društvo, koje je ona osnovala, "Društvo Hrvatskih Intelektualki". Prije nego prijedem na razgovor koji sam imala sa ovim neurnomnim radnikom za Hrvatsku, dozvolite mi da Vam pažnju prenesem na knjigu, koje je izdalo društvo u kojem ona radi i čija je bila prva predsjednica.

"Društvo Hrvatskih Intelektualki" izdalo je godine 1994. knjigu "STOTINU SJEDOČANSTAVA", knjigu u kojem su navedena svjedočenja prognanika, povratnika iz srpskih logora i izbjeglica, logoraša i žrtava iz Domovinskog rata. Ova knjiga je vrijedan povijesni dokument, materijal kojim su se služili naši lobisti u Kanadi u svom radu. Knjiga je prevedena na engleski i poslana po svijetu mnogim uglednim političarima i društvenim radnicima.

Knjiga je za običnog čitatelja potresna, ne samo zbog materijala koji obraduje, već i načina (ona je prikazano stradanje ispitanika. Kako bi Vas bolje upoznali sa materijalom i načinom prikazivanja ove knjige, predstavljamo Vam jedno svjedočenje. Kako ja ne posjedujem hrvatsku verziju ove knjige, već samo englesku, materijal ovoga svjedočenja je na engleskom:

Man L: born in 1943 in B-H, lived in Vukovar, Croatia, married, 3 children

The witness owned a house, one acre of land, farming outbuildings. Of these he knows nothing since August 24, 1991.

The witness came to Vukovar in 1968 and was employed in several firms. He came with his wife and all the children were born in Vukovar. He worked in Germany for two years.

During the aggression he worked as a driver for the Croatian Army bringing in supplies of meat and water, disposing refuse from the hospital, clearing the streets from fallen trees, wrecked vehicles etc.

The aggressor came May 2, 1991, the former Yugoslav Army, Chetniks and the Serbian Territorial Defence units from Borovo Selo with the Serbs from the city. The first fighting took place in front of his house.

He was taken prisoner in the Mitnica District (The Bulgarian Cemetery) of Vukovar when the town fell.

Yugoslav Army Units (The Novi Sad Corps), the "White Eagles" (The Šešelj volunteers) and the Serbian Territorial Defence were all present when the witness was taken prisoner. There were various badges to be seen: Army soldiers with only their five-pointed stars, while the rest had various other badges with or without the five-pointed star.

The witness was taken prisoner together with 183 other people and was transported to Sremska Mitrovica prison. While in captivity he was beaten on several occasions so badly that his hearing and eyesight, his jaw, his spine and his feet were damaged. The worst beating took place on Feb. 26, 1992 and the last time he was beaten was just before the exchange on May 22, 1992. A military Police Private First Class took part in that beating. Many of the prisoners were held in solitary confinement and isolation (Pavillion 1 Room No. 3)

The witness said: There are things I do not wish to mention - I know the names of more than 30 neighbours, who took part in the killings. People were killed in my own courtyard. I know the location of many mass graves in Vukovar. Two hundred bodies were buried near the hospital, 70 coffins were left unburied at the Stadium (Let the exact number be known), 408 names on the list were overtyped and these lists are now kept in the Army archives. The majority of people were buried at the spot where they died. 72 people were buried in the barracks - the terrain was subsequently ploughed over by tanks. 250-300 were left near the Ciglana and Vinarija areas - the majority of bodies were incinerated. To the left of railroad to Negoslavci there is one of the larger mass graves.

Those engaged in torturing in Sremska Mitrovica were distinguished by numbers, 1/4, 1/16, 1/11 etc. The witness is very suspicious and expressed his belief that "even in Zagreb there are people spying for KOS (The Yugoslav Counter-Intelligence service). Dangerous!"

The witness knows the names of people who were abused and killed (Josip Bolids). The witness knows the identity of people who committed crimes." July 1992.

Ovu knjigu je teško čitati, ali za svakog od nas potrebno je znati što se je dogodilo, gdje i kako. Društvo hrvatskih intelektualki rano je, ili bolje

rečeno u pravo vrijeme, shvatilo je potrebu za takovu knjigu, dokumentaciju zločina, i koliko god je bilo teško ispitivačima raditi sa svjedocima, bilježiti užasne uspomene preživjelih, ovo društvo znalo je povijesnu vrijednost ovakove knjige. Ako ovu knjigu ne posjedujete, nazovite me.

Gošće iz Hrvatske dr. Vlasta Vince-Ribarić i dr. Jelka Vince-Pallua s vlač. Josipom Kosom na na Velikogospolinskom slavlju

Društvo hrvatskih intelektualki osnovano je godine 1992, i okuplja fakultetski obrazovane žene diljem cijele Hrvatske, tako da članice ovog društva žive i u Zagrebu, Slavonskom Brodu, Vinkovcima, Zadru, Splitu itd. Misao vodilja ovog društva ostaje i danas : **poštenje - plemenitost - domoljublje!** Povod za osnivanje ovog društva bio je napad i masakr stanovništva sela Čelije, i proglas koje su tada uputile žene ovog Društva svijetu. Rad sa kojim se od samog početka bave je rad sa prognanicima, preživjelim zatvorenicima iz srpskih koncentracijskih logora, žrtvama rata i svima kojima treba materijalna, psihološka ili bilo koja druga pomoć.

U svojih deset godina rada ovo društvo mnogo je postiglo, a uspjesi se i dalje nižu. Na dobro posjećenim izložbama u domovini izložena su mnogobrojna pisma raznim uglednicima svijeta, kao i odgovori; apeli koje su one slale, ručni radovi prognanica koje su bile pod pokroviteljstvom ove grupe žena, kao i slike raznih projekata kojima su se bavili. Kao i u svim drugim društvima, financije su najveći problem, i to one riješavaju na taj način da su se uklopile u rad svjetskih udruga univerzitetski obrazovanih žena. Tako je ovo društvo postalo članom svjetske udruge International Federation of University Women, koja je ovaj mjesec imala svoj svjetski kongres u Ottawi. Dr. Vlasta Vince-Ribarić i još tri članice bile su delegacija koja je vrlo uspješno predstavljala Hrvatsku na kongresu. Sve članice vrlo su aktivno sudjelovale u radu, a posebno im je ostao u sjećanju završetak Kongresa, kad su dr. Vlasta Vince-Ribarić i njena kćer dr. sc. Jelka Vince-Pallua, inače vrlo aktivna članica, zapjevale hrvatsku pjesmu pred više od tisuću delegata iz svih krajeva svijeta! Premalo imamo mjesta da bi Vam opisali sve što se dogodilo u Ottawi, no ono što je najvažnije je to da se riječ "HRVATSKA - CROATIA" stalno čula, i to da će se idući sastanak Europske Federacije održati u Zadru idućeg ljeta, a to je zaista veliki uspjeh.

Na putu za Hrvatsku dr. Vlasta Vince Ribarić svratila je kratko u Toronto i iskoristili smo priliku za kratki razgovor s njom. Vrlo je spremno pristala i na razgovor s hrvatskom radio postajom "Zvuci Hrvatske", i kako čujemo mnogi od Vas bili su dimuti njenom pričom, i onom strahu za rad koji Vam je prenijela preko valova radio postaje. Kako čujem, mnogi od Vas željeli su razgovarati s njom, no nažalost to nije bilo moguće, ali Vas moram izvijestiti, da su je Vaši telefonski pozivi i interes doveli do suza. Takova je dr. Vlasta Vince-Ribarić, jaka u radu, i "slaba" kad je u pitanju njen narod. No, da se vratimo kratkom razgovoru koji smo vodile na dan njenog odlaska u Hrvatsku, koji je djelomično bio i na radio postaji "Zvuci Hrvatske", 22. kolovoza o.g.

Dr. Vince Rivarić, recite nam nešto malo o sebi?

Po zvanju sam liječnica. Fakultet sam završila u Zagrebu 1943. godine, kao specijalista infektolog, vodila sam odjele za zarazne bolesti u Puli i Zadru, a u Zagrebu odsjek za eksperimentalnu viropatologiju, na čemu sam stekla i doktorat znanosti. Imam dvije kćerke, i 3 unuka. Nažalost, moj je suprug, sveučilišni profesor dr. Zlatko Vince, podlegao

Damir Borovčak: Hello Toronto – ovdje Zagreb

'ISTINA' I SURADNJA 'UGROŽENIH'

Nastavljajući politikom 'laž na laž', Srbi u sprezi s haaškim tribunalom i uz pomoć pritisa međunarodne zajednice ustvari kontinuirano Hrvatskoj udaraju nove i nove podvale. Kako se ponovno koordinirano i sustavno radi o ponovnom početku rastakanja Hrvatske države u njenim priznatim granicama, može se u posljednjih samo sedam dana iščitati iz hrvatskog tiska.

ISTINA PO SPC-u I PUPOVCU

U svom okviru 'Pozor', Večernji list (VL 20. VIII.) upozorava na nedavno pisanje 'Pravoslavlja'. To službeno glasilo Srpske pravoslavne crkve objavilo je reportažu o "srpskim krajevima" u Hrvatskoj, nazivajući Hrvatsku vojsku "fašističkom soldateskom" pred kojom je 1991. godine došlo do masovnog iseljavanja Srba iz "srpskih krajeva"! Kao i početkom '90-tih, Srpska pravoslavna crkva ponovno umjesto istine i vjere, promiče i plasira svoju novu kampanju laži. Iako su Hrvati još svježih rana i pamćenja, 'Pravoslavlje' glatko prelazi preko 15.000 poubijanih hrvatskih civila i branitelja, 30.000 tisuća hrvatskih ranjenika i invalida, 40.000 Hrvata koji su mučeni u srpskim logorima, i preko 28 milijardi \$ direktnih ratnih materijalnih šteta nanesenih Hrvatskoj. Pokazuje se da velikosrbi ponovno koordinirano djeluju upravo sada, s razlogom vjerujući u potporu haaškog tribunala i međunarodne zajednice. Čak tri puta, u tri dana, dopiru u tisak podvale o novoj srpskoj ugroženosti. Predsjednik Srpskog narodnog vijeća i SDSS-a Milorad Pupovac, proziva hrvatsku vladu za neučinkoviti povrat i sporu obnovu srpskih kuća. Pupovac istupa najprije u pravoslavnom manastiru Krka (VL 20.VII.) i odmah potom na konferenciji za tisak u Zagrebu, prijeteći prijavom Hrvatske Vijeću Europe (VL 22.VII.). Na kraju (VL 23.VII.) tvrdi kako Srbima nije obnovljen ni jedan posto kuća (sic !). Pupovac je inače već dosta davno u Hrvatskoj poznat po dobro smišljenim i lažnim podvalama (1992.g.) kada je ustvrdio kako je "u Hrvatskoj pokršteno 10.000 srpske djece". Naravno ova njegova plasirana laž nije nikada dokumentirana i dokazana, ali je tada objeručke prihvaćena i pojačana tvrdnjama Milana Đukića! Nažalost, nedavno su i Milorad Pupovac i Milan Đukić odlikovani odličjem hrvatskog pletera koje im je dodijelio hrvatski predsjednik Mesić. U ova 'haaška vremena', takav znak hrvatske dodvornosti vjerojatno ih dodatno potiče na nastavak starih srpskih metoda stalnog falsificiranja istine ili smišljanja novih laži i podvala. Nastavljajući politikom 'laž na laž', Srbi u sprezi s haaškim tribunalom i uz pomoć pritisa međunarodne zajednice ustvari kontinuirano Hrvatskoj udaraju nove i nove podvale. Kako se ponovno koordinirano i sustavno radi o ponovnom početku rastakanja Hrvatske države u njenim priznatim granicama, može se u posljednjih samo sedam dana iščitati iz tiska. Naravno, u tim okolnostima Srbi nisu spremni ni na kakva priznavanja svoje krivice, nisu spremni prisjetiti se početka '90-tih i kakove su sve krvave zločine činili. I dalje se nisu spremni suočiti s istinom, na spoznaju o redosljedu povijesnih događanja, pa zato nisu spremni ni na traženje oprosta i pomirbe, na suživot i priznavanje političkih zabluda.

LOKALNA UPRAVA PO ĐUKIĆU I CARIĆU

Pupovčevi pritisci s prioritetima za srpske kuće izazvali su odmah novu provokaciju Srba u Vojniću, gdje je stanje napeto još od nedavnog ubojstva jednog Hrvata. Srbi su pošli u nasilni povrat jedne kuće 'jer nisu mogli čekati četverogodišnje jalo vo rješavanje njihovog problema'. Naravno, njih nije niti briga, što već deset godina, par tisuća Hrvata još uvijek čeka rješenje svog problema povratka ili obnove kuća u Vukovaru i drugim mjestima istočne Slavonije. Samo na kninskom području oko 800 obitelji Hrvata iz BiH mora u tzv. alternativni smještaj, jer oko 600 Srba traži povrat imovine (VL 22.VIII.). Hrvati se ne mogu vratiti u BiH, u fantomsku Republiku srpsku, jer je tamo sve hrvatsko savrnjeno sa zemljom. Obnova tamo niti ne počinje, pa im preostaje 'alternativni smještaj', što znači iseljavanje u treće zemlje. Hrvati prognanici, ako žele, brzo dobivaju papire i avionske karte uz uvijet potpisivanja kako se neće vraćati u Hrvatsku slijedećih pet godina! Dakle novi egzodusi Hrvata. Pupovac naravno

ne pita zašto se ne obnavljaju kuće Hrvata iz BiH i Republike srpske ili one u Vukovaru i svih drugih razorenih mjesta u Hrvatskoj, kako bi se Hrvati kao prvi stradalnici vratili na svoje, a zatim i Srbi dobili svoje. On ne izražava kajanje zbog Vukovara i ne potiče Vijeće Europe primjerice na obnovu Vukovara i svih drugih razorenih mjesta u Hrvatskoj i hrvatskih mjesta u 'Republici srpskoj' u BiH. Politici istiskivanja i iseljavanja Hrvata pridonosi i Milan Đukić, sada načelnik Donjeg Lapca. Taj lapaški šerif čini stalne provokacije Hrvatima, kako ranije u Hrvatskom saboru, tako sada iz ureda mjesnog načelnika. Bavi se važnim pitanjima srpske obnove - prioriteti su mu promjenama imena ulica. Noću se skidaju table s nazivima Trg Franje Tuđmana, ulica Ante Starčevića, ul. IX. gardijske brigade HV (oslobodila Lapac), ul. Hrvatskih branitelja i postavljaju se nove table ul. Vuka Karadžića, Trg maršala Tita, ul. Žrtava fašizma, ul. Stojana Matića... Posljednja tri preimenovanja su posebno provokativna, jer je Stojan Matić vezan uz događanja srpskog ustanka 1941. i stradanja u selu Boričevcu, nedaleko Lapca, koje je tada brojilo čak 3.000 hrvatskih duša. Selo je od srpskih ustanika (čitaj četnika) 1941.g. savrnjeno sa zemljom, a Hrvati toga kraja likvidirani. Boričevac nikada nije obnovljen pa su Hrvati Lapca poslije 'Oluje' jedan trg posvetili Boričevcu. Đukić je već ranije ime tog spomen trga likvidirao.

Interesantan je i slučaj Nikole Carića, također novog načelnika općine Dvor na Uni. U vremenu balvanske tvorevine 'republike srpske krajine - RSK', Carić je bio 'predsednik sudskog veća Okružnog suda u Glini' i presuđivao Hrvatima. Tako je u Glini osudio početkom 1993.g. Hrvata Mirka Kreštelicu iz okolnog sela Joševljani, kao 'ustaškog špijuna', na 15. godina robije. Kreštelica je tada imao 61. godinu života i 90 kg. Srećom razmjenjen je nekoliko mjeseci kasnije, ali tada na štakama i s 50 kg težine. Nedavno je u novinama Kreštelica u nevjerici prepoznao četničkog suca kao novog načelnika općine Dvor. No međutim, načelnik Carić hladnokrvno odgovora novinaru (VL 19.VIII.) kako se sjeća tog slučaja, ali nema grižnju savjesti. Carić kaže - Kreštelica je mogao dobiti i smrtnu kaznu! Dakle dojučerašnji sudac u 'RSK', koji je progonio Hrvate, danas je državni dužnosnik hrvatske lokalne uprave! Hrvatska je naime poslije 'Oluje', pod pritiscima međunarodne zajednice, morala amnestirati mnoge takove Srbe. I danas nikome ništa, opet su na vlasti, mirno primaju plaću Hrvatske države i opravdavaju velikosrpske postupke.

USPJEŠNA SURADNJA PO BLEWITTU

Senzacionalno je da su Haaške optužnice protiv obrambenog Domovinskog rata i protiv hrvatskih generala ustvari proizašle iz velikosrpske kontraobavještajne radionice, koja se zove 'Veritas'. Šef 'Veritasa' zove se Savo Štrbac, prije rata sudac okružnog suda u Zadru, a sada kao i prije, ju goobavještajac. On neumomo povezuje razne srpske i prosrpske lobije u svijetu na projektu velike Srbije. Iz svog sjedišta u Banja Luci uporno i učinkovito djeluje na obnovi priznanja legaliteta tzv. 'RSK-republike srpske krajine'. Činjenice nepobitno proizlaze iz istraživanja koje je provela novinarka Večernjeg lista Višnja Starešina i obznanila u subotnjem broju (VL 25. VIII.). Iako se za aktivnosti 'Veritasa' i Štrbca zna već dulje vrijeme, novi podaci naprosto su zapanjujući. Poznato je kako je zamjenik glavne haaške tužiteljice Graham Blewitt iz Australije, veliki srbofil i dokazani mrzitelj Hrvata. No, do sada se nije mogla utvrditi njegova veza s bolesnom tvorevinom tzv. 'RSK'. Za to sada postoje i dokazi, jer je Blewitt napisao i potpisao preporuku Štrbca. Blewitt, kao haaški zamjenik tužiteljice, eksplicitno potvrđuje da "od 1994. godine uspješno surađuje s 'Veritasom'". On piše kako 'Veritas' pod vodstvom Save Štrbca pomaže na

profesionalan i ozbiljan način u radu Ureda tužitelja, prikupljajući informacije o određenim događajima koji su se zbili u razdoblju od 1990-1995. godine". Blewitt u tom dokumentu moli sve kojima se Savo Štrbac i "Veritas" obrati za podršku kao 'vrlo značajan doprinos radu Tribunala'! Dakle, postaje posve jasno zašto su optužnice protiv hrvatskih generala sastavljene upravo tako kao da se radi o genocidu i agresiji na 'legalnu' tzv. 'republiku srpsku krajinu'. Štrbac je još '94. i '95. posredstvom zapadnih medija iz Knina poručivao kako Srbi nikada neće priznati Hrvatsku državu i hrvatske granice. Sada taj Štrbac, naravno ne misleći na balvan revoluciju kao početak stvaranja 'RSK' i ustavnog rušenja RH, za srpski 'Nedeljni telegraf' izjavljuje kako "optužnica protiv Ante Gotovine redefiniše istoriju ... a samim tim država (Hrvatska - op. p.) koja je nastala na zločinu ne može nastaviti postojati već će se njeno ustrojstvo redefinirati. To je prilika za nas Srbe da se legitimnim i legalnim sredstvima izborimo za pravo državnosti Republike Srpske Krajine"!!!! Dakle, upravo potvrda na sve one dubioze što ih je oporba u saborskoj raspravi u Hrvatskom saboru uspjela prikazati hrvatskom narodu, ali nije uspjela pridobiti saborsku većinu zastupnika - poslušnike sadašnje vlasti. Uzevši u obzir da u Hrvatskoj postoji solidan ustroj vladinih institucija i pojedinaца, koji posve sigurno znaju puno više o tome tko je bivši zadarski sudac Savo Štrbac, nameće se zaključak kako se ne radi o neinformiranosti, već su hrvatska Vlada, diplomacija i obavještajne službe krajnje neodgovorne i svojim načinom rada ugrožavaju hrvatsku nacionalnu samostojnost. Zar bi ih inače jedan

Australija

Vijesti iz Australije: ISELJENI HRVATI PROTIVE SE DOLASKU MINISTRA PICULE I 12 PRATITELJA U AUSTRALIJU

Službeni posjet izaslanstva Republike Hrvatske Australiji, koji bi trebao trajati od 29. kolovoza do 2. rujna 2001., mogao bi označiti definitivni raskid političkoga razumijevanja između iseljenih Hrvata na najudaljenijem kontinentu i aktualne hrvatske vlasti.

Hrvati u Australiji - bez obzira na to jesu li uključeni u djelatnosti prilično jakog HDZ-a, ili su skloni HOP-u (staroj propaveličevskoj organizaciji koja ni na Tuđmana nije gledala blagonaklono), ili pak nekoj od nekoliko pravaških, prodapčevskih i proparaginih frakcija, ili su jednostavno određeni zavičajnim podrijetlom, od ličkoga preko dalmatinskoga do hercegovačkoga - proteklih godinu dana na razne načine pokazuju da se ne žele pomiriti sa statusom "Hrvata drugoga reda".

SLUČAJ HEBRANGOVE VIZE

Sve je počelo tijekom predizborne kampanje, raslo u doba objavljivanja Mesićeva haaškog svjedočenja u Slobodnoj Dalmaciji, što su ovdašnje novine doslovno prenosile, a bijes su izazvale izjave s Pantovčaka o položaju Hrvata u BiH, jednako kao i tvrdnje da Predsjednik neće doći na Olimpijadu u Sydney "kako tamo ne bi došao netko iz Like". Konačno, slučaj Gospić i slučaj Gotovina - Ademi učvrstili su mišljenje: Hrvati u Australiji zaključili su da trenutačna hrvatska vlast radi protiv njih! Ili, makar ne radi u njihovom interesu! A oni su u to uložili previše godina, truda, snage, vremena, konačno i novca.

Službeno izaslanstvo Hrvatske, predvođeno ministrom vanjskih poslova Toninom Piculom, prema postojećem bi planu - koji operacionaliziraju veleposlanik RH u Canberri dr. Mladen Ibler (uz pomoć tek počasnih konzula u Sydneyju i na Novom Zelandu jer je službeno status ta dva konzulata ukinut odmah nakon promjene vlasti, navodno po savjetima Stanka Nicka, tadašnjega Mesićeva savjetnika za vanjsku politiku, današnjega veleposlanika u Mađarskoj, a sedamdesetih godina drugoga sekretara jugoslavenske ambasade u Canberri, koji se ambiciozno bavio suradnjom s australskim vlastima po pitanjima hrvatskoga terorizma) - trebalo 29. i 30. kolovoza boraviti u Canberri, 31. kolovoza u Sydneyju, 1. rujna u Melbourneu te otputovati u Auckland na Novom Zelandu. Nagada se da je odbijenica ulazne vize dr. Andriji Hebrangu, koji je još početkom godine namjeravao posjetiti Australiju, imala pozadinu pripreme Piculina posjeta.

Slučaj Hebrang se, međutim, zakomplicirao na stranicama Hrvatskoga vjesnika, ovdašnjega tjednika koji se voli hvaliti da je najtiražnije hrvatsko glasilo izvan granica Hrvatske, gdje je australski ministar vanjskih poslova Alexander Downer doslovno napisao da su "pitanja vezana uz ulazak u Australiju mogućih ratnih zločinaca njegova osobna odgovornost". Istodobno je objavljeno kako je u službenoj odbijenci dr. Andriji Hebrangu također zapisano da spada među osobe "čija bi nazočnost u Australiji utjecala na odnose između Australije i druge strane države".

Savo Štrbac tako djelotvorno uspio namagarčiti i stjerati u haaški kut za (ne)poslušne?

USPJEŠNOST I ISTINA PO CARLI DEL PONTE

Naravno, sve postaje još više zabrinjavajuće kada se iz tiska može pročitati kako se Carla del Ponte u svojoj domovini Švicarskoj ustvari teško kompromitirala svojom arogancijom i aferama koje su ukazivale na njezinu bolesnu taštinu. Ona je naime u svom radu Švicarske savezne tužiteljice imala cijeli niz afera, u kojima, kad su joj podastri i sto posto jasni dokazi o nevinosti, išla i dalje u nelogično dokazivanje krivice po sistemu "ja ili on(i)". Optuženik je bio objekt preko kojeg se ona tvrdoglavo dokazivala, napredovala i gazila. O toj vrsti moderne inkvizitorice postoje dokazi kroz naslove i članke u švicarskim novinama, tumače neki švicarski izvori.

Kako se onda obraniti i dokazati hrvatsku istinu? Očito, velikosrbi vrlo dobro znaju zašto opet i ponovo jačaju svoje lažne antihrvatske kampanje. Nažalost, za pripremu reprize ravnopravnijih Srba od ravnopravnih Hrvata, u sveopćoj letargiji hrvatskog nacionalne sigurnosti, samohitnosti i ponosa, neke velikosrbe za to plaćaju hrvatski porezni obveznici, a neki su plaćeni međunarodne zajednice. Hoće li Hrvatska moći u budućnosti, na sve laži koordinirane srpske kampanje u sprezi s haaškim tribunalom i međunarodnom zajednicom, dovoljno snažno i jasno odgovoriti?

Damir Borovčak

damir.borovcak1@zg.tel.hr

Zaključak glasi: po pitanju Hebrangove vize Australci su konzultirali hrvatske vlasti koje su sugerirale odbijenicu.

Kako osnovni problem postavilo se pitanje hoće li se službeno izaslanstvo RH susresti s predstavnicima hrvatske zajednice, a ako hoće - gdje i u kojim okolnostima.

NEĆE BITI SPORAZUMA

Jedan hrvatski tjednik na samom je početku tjedna objavio kako Piculin susret s iseljenim Hrvatima "minira" jedan od melbournskih svećenika (što, naravno, nije samo neistina, nego i glupost!), no ozbiljan se problem ispriječio pred hrvatskim diplomatima koji su u zadatak dobili organizaciju toga susreta. U Aucklandu, na Novom Zelandu, među Hrvatima jedna je od najuglednijih osoba - gle! - ni više, ni manje nego sestra generala Mirka Norca. Plus dugogodišnji emigrant Boris Maruna, koji je više puta istaknuo nedostatak obrazovanosti emigracije, pa i činjenicu da ni Bruno Bušić nije bio previše pametan.

Jedino što se zasad može jamčiti na tzv. međudržavnoj ili bilateralnoj razini jest potpisivanje dobronamjernih "pisama namjere" ili "razumijevanja" ("memorandums of understanding"), koja nikoga ni na što ne obvezuju. Ako se u to uračuna gotovo nepostojeća robna razmjena između Australije i Hrvatske, naravno i u tom slučaju na štetu Hrvatske, Hrvati zaključuju da je jedini smisao državnog posjeta u tome - što se opet nešto traži od njih!

Ispostavilo se i da su - u slučaju Melbournea, sve javne dvorane u kojima bi se izaslanstvo ministra Picule moglo sastati s Hrvatima već odavno "bukirane". Naime, 1. rujna tradicionalno se slavi Očev dan, a u dvorani koju zlonamjerno spominje zagrebački tjednik blizak Predsjednikovu Uredu, za taj dan je još prije dva mjeseca uprava Melbourne Knightsa, zakažala Pre-Season Presentation Nights, a to baš zato što je u pitanju Očev dan. (Jutarnji list 16. kolovoza)

HRVATSKA ISKRA

Uredništvo: 1137 Centre Street

Thornhill, Ont. L4J 3M6

Canada

Tel: (905) 738-0053

Fax: (905) 738-9853

bljavati i jedan i drugi izgovor.", ali njegov prijedlog nije usvojen. O jeziku je u zaključke ušla misao da je on jedan i jedinstven, a ovo posljednje postalo je kasnije pravi kamen smutnje. Stjepan Ivšić, prije potpisivanja Zaključaka, dodao je pismenu bilješku: "Ovaj potpis dajem s napomenom da izjava u 4. točki Zaključaka ne smije služiti za propagandu ekavskog izgovora na dosadašnjem ijekavskom popdručju."

Međutim, praksa je pošla drugim putem. U saveznoj administraciji ekavica je uvedena kao službeni jezik koji je predstavljao čitavo hrvatsko-srpsko jezično područje. U Zagrebu se već 1957/58 na radiju daju dnevne vijesti ekavštinom iz Beograda, a mnogi nastavnici, osobito srpske nacionalnosti, po Hrvatskoj počinju predavati ekavski i istočnom terminologijom, a sve s pozivanjem na famoznu 4. točku Zaključaka.

Razumije se samo po sebi da hrvatski filolozi javno prosvjeduju, ali bez potpore političkog vrha svoje Republike, doživljavaju podsmijeh i ignoriranje Beograda. Tako započinje proces posrbljavanja hrvatskoga književnog jezika, a time i Hrvatske, čemu se, jedan od potpisnika Novosadskog dogovora, prof. Jonke žestoko opire: "Na poprištu neprestane bitke za hrvatski književni jezik, - ističe dr. Marko Samardžija u knjizi "Ljudevit Jonke" - prof. Jonke ostajao je najčešće sam, i to uglavnom zato što se samo on bavio standardno jezičnom problematikom. Tu njegovu usamljenost u sporu srpska je strana smatrala simbolom otpora nametanu vlastitih nazora o hrvatskom ili srpskom jeziku, a kasnije postao je i metom u koju se nemilice gađali mnogi, od polupismenih anonimusa, preko 'nestašnih' književnika i nepopustljivih stručnjaka do politikanata, združenih u namjeri da provedu i ostvare ideju o jednom jedinstvenom jeziku".

Dr. Vladimir Bakarić, neprikosnoveni "gazda" u Hrvatskoj sve do svoje smrti, govoreći o jeziku lipnja 1970. godine na beogradskoj televiziji, dotakao se Novosadskog dogovora. Licemjerno, perući ruke glede svoje umiješanosti, ali također i partijske, u pritisak koji je vršen na hrvatske lingviste da prihvate unifikaciju, tj. srbizaciju hrvatskog književnog jezika, rekao je: "Druga moja diskusija na temu jezika bila je prethodnica - neću reći Novosadskom sporazumu - nego radu na tom sporazumu. Razgovarao sam tada s dosta ljudi i to sa srpskim dijelom pokretača te akcije. Sa onima koji su sa hrvatske strane ušli u akciju nisam razgovarao, i to ni s kim. Podupirao sam tezu da se nađu i naprave jedinstveni pravopis. Kod toga sam imao intenciju da taj pravopis bude tako sastavljen da osigura maksimum slobode svakome, imajući u vidu i činjenicu da su te dvije nacije izmiješane i da se negdje ne može znati što je čije. Bio sam mišljenja da taj sporazum ne treba da utvrđuje državni jezik, nego izvjesna pravila po kojima se jezici razvijaju.

Što se tiče riječnika, isto je tako - treba dati maksimalnu slobodu. Na žalost, Novosadski sporazum nije išao tim tokom, on se više bavio tim, da ne kažem, jezičnim normativima nego pravilima, koja razvijaju jezik. Ja sam to tada rekao, ne čitajući sporazum, znajući otprilike što su riješili. Rekao sam ljudima koji su na tome radili, da mislim da nisu napravili dobro. Nisam bio upoznat sa svime što se dešavalo. Netko je kasnije izjavio da su tamo spasili ijekavicu i da to smatraju velikom pobjedom. Međutim da "nisu spasili" ijekavicu, mi bismo politički taj sporazum zabranili, jer su ustavno načelo i naša politika već bili definirani drugačije. Prema tome, ti koji su to izjavljivali nisu imali nikakvog razloga da se bilo čega boje, mogli su napraviti što su god htjeli, pa i napustiti dogovaranje.

I zato što nisu išli tim putem - imaju sada ovako velike neprilike i teškoće... jer pod 'srpskohrvatski' ili 'hrvatskosrpski' svatko je shvaćao stvari kako je htio. Unitarist je, na pr., mislio kako su to dva naziva za jedno te isto, to jest da je to jedan jezik, i to uglavnom srpski, s dva naziva. Tako su u saveznom organizmu kad su pravili zakon, prisilili hrvatsku grupu da svoj dio zakona pravi na srpskom, a ne na hrvatskom jeziku... Zatim, ni jedan zakon nije u državnom izdanju - beogradskom, tj. saveznom, štampan na hrvatskoj varijanti, uz objašnjenje da je to skupo i da je dosta i ovo obzirom da je to jedan jezik".

Pitanje, na koje dr. Bakarić nije odgovorio hrvatskoj javnosti glasi: ako je, kako je često isticao bio za potpunu jezičnu toleranciju, zašto je tako dugo, bez prosvjeda, a njegov je glas imao i te kakvu težinu, dopuštao da se hrvatski književni jezik sustavno i promišljeno potiskuje iz Hrvatske i Bosne i Hercegovine?

POLEMIKE SA ZATORNICIMA HRVATSKOGA JEZIKA

U nasrtajima na hrvatski književni jezik, na biće hrvatskog naroda, najuporniji i najbrutalniji bili su srpski lingvisti, profesori Pešikan, Stevanović i Vuković, instrumenti velikosrpskog pravoslavnog samodržavlja, za ovu prigodu kamuflirani u znanstvenike. Oni su jednoglasno zapadnu varijantu, odnosno hrvatske jezične osobitosti, proglašavali - bez imalo srama

- provincijalizmima. Prof. Jonke im se usamljen, ali ipak žestoko i znalački suprotstavljao. Pisao je:

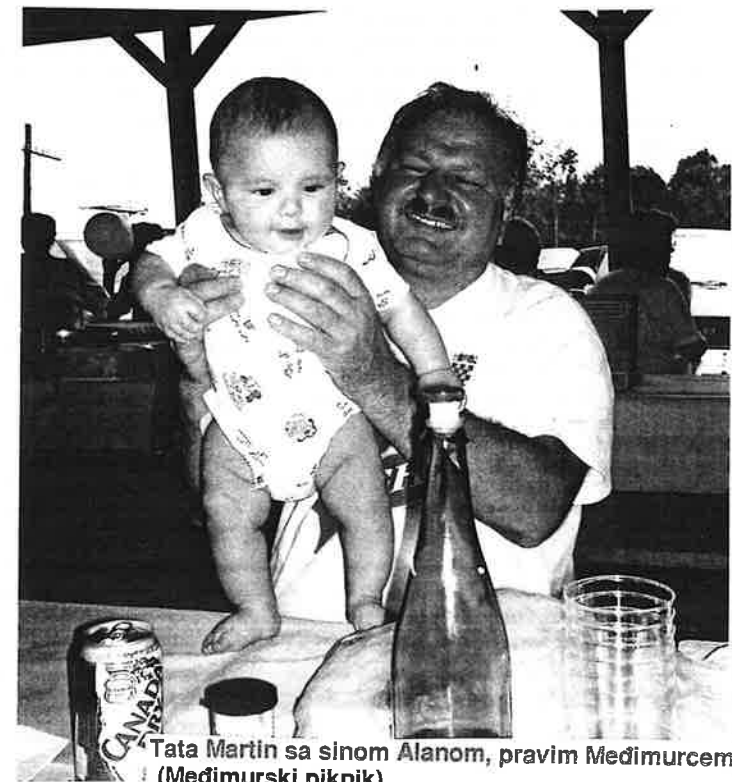
"U takvoj situaciji jasno je da smo mi na zapadnoj strani postali osjetljivi, emotivni, nervozni, kako pokazuje prof. Vuković, jer smo se počeli pitati kamo to vodi. A, dakako, kad smo prosvjedovali protiv takvih i sličnih pojava... tada su nas nazivali separatistima, a pravim protivnicima Novosadskih zaključaka nije se ni jednom uputila riječ prijekora".

U polemici s Miodragom Lalovićem, koji mu prigovara da svojim radovima o hrvatskom književnom jeziku 19. stoljeća zaboravio "opšti naš interes i opšte naše interesovanje za jedinstven, srpskohrvatski književni jezik", prof. Jonke odgovara: *"Unitaristi, tj. oni koji bi željeli jedan ili jedinstven jezik, svakako dirigitiran, zatvaraju oči pred činjeničnim varijante, jer misle da su one opasne za narod i za državu, pa se radije opredjeljuju za privid ali pri tom ne opažaju činjenice da je pojedinim narodima opasno određivati jezik mimo činjeničnog stanja i da to upravo narušava ideju bratstva i jedinstva jugoslavenskih naroda, a da tako funkcionalno razvijen književni jezik nije opasna nego korisna stečevina naših naroda u njihovim područjima i na zajedničkom planu".*

A u višekratnoj polemici s prof. Stevanovićem, potpisnikom novosadskog dogovora i jednim od najžešćih osporavatelja posebnosti hrvatskoga jezika, na prigovor o preučešavanju tekstova s jedne varijante na drugu: *"Takvim unitaristima koji žele nama dirigitirati moramo jasno reći da na to nemaju nikakvo pravo. Moramo im reći da oni zadiru zapravo u jezik hrvatske književnosti, a o tom imaju pravo odlučivati hrvatski književnici, znanstvenici i javni radnici. Prof. Stevanović u svom članku gleda na čitav taj problem jezika i pravopisa suviše jednostavno, pa prema tome i jednostrano. Kao da se tu radi o jeziku i pravopisu jednoga naroda, pa što većina zaključuje to manjina treba prihvatiti".*

Sve polemike koje je morao prihvatiti i voditi - kao vrhovni jezični autoritet u Hrvatskoj - uvjerile su hrvatsku kulturnu javnost da se Srbi ne kane odreći potpune unitarizacije, dakle, srbizacije Jugoslavije, a najveća i ujedno posljednja prepreka toj primitivnoj i brutalnoj unitarizaciji bio je upravo hrvatski književni jezik. Zato su srpski lingvisti i intelektualci, birajući vrijeme i odnos snaga unutar jugoslavenske zajednice naroda, započinjali napadaje na osamljenika iz Zagreba, iskušavajući tako granice hrvatske strpljivosti, ali i granice svoga napredovanja. Mlaka podrška hrvatskim javnim radnicima osobito prof. Jonkeu i njegovim suradnicima od strane hrvatskog partijskog vrha, bio je jasan znak Rankoviću i njegovoj velikosrpskoj kliki da je čas konačnog obračuna stigao. Međutim, unutarpartijskim obračunom Tito je politički likvidirao Rankovića i tako, bar za kratko, odgodio velikosrpske planove, koje je dijelom i sam podržavao. (Ivan Strižić: Hrvatski portreti)

Nastavak u idućem broju HRVATSKE ISKRE.

Tata Martin sa sinom Alanom, pravim Medimurcem (Medimurski piknik)

LJUDEVIT JONKE, BRANITELJ HRVATSKOGA JEZIKA

U predgovoru knjizi “Hrvatski književni jezik 19 i 20. stoljeća, koja su nadahnjivala naraštaje studenata i intelektualaca nakon sloma Hrvat-skoga proljeća, prof. Jonke je ustvrdio:”U dvadesetom stoljeću hrvatski je književni jezik stekao pouzdanu stabilnost, zasnovanu na ostvarenoj normi i kodifikaciji književnoga jezika, ali je već u drugom desetljeću bio pod-vrgnut nekim prisilnim nastojanjima pod utjecajem Skerlićeve težnje o preuzimanju ekavskoga tipa književnoga jezika, zapravo srpskoga knji-ževnog jezika, i u Hrvatskoj. Kada je ta težnja otklonjena, ona je ponovo oživjela nakon Drugog svjetskog rata, dakle u Socijalističkoj Jugoslaviji, iako je bučno proklamirana teza o ravnopravnosti ijekavskog i ekavskog tipa književnog jezika. Unitaristička administracija i unitaristički lingvisti, pretežno s istoka, favorizirali su prodor ekavice na zapad, pa je bio nužan sustavni otpor protiv nametanja književnog standarda stranog hrvatskom jeziku i hrvatskom biću. U tome su glavnu ulogu odigrali hrvatski knji-ževnici i lingvisti”.

Pokretanje časopisa “JEZIK”

Namjerno sprječavanje izdavanja lingvističkih djela, među kojima i kapitalnih kao na pr. “Etimološki rječnik hrvatskog ili srpskog jezika” prof. Petra Skoka, pa “Rječnik hrvatskih književnika od 1936. do 1941.” Prof. Julija Benešića, upućivalo je na zaključak da se svim silama želi hrvatsku lingvistiku zakočiti u njezinim nastojanjima glede proučavanja hrvatskoga jezika. Pokušavajući na svaki način izaći iz nezavidnog polo-žaja koji su im nametnuli vrli kolege s istoka, hrvatski lingvisti, u veljači godine 1950. osnivaju uvaženo Hrvatsko filološko društvo, osnovna svrha kojega je bila zaštita i promicanje hrvatskoga jezika. Osnivači Društva i ne samo oni, bili su svjesni da su tim činom izazvali moćnoga protivnika. U obrazloženju svrhe osnovanja Društva, prof. Jonke je zapisao:

*“U osobito teškom položaju je hrvatski književni kezik. Nema potre-
bnih priručnika, nema znanstvene gramatike, rječnika suvremenog književ-
nog jezika, ali mnogo tuđega prodire u nj. Potrebno je stoga osnovati čas-
opis koji će njegovati književni jezik, njegovu standardizaciju i suvre-
meno ocjenjivati jezične vrednote”.*

Prihvaćen je prijedlog prof. Barca i novi časopis nazvan je “Jezik, časopis za kulturu hrvatskog književnog jezika”. Prof. Jonke postao je gla-vni urednik i najpoznatiji suradnik. U Uvodnoj riječi prof. Jonke ističe kako “*Književni jezik niti treba sapinjati lancima, niti prepuštati stihiji ne-
go uvažavati njegovu postojanost i njegovu prilagodljivost novim potre-
bama prema načelu elastične stabilnosti.*”

Hrvatsko filološko društvo ubrzo je osnovalo dvije sekcije: pravo-pisnu i gramatičku. Zadaća sekcije bila je da u što skorije vrijeme izrade znanstveni pravopis i gramatiku hrvatskoga književnog jezika. Ali ubrzo je uslijedio odgovor beogradske, zapravo velikosprske unitarističke strane. Znajući da je svrha hrvatskoga jezičnog oslobođenja i politička, iz Beo-grada je pokrenuto staro pitanje jedinstvena jezika.

Anketa “Letopisa Matice srpske”

Uredništvo “Letopisa Matice srpske”, a u sprezi s beogradskim i za-grebačkim unitarističkim krugovima, raspisalo je anketu, po uzoru na Skerlićevu s početka 20. st., o problemima “našeg” književnog jezika. Za-pravo, pod izgovorom brige za “srpskohrvatski jezik”, razvila se žestoka kampanja za jedinstveni jezik, točnije za posrbļjivanje hrvatskog knji-ževnog jezika. “Štaviše - piše uredništvo ‘Letopisa’ - smatramo da su ona u čvrstoj verzii sa pitanjima koja smo istakli, a to su: pitanje pravopisa, pi-tanje pisma (ćirilica-latinica), pitanje - ako hoćete - i narečja, zatim pitanje stvaranja rečnika književnog jezika (srpskog i hrvatskog ili sprsko-hrvat-skog) itd. itd.”

Pozive za novosadsku anketu o jeziku i pravopisu razaslao je ‘Leto-pis Matice srpske’ već u lipnju 1953. Pozvano je ukupno 110 književnih, znanstvenih i političkih radnika, ali su odgovore poslala samo trideset šes-torica. U velikom broju odgovora dominira duh političkog zanosa, sjedi-njenja, unitarizma. Najodrešitiji u tome je Josip Smodlaka, stari unitarist, koji je sudjelovao i u Skerlićevoj anketi. “Kao onda - piše on - tako sam i danas ubeden da se potpuno izjednačenje književnih jezika, srpskoga i hrvatskoga da provesti samo putem kompromisa, i baš takvog po kojemu bi se srpski jezik (ekavskog izgovora) pisao hrvatskim slovima (Gajevom latinicom)”. Slično je odgovorio i književnik Joža Horvat:”Ja sam za la-tinicu i ekavštinu, ako drugog boljeg i pametnijeg rješenja nema. Ja sam prije svega za jedinstveni srpskohrvatski jezik i jedinstveno pisanje... Do-jam ili utisak, umješnost ili okretnost, ljekarna ili apoteka - meni je svejedno”.

Prof. Ljudevit Jonke

Međutim, većina kulturnih i javnih radnika u Hrvatskoj odmah su shvatili značaj i svrhu ankete “Letopisa”. Iako se valjalo kretati po skliskom političkom terenu - jer je anketa i bila političko pitanje par exelence, mada se pokušavala zamaskirati jezičnim problemom stari, ali uvijek bu-dni Julije Benešić, kratko je odgovorio:”Sva ta pogađanja oko jezika i pi-sma nemaju nikakve veze ni s bratstvom ni s jedinstvom. Ono ipak može ostati čvrsto i uz srpsku ćirilicu i uz hrvatsku ijekavštinu. On se ne osniva i ne unapređuje na ovakvoj trampii. Uostalom pustite me na miru.” Antun Barac preporučuje umjerene postupke:”U pitanjima, kao što je jezik s pra-vopisom, uvijek valja računati s navikama, potrebama kontinuiteta i slično. Tu je opravdanija blaga konzervativnost nego radikalnost pošto poto. Kao i u prošlosti, i sada bi trebalo svakoj narodnoj jedinici ostaviti da se na vlastitom zemljištu razvija po vlastitoj volji”. Prof. Jonke, osjetivši odmah pravu nakanu priređivača ankete odgovara:”*Hrvati i Srbi kao posebni narodi izgradili su posljednjih stotinu godina različite tipove književnog je-
zika, povijesno opravdane, prema svojem ekonomskom, društvenom i po-
litičkom razvoju. Nije tu bio posrijedi inat, nego različit razvoj na ponešto različitoj podlozi, ijekavskoj,odnosno ekavskoj. Zbog toga se u postojeće stanje književnog jezika ne smije olako dirati. Zamjena ijekavice ekavicom prekinula bi kontinuitet u razvoju književnog jezika Hrvata s nesagledivim posljedicama. A tako bi i zamjena pisma uzrokovala polupismenost i ne-
pismenost većeg dijela naroda.*

*Zbog tih, dakle osnovnih razloga meni se čini da nije vrijeme ni po-
treba da se ukloni iz uporabe ijekavski ili ekavski govor, latinica ili ćirilica u književnosti Hrvata, Srba i Crnogoraca”.*

Novosadski dogovor

Da je anketa u “Letopisu” imala namjeru pokrenuti jedan zamašniji mehanizam, jasno pokazuje brzina daljnjega tijeka događaja. Tek što su u “Letopisu” objavljeni posljednji anketni odgovori, već je u Novom Sadu u organizaciji Matice srpske, dogovoren i od 8. do 10. prosinca 1954. godine održan sastanak srpskih i hrvatskih jezikoslovaca i književnika. Nekom se očito žurilo da konkretizira bar dio prijedloga iz ankete i tako iskoristi atmosferu velikog iščekivanja koja je vrlo umješno stvorena oko ankete. Srpski lingvisti, književnici, kultumi radnici i veći dio javnosti držali su da je napokon došao čas ispunjenja pisanije Aleksandra Belića iz god. 1915., a koji je napisao u knjizi “Srbija i južnoslavensko pitanje” da će i Hrvati htjeti pisati “u potpunosti onako kako se piše u Srbiji ne samo zato što je to najbolje, nego zato što je to Srbija svojim nacionalnim radom izvojevala bilo na polju književnosti, bilo na polju narodnog oslobođenja”. U težnji za potpunim izjednačavanjem i ujedinjenjem Belić galantno ističe:”A Srbija će biti veoma zadovoljna da svojoj braći Hrvatima, pored nacionalnog os-lobođenja, donese i crkveno, za kojim su oni dugo vremena uzalud žudeli”.

U Zagrebu se prije polaska u Novi Sad raspravljalo isplati li se ići ili ne, međutim je u stručnim krugovima i znanstvenim ustanovama prevla-dalo mišljenje da treba ići, jer se ne smije dopustiti da se o Hrvatima ras-pravlja bez Hrvata. Međutim, nitko nije slutio da će omjer sudionika biti 7:18 u korist Srba. Glavna je pogriješka što se takvim omjerom išlo na stva-ranje zaključaka. Jer taj sastanak u Novom Sadu bio je po tonu i toleranciji znatno drugačiji nego sama prethodna anketa. Diskutanti iz Zagreba su, npr. predlagali kao najpogodniji naziv za jezik hrvatski ili srpski (srpski ili hrvatski) ali u zaključke je ušlo srpskohrvatski jezik (hrvatskosrpski jezik). Josip Hamm je predložio da u zaključke uđe vrlo važna misao:”U saveznoj administraciji, u školstvu, u vojsci, u zakonodavstvu treba jednako upotre-

UMJETNICI U BORBI PROTIV MINA

Toni Cetinski, Nina Badrić, grupe Cmo perje, Hram straha, Divas i drugi, bit će među zvijezdama glazbenog festivala koji će se 01. rujna održati u Petrinji pod pokroviteljstvom OSCE-a i njemačke tvrtke ASB/EC. Voditelj radova uklanjanja mina OSCE-a, Craig Rutherford, izjavio je da oko Siska postoji 24.000 lokaliziranih mina, ali je upozorio da postoje mine na područjima obuhvaćenima ratom, za koje se još ne zna. Prema njegovom mišljenju, čišćenje hrvatskog područja završit će tek za 17 godina. Festival će otvoriti gđa Diana Pleština, u nazočnosti stranih uvaženih humanitaraca. Novac koji će se prikupiti, bit će namije-njen kupnji opreme za deminiranje na Petrinjskom području. (HIC)

FILMSKI FESTIVAL U MONTREALU

Branka Sömen, Vjesnikova filmska kritičarka, pozvana je u službeni žiri 25. Svjetskog filmskog festivala u Montrealu koji najperspektivni-jem autoru debitantskog filma prikazanog u svim kategorijama i progra-mima tog festivala dodjeljuje Prix de Montreal. Poziv joj je uputio direktor montrealskog festivala Serge Losique. Festival se održava od 23. kolovoza do 3. rujna.

Festival u Montrealu najuglednije je godišnje filmsko okupljanje na sjevernoameričkom kontinentu. S 25-godišnjom tradicijom i najvišim predzankom A-kategorije, Montreal je postao poznat i cijenjen u svijetu po svojoj otvorenosti svim trendovima i cijelom svijetu, od naujugledni-jih imena i kinematografija do potpuno anonimnih debitanata.

Ove godine, uz službeni program, Festival u devet drugih programa prikazuje više od 200 filmova. Posebne počasti bit će organizirane u čast talijanske dive Sophie Loren, majstora istočnjačkih vještina i akcije Jackiea Chana, španjolskoga glumca Francisca Rabala i argentinskog redatelja Femanda Solanasa.

U programu "Svjetski film" nalazi se i debitantski film "Je li jasno, prijatelju?" Dejana Ačimovića iz Hrvatske. (Hina, Vjesnik)

MEĐUNARODNI FESTIVAL FOLKLORA

Mimohodom sudionika kroz središte Karlovca, 18. kolovoza je započeo 4. međunarodni festival folklora. Na Festivalu će se uz doma-ćina, KUD Matija Gubec iz Karlovca, svojim tradicionalnim pjesmama, plesom i običajima predstaviti folklorni ansambli iz Ukrajine, Nizo-zemske, Poljske, Mađarske i Slovenije. Gosti će nastupati i u Ogulinu, Dugoj Resi, te na Jadranu i to u Vrbniku, Krku i Umagu. (Vjesnik)

MEĐUNARODNI TRIENALE FOTOGRAFIJA

Otvaranjem dviju izložbi fotografija 22. kolovoza je u Zadru počeo 16. međunarodni trienale fotografije “Čovjek i more”, kojega organizi-raju zadarska Galerija umjetnina u suradnji s Ministarstvom kulture. Festival fotografije počeo je otvorenjem izložbi fotografija Petra Dabca u zadarskoj Galeriji umjetnina, te austrijskog fotografa Manfreda Willmanna u izložbenom prostoru Gradske lože. Petar Dabac, inače unuk znamenitog hrvatskog fotografa Toše Dabca, na trienalu je izložio fotografije nastale u razdoblju od 1981. do 2001. godine.

Austrijski fotograf Manfred Willmann izlaže pak dio svog ciklusa pod nazivom "Das Land" unutar kojega su fotografske zabilješke nastale u ruralnom području južne Štajerske.

Obje izložbe traju do sredine rujna, a tada slijede još tri izložbe fotografija - talijanskog fotografa Mimma Jodice, zatim zagrebačkog fotografa podrijetlom s Paga, Damira Fabijanića te zadarskog autora Željka Kneževića. (Hina)

PJEVAČKI ZBOR "LIRA" U IZRAELU

Mješoviti hrvatski pjevački zbor "Lira" upravo se vratio sa Svjetskoga festivala pjevačkih zborova održanog od 30. srpnja do 11. kolovoza u Jeruzalemu. Zbor "Lira", koji inače djeluje u okviru Društva hrvatsko-izraelskog prijateljstva redoviti je sudionik Svjetskoga festivala u Jeruzalemu. Ove je godine na festivalu sudjelovalo oko 800 pjevača iz Kanade, Kolumbije, Južne Koreje, Poljske, SRJ i drugih zemalja. Izvedbama svjetosnih, ali i sakralnih skladbi posebno se istaknuo međunarodni pjevački zbor sastavljen od pjevača iz Njemačke, Slovenije, Francuske i Švicarske. U sklopu festivala bile su organizirane i glazbene radionice. Zbor "Lira" je sudjelovao u radionici židovske liturgije. (Vjesnik)

KUKULJEVIĆEV "PUT U SENJ"

Vatreni ilirac i Gajev prijatelj plemeniti Ivan Kukuljević Sakcinski nije samo autor prve hrvatske moderne drame "Juran i Sofija", saborski zastupnik koji se prvi u toj najvišoj hrvatskoj državnoj ustanovi zauzeo za uvođenje hrvatskoga jezika kao službenoga umjesto dotadanjeg latinskog, zaslužni povjesničar i književni povjesničar nego i odličan putopisac. Upravo na taj odsječak Kukuljevićeva raznovrsna opusa podsjeća likovno i grafički vrhunski izvedeno izdanje njegova "Putu u Senj" i ulomaka "Putnih uspomena" koji su nedavno - u povodu Petoga simpozija hrvatskih grafičara "Blaž Baromić" održanoga u Senju - tome gradu, kolijevci hrvatskoga tiskarstva, darovali izdavačka kuća "Durieux", tiskara "Trebotić", Matica hrvatska i "Radin grafika".

Spomen-knjiga, koju je priredio Stjepan Sučić, uz Kukuljevićeve putopise donosi 58 slikovnih priloga. Uz ljepotu starih crteža i grafika krajeva kroz koje je Kukuljević putovao, čitatelja osvaja šarmantan starinski stih sadržan u samome tekstu, u kojem autor, primjerice, ovako opisuje Senjane: "S kim bi se god sastao u Senju, on bi me pozdravio hrvatski, i u tom jeziku bi razgovarao sa mnom, što sam iskusio i u svih kućah, kod djevojakah, ženah i muževah, od kojih posljednji pokrit je svaki po starinskoj navadi crvenom kapom. Svaki znade ovdje historiju svojega grada, starinske običaje, narodne pripovijesti i pjesme, kojih pripovijedanje i pjevanje jest ovdje zabava tako ugodna, kano kod nas teatri takonazvani (hitro dosadljivi) soarei." (Večernji list)

"HAMLET" NA OPATOVINI

Glumačka družina "Histrioni" od 14. do 25. kolovoza na zagrebačkoj Opatovini nastupa s predstavom "Hamlet". S tom predstavom "Histrioni" od kraja lipnja obilaze kazališne pozornice po Hrvatskoj. Predstava je dobila niz nagrada među kojima Nagradu hrvatskog glumišta za najbolju režiju, scenografiju i najbolje glumačko ostvarenje. Goran Grgić je za ulogu Hamleta ponio i nagradu Najhistrion 2000., te godišnju Nagradu Vladimir Nazor za kazališnu umjetnost. Uz Gorana Grgića, u predstavi glume i Bojana Gregorić, Tomislav Martić, Dubravka Miletić, Danko Ljuština, Franjo Kuhar, Alen Salinović, Žarko Potočnjak, Mia Begović, Josip Marotti i "Cinkuši". Predstave počinju u 21 sat, a umirovljenici imaju slobodan ulaz utorkom, srijedom, četvrtkom i nedjeljom. Ponedjeljkom neće biti predstava. Od 28. kolovoza do 16. rujna na programu su ponovno "Vesele žene z Griča". (Hina, Vjesnik)

IZLOŽBA DUBROVAČKI SVJETLOPIS

U umjetničkoj galeriji u Dubrovniku 18. kolovoza je otvorena izložba pod nazivom "Dubrovački svjetlopis - fotografije u Dubrovniku od 1848. do 2001. godine". Izložba obuhvaća razdoblje od prvih pojava fotografije u 19. stoljeću u Dubrovniku, pa sve do naših dana. Izloženo je oko 500 fotografija iz dubrovačkog, splitskog i zadarskog arhiva te Bogišićeve i privatnih zbirki. Najstarija fotografija je Josipa Betondića i prikazuje procesiju Svetog Vlaha u Dubrovniku 1848. (Vjesnik)

Nekretnine

Nastavak sa str. 8

bna organizacijska jedinica. Pahić ne želi komentirati političku dimenziju nedavnog ugovora sa Slovenijom, ali ističe da je stručni dio posla odraden na tako zavidnom tehničkom nivou da slovenski kolege nisu mogle skriti svoju zavist. Činjenica je da će duga crta državne granice 'pojesti' dosta novca dok se ne urede odnosi sa susjedima.

Dalmacija

U Dalmaciji su katastarski obrađena tek središta nekih gradova. Već periferija tih gradova, koji su se nekontrolirano širili na društvenom zemljištu, nije registrirana i zapravo je, pravno gledano,nepostojeća. Dublje zaleđe obale još je veći problem, a najproblematičniji su otoci. Otoke 'muči' i naš specifični sustav obiteljskog nasljeđivanja te zapuštenost ne-kretnina, uvjetovana dijelom i nebrigom zbog toga što znakovit broj vla-snika živi u inozemstvu.

Cjenik

Odluči li pojedinac uknjižiti svoje vlasništvo, danas je već sasvim svejedno hoće li se obratiti nadležnom katastru ili privatnoj geodetskoj tvrtki. Osnivanjem strukovne komore pojačana je kontrola i kvalitete rada i cijena. Upravo traju pregovori o novim normativima kako bi cjenik postao transparentniji. Dok se to ne dovrši trenutno, u pravilu, upis kuće stoji oko 400 DEM, a parcelacija zemljišta 800 DEM. (Slobodna Dalmacija 20.8.)

RAFTING NA RIJECI DOBRI

Najbolja rafting staza u nas jest ona na rijeci Dobri, nedaleko od Ogulina, između Hidroelektrane Gojaka i sela Trošmarije.

Taj dragulj prirode u srcu Hrvatske otkrio je osamdesetih, tada zaposlenik Turističke agencije "Atlas" iz Zagreba, Željko Kelemen, bivši reprezentativac u kajaku na divljim vodama. Prodaja turističkih aranžmana, ali i školovanje skipera, počela je s brojnou inozemnom klijentelom ondašnjega Unprofora, da bi nakon 1995. školovanjem ekipe skipera iz Ogulina počeo procvat toga turističkoga odredišta i sve popularnijega raftinga. Kelemen ističe prednosti Dobre:

- Ono što nemaju Kupa, Zrmanja, Cetina i Una stalni je dotok vode, koja u Dobru dolazi iz jezera Sabljaka i Bukovnika tunelom iz Ogulina, a kako se mi spuštamo kad centrala radi, vode ima cijele godine. Ostale rijeke ovise o oborinama. Dobra ima i izvrsnu stazu dugu dva kilometra između Gojaka i Trošmarije, četvrtoga i petog ranga težine, pa je optimalna za natjecanja. Upravo je taj dio najzbudljiviji i pun adrenalina, a četiri sata traje spuštanje između Gojaka i Lešća na Dobri.

U desetak čamaca zatekli smo veću skupinu šumara iz uprava šuma Osijek, Županja, Zagreb i Ogulin, te nekoliko američkih turista. Njujorčanima je to bio prvi rafting u životu iako Sjedinjene Države imaju najviše rafting staza i najdulju tradiciju.

Nakon dolaska autobusom u Ogulin po opremu, dolazi se na ishodište avanture pokraj Hidroelektrane Gojak, gdje vodiči u čamcima, skiperi, poučavaju posadu osnovama veslanja i daju im sve podatke potrebne za spuštanje brzacima. Avantura počinje spuštanjem čamaca u vodu. Uz Večernjakova reportera, bila je ondje ekipa HTV-a koja je, na sreću, sačuvala kameru suhom tijekom pustolovine. Nakon uzbudljivih 15 minuta dolazi se na kopno, da se turisti upoznaju s glasovitim Bukom, gdje se na ušću potoka Bistrača u Dobru voda prelijeva s osam metara visinske razlike. Skiperi upozoravaju turiste kako veslati da bi se izbjeglo prevrtanje. Ondje su neki zažalili što su došli na rafting.

No, kad smo uspješno prošli Buk, manirom već iskusnih riječnih vukova pitali smo se ima li još takvih mjesta. Ipak, čamac sa Slavoncima okrenuo se i ljudi su se koprcali u divljoj vodi. Još jedno iskustvo. Uslijedilo je zaustavljanje u Trošmariji, a potom uživanje u bisernoj ljepotici Dobri i predivnu okolišu. (Zvonko Ranogajec, Večernji list)

NOVA ATRAKCIJA NA MEDVEDNICI

Ako želite doživjeti hladnoću rudarskog okna, vidjeti tragove udarca pijuka na stijeni te se uvjeriti u pravu visinu i širinu prokopanih hodnika, uskoro ćete to moći na Medvednici. Nedaleko od planinarskog doma Grafičar, u dnu vrtače ograđene drvenom ogradom, skriva se ulaz u srednjovjekovni rudnik olovnog sjajnika ili galenita - rudnik Zrinski. Stijena galenita u kojoj uočavamo svjetlucave djeliće na samom je ulazu. Prema poznatim podacima, jedna tona galenita iz rudnika Zrinski sadržavala je oko 485 grama srebra.

Otključavši masivna drvena vrata, zapljusnuo nas je val hladnoće. Ispred nas pružalo se rudarsko okno razgranato na više kraćih bočnih hodnika. Pretežito horizontalni rovovi dijelom su urušeni, a prohodni su u dužini oko 150 metara. Baterijom smo osvjetljavali put kroz oko metar široke nepravilne hodnike prokopane u 15. stoljeću, kroz koje smo djelomice mogli slobodno hodati ne sagibajući se. Rudnik ima dva nivoa i ulaza. Drvene stube vode do donjeg ulaza, također zatvorenog drvenim vratima.

Rudnik Zrinski je oko 150 metara jugozapadno od planinarskog doma Grafičar. Cijelo područje nazvano je Rudarski vrt, a obuhvaća i kapelicu Svetog Jakoba te više jama koje su, pretpostavlja se, bile nekadašnji ulazi u rudnik.

Kao sastavni dio projekta Rudarski vrt Javna ustanova Park prirode Medvednica naručila je izradu projekta geološke poučne staze Šestinski lagvić-Kraljičin zdenac. To će biti tek prva faza geološke staze koja bi trebala voditi sve do rudnika Zrinski.

Za uređenje rudnika Ministarstvo zaštite okoliša osiguralo je još prošle godine oko 100. 000 kuna, ali u Javnoj ustanovi predviđaju da će trebati više novca.

- Nakon ishodenja lokacijske dozvole, koja je uvjet za dobivanje uporabne dozvole za prenamjenu rudnika u turističke svrhe, početak ćemo

uređenje, rekla nam je ravnateljica Javne ustanove Nives Farkaš Topolnik. Sami radovi trebali bi trajati, dodaje, oko mjesec dana, a predviđa se da će iduće godine rudnik biti otvoren za javnost.

Prve aktivnosti na uređenju rudnika počele su početkom 90-ih godina kada je Šumarija Zagreb otvorila zarušeni ulaz i postavila vrata. Uvedene su i osnovne električne instalacije te postavljene drvene stube za ulazak u donji nivo rudnika i zaštitna ograda te ploča s oznakom rudnika Zrinski. Od većih zahvata treba riješiti elektrifikaciju i napraviti izlaz. U uređenom rudniku naći će se i rudarska oprema i oruđe iz vremena iskapanja rude. Većih zahvata, napominje Farkaš, neće biti kako se ne bi narušila autentičnost samog rudnika i Parka prirode. (HIC)

MEDVJEDI U GORSKOM KOTARU

Lav je kralj prašuma, a medvjed je kralj šuma. Donekle pristupačnih šuma Europe, kojih ima mnogo u Hrvatskoj i predstavljaju jedno on njenih prirodnih i gospodarskih blaga. Medvjedi su danas apsolutno zaštićene životinje u Hrvatskoj, a na takav status imaju i pravo: oni su nedvojbeno najstariji stanovnici hrvatskih područja. U Gorskom kotaru, turisti i znanstvenici se mogu o tome osvjedočiti u "Medvedoj špilji", koja ima - obuhvaćajući tri "hodnika", nekih 85 metara dužine, te od 2 do 11 metara širine. Prvi stanari bili su upravo "pečinski medvjedi", koji su izumrli pred 30.000 godina, a izravni su predci današnjeg "mrkog medvjeda". Po zidinama pećine mogu se jasno razabrati tragovi "medvedih brušenja" a u obližnjim mjestima, priče i pjesme o velikim zvijerima, dio su i današnjeg folklora. (HIC - Zagreb)

U POTRAZI ZA MIRKOM SELJANOM

Braća Seljan, Mirko i Stjepan, najvažnije su ličnosti hrvatske antropološke znanosti iz početka XX. stoljeća, kad su se proslavili istraživanjima u Africi te u Brazilu, Paragvaju i Peru. Bili su nosioci civilizacije i gospodarskih pothvata u tim zemljama, a obogatili su i hrvatsku i europsku znanost. Braća Seljan rođeni su Karlovčani, pa je tako i Istraživački centar koji nosi njihovo ime, organizirao ekspediciju koja upravo ovih dana, pod vodstvom Mladena Kuka, u peruanskim prašumama traži mjesto na kojem je u svibnju 1913., preminuo Mirko Seljan. Prema prvim vijestima, karlovačka ekspedicija je do sada postigla neke ohrabrujuće rezultate svojih istraživanja. (HIC)

VOL PAO S RAŽNJA

VELIKI BUKOVEC - Organizatori Bukovačke olimpijade 2001. nisu imali sreće s jednom od glavnih atrakcija te fešte. Za brojne goste u parku kod dvorca Draškovića pekli su vola na ražnju. Vol je bio pripremljen još u subotu navečer i ražanj se okretao cijelu noć, uz dežuranje mnogih kuhara. No, pred jutro je popustila osovina ražnja i vol, koji je imao oko 260 kg čistog mesa, završio je u žaru. Nesreća je rastužila organizatore i razočarala brojne goste. Ipak, rano poslijepodne vol je ipak završio na stolovima jer je prevezen u ludbrešku pekaru, gdje su ga dokraja ispekli. (Večernji list)

BLIZANKE SE UDALE ZA BLIZANCE

GRUDE - U crkvi Svetog Ivana Krstitelja u Ružićima su se, pred petstotinjak uzvanika, vjenčali mladi parovi - sestre blizanke Katarina i Marijana Simić s braćom blizancima Miljenkom i Marinkom Alpezom. Vjenčao ih je mladi fratar Valentin Vukoja. U Hercegovini se vrlo rijetko događa dvostruko vjenčanje. Prema župnim knjigama, u ružičkoj je crkvi prije točno sto godina odjednom vjenčano 29 mladih parova.

MLADI INFORMATIČARI OSVOJILI SREBRO I BRONCU

U mađarskom gradu Zalaegerszegu je od 10. do 17. kolovoza održana Osma srednjoeuropska informatička olimpijada, CEOI 2001, na kojoj je srebrnu medalju osvojio Ivan Sikirić, učenik trećeg razreda zadarske Gimnazije Frane Petrića (predavač u školi Gojko Bukvić), a brončanu Radan Škorić, učenik drugog razreda riječke Gimnazije Andrije Mohorovičića (predavač u školi V. Mutabžija) (...) (Vjesnik)

Prošetajmo Hrvatskom Mojim očima (i srcem)....

Pred koji dan pregledava sam knjige, koje sam donijela iz Hrvatske. Te knjige meni su velika radost, jer je svaka interesantna, svaka govori o nečemu o čemu sam nešto znala, ili sam željela saznati više. Potrošila sam malo blago na te knjige, no mi nije žao - meni je knjiga veliko bogatstvo. No, te moje knjige su bile i problem pri povratku, jer to je bila velika težina, razlog za manju svadu s mojim suprugom, no knjige su ipak - sve - doputovale. I tako, pred koji dan prelistala sam knjigu, koja se zove "Kroz Hrvatsko Zagorje", pisac Đuro Szabo. Ne mogu vam reći koliko sam uživala u njegovim opisima i znanju o Hrvatskom Zagorju. On je očito veliki obožavatelj toga kraja, a i pozna ga kao "svoj lijevi dlan", pa sam smatrala da bi možda bilo bolje prepustiti današnju stranu ove rubrike čovjeku u čijoj svakoj riječi se osluškuje ljubav prema Hrvatskom Zagorju.

.... Nije lako odsjeći, što je Zagorje, gdje počinje i gdje svršava. Istina, to je na papiru već riješeno, sam naš Đalski, pravi Zagorac, drži da je baš onako, kako nam veli karta Beyschlagova iz g. 1801: da je Gornje Zagorje današnji kotar Klanjec i Pregrada, Dolnje Zagorje da je kotar Zlatar i Krapina, kotar, danas se veli "srez" - Ivanec bio bi: *Processus campestris inferior, a Varaždinski - Processus campestris superior, tamo do štajerske granice. Priznat ćemo da ime Zagorje pripada samo krajevima oko Klanjca, Pregrade, Krapine i Zlatara, ali barem još one druge spomenute dijelove moramo priklopiti ovamo. Jer uza sve razlike i različice u onim stranama, i po prirodi i po načinu i shvaćanju života, opet je sve to jedna cjelina, jer je jedna duša. A tako je to bivalo od nepametara, valjda još od onih dana, kad su ovdje prolazili ljevači brončanoga doba zemljom i tu ostavili tragove svojega rada. A morat ćemo si svakako barem najvažnije iz drugih kotareva pridodati, da stvorimo neku cjelovitost. Jer sve su te granice u glavnom ipak posljedice političkih odnosa, koji se mijenjaju, dok se niti priroda, niti ljudi ne mijenjaju...*

Nema u cijelom Zagorju velikih sela, pravih sela, kao što su slavonska, nema ni oćevih mjesta, ta cijelo je Zagorje i ono pravo i ono adoptirano tek jedno veliko selo, raštrkano uz bezbroj zaselaka. A baš se uz ta, i danas malena mjesta veže velika povijest prošlosti, vežu uspomene na ljude i zbivanja minulih dana, pa ne treba drugo, no da spomenem Krapinu! I što sam više amo zalazio, sve sam više vidio, koliko je toga praiskonskoga tu ostalo, sila toga što nas veže s pradašnjim vremenima. I u jeziku i u načinu života i u shvaćanju života. Pa se ne čudim ni onim piscima, koji bi htjeli da su Zagorci potomci Avara, dok se ništa ne čudimo, kad vidimo baš u tim krajevima gotovo odmah iza one magluštine, što je zovemo "seobom naroda" ovdje već posve uređenu crkvenu hijerarhiju, uređene unutrašnje odnose, plemenske župe itd. I baš to nam tumači, kako je to maleno Hrvatsko Zagorje moglo dati toliko važnih i vrijednih ljudi na svakom polju, nu za prikaz tih i prikaz njihova rada trebalo bi veliko, posebno djelo. I sada, kad me bolest prikovala uz sobu, prolazim u ovim mračnim danima one dane rada i uživanja u našem Zagorju, te mi oni pomažu neizmjereno snažiti teret sadašnjice. Jer to nije bilo tek obilaženje, već doživljaji, koji su se usjekli u dušu, pa čak i u snu se javljaju i nepozvani s neobičnom jasnoćom i ispravnosću, a to se zbiva uz Zagorje samo još s doživljajima s otoka Krka, gdje sam se osjećao, da živim u kraju, koji je od davne davnine bio i ostao hrvatski, krajem glagoljice, gdje se također čuje zov dalekih stoljeća.

Tamo gdje se odlomila naša stara Zagrebačka gora, došuljala se rječica Krapina, da se izgubi u Savi. Tu na okuki stoji još po koji komad starodrevnoga Susjedgrada, gdje je nekada gospodovao, glavni krivac nesretne seljačke bune Tahy, čovjek tuđin, čovjek bez duše. Ušuljao se u rog Zrinskih ženitbom, pa je postao gospodarom toga drevnoga grada, koji je imao zadatak, da brani prolaz iz Hrvatskoga Zagorja do Save, gdje je bio nekad brod", prelaz preko rijeke, gdje su na otočiću stvorili svoj samostan Cistercite, koji su kasnije došli u Zagreb, tamo negdje na Dolcu sagradili crkvu Sv. Marije i samostan: crkva stoji dijelom i sada. Cistercita je nestalo, tek je živa uspomena na njih ostala. A Tahy je poznao samo jednog boga: sebe, pa ga takvoga pokazuje i njegov nadgrobni spomenik u župnoj crkvi u Stubici, gdje on stoji u kamenu čovjek do skrajnosti bezobziran, s ljutima crtama lica i bučastom glavušom. Hvali ga napis kao junaka, hvali ga, da je bio sluga triju vladara, ali sudbina mu ne dade, da uživa slavu svojega izdajničkoga pokolja nad seljačkom vojskom. A pitaš, gdje su mu dvori: nitko ti ne može ni komad stubičkoga dvora pokazati, dok se evo od Susjedgrada malo pa ništa sačuvalo, tako, da si ne možemo nikakve pre-

Januševac

dočbe ni o tom gradu stvoriti, koji je izvanredno prikladno smješten.

Polazimo dalje cestom mimo naših lijepih brdašca, da stignemo tamo do Sutle, koja će se tu u beskrajnom nizu zavoja, kao da bi rado što više produžila svoj nemiri tok života survati u mimu Savu. Da, u tom slikovito lijepom kraju, kao da je stvoren za uzorak biedermajerskim slikarima, nalazi se mnogo toga i te kako zanimljivoga.....

.... Puškometa, dva dalje evo ti Lužnice, dvora, što ga je podigao jedan od roda Rauchova, koji je došao tamo iz Sedmogradske, da taj rod ovdje radi protiv svoje nove domovine. Da, tu je rođen stari Levin, onaj nagodbeni "horvatski" ban, zakleti protivnik svega, što bi bilo u korist Hrvatske.... Ali i toga roda ponestade, i danas se u ođaje dvora uvek, da ispaštaju zlodjela prijašnjih gospodara. A Lužnici ostade još prizvuk za sva vremena....

I opet malo dalje prema granici stoji najljepši dvor u cijeloj Hrvatskoj: Januševac. Očito je, da su ga gradili strani arhitekti, govori se, da ga je dala po francuskim arhitektima graditi Marija Luiza, žena Napoleona Velikoga! Nije lako naći istinu, ali svakako sve tu diše drugčijim dahom, sve je to izdaleka dopremljeno! Tu je dugo boravio general Vrkljan - dakako službeno: Werklein - pa je njegova bista, učinjena od Canove, slavnoga bečkoga majstora - danas u arheološkom muzeju u Zagrebu. Ali kad je njegov dvor došao na dražbu, nastani se u njem grof Corberon, plemeniti Francuz, prijatelj bana Jelačića, kojem je i naličio, koji je ovaj narod i zemlju zavolio, koji je svjetovao Jelačiću da tu podigne sveučilište..., koji je u ostrim pismima hanoverskom kralju prikazao svu besmislenost ludovanja austrijskog apsolutizma, koji nije ni mrtav htio ostaviti ovu zemlju, već je primljen u grobnicu Draškovića u Bisagu. Ali kad je Bisag prodan, zaostade on jadnik sam u grobnici, pa su mu i grob razvalili... I još malo bliže k Sutli evo Laduč, dom nedavno preminuloga Vladimira Vranicana. A na brdu malo podalje stoji prekrasna crkva Marija Gorica, s lijepim baroknim uređenjem....

I ovdje moram zastati, iako bih Vam željela dodati još koju i o Pušći, ili o dugom selu Dubravica, gdje se rodio Pavao Štos, jedan od poznatih Iliraca, pa o selu Rozgvi, gdje, po riječima autora prof. Đure Szabe počinje pravo Zagorje, koje ima "pravu vinski prešu, jer "nikaj na svetu ljepšega ni - nego gorica, kada zori", a taj stari farof i jest utjelovljenje te pjesme".Moram zastati, jer inače ovaj članak nikad ne bi bio završen.

Kaže se kako zajedno mnogo znamo i da koji puta treba gledati svijet oko sebe očima drugih. Eto, danas smo Vi i ja gledali Hrvatsko Zagorje očima pisca Đure Szabe, "čuvara hrvatskih kulturno-historijskih vrednota" - i slika koju nam on slika svojim znanjem i ljubavlju prema tom kraju i njegovim ljudima postaje nešto nezaboravno, upečatljivo, neponovljivo...

Valentina

HRVATSKA ISKRA
Vaše zadovoljstvo

TRAKOŠČAN.

and the lake and the Bednja are rich in fish. The traditional cuisine of the Zagorje region as well as venison specialties represent the standard offer of the nearby hotel. Occasionally the hotel hosts congresses and seminars and accommodates athletes for training purposes.

Excursions: Bednja (5 km) * Lepoglava (11 km) * Bedenec (15 km) * Ivanec (19 km) * Klenovnik (25 km) * Krapina (23 km) * Ravna Gora * Strahinčica * Maceljjska Gora.

BEDNJA, a village in the region of Hrvatsko Zagorje, 6 km north-west of Lepoglava; elevation 247 m; population 773. First mentioned in the 13th century (Bedna). Chief occupation is farming. Bednja is located at the intersection of regional roads Lepoglava - state border.

The parish church of St. Mary is a one-nave structure with a semicircular sanctuary (1783); the belfry rises from the main front. The Baroque sanctuary was erected in 1783 and the altar background with illusionist-style paintings in 1792. The main classicist-style altar is a work by Matija Gallo from Ormož. The organ was made by the Venetian master Gaetano Moscatelli (1812). The chalices date back to the 17th century and the tombstone of Gašpar Drašković to 1587. In front of the church, Nikola Zidić had the votive column of Our Lady with Child erected (1672).

Tourist association: Trg sv. Marije 26

Situated at the Bednja river, Bednja is a secluded place - an oasis of peace between Lepoglava and Trakošćan. Along with valuable sacral heritage, the village features well preserved old Zagorje-style houses, partly covered by straw, as well as a two-storey manor-house from 1799. Two old lime-trees in front of the parsonage are protected nature monuments. The nearby mountains add to a unique experience of this village, rendering Bednja a special charm and beauty. Visitor opportunities include hiking, walking, cycling, hunting and fishing in the immediate vicinity of the village. There is also a variety of traditional specialties offered in Bednja. The main tourist attractions are the ancient customs of the Bednja wedding, performed on various occasions.

Accommodation: Hotel Trakošćan (B).

Excursions: Trakošćan (5 km) * Lepoglava (6 km) * Ivanec (14 km) * Klenovnik (20 km) * Lohor (20 km) * Varaždin (43 km).

IVANEC, a town on the northern slopes of Ivančica Mountain in the region of Hrvatsko Zagorje, 21 km southwest of Varaždin; elevation 227 m; population 5,342. Economy is based on farming, livestock breeding, building material production (stone) and various industries: textiles (garment manufacturing), footwear, machine tools, electric

engines, foods (pasta, smoked meat products). In the last century and all until the closedown of the coal mines known as a miners' town (Ivančki Ugljenokopi). Ivanec is located on the main road (M3.1) Varaždin - Zabok.

Ivanec stood on the estate of the military and religious order of the Knights of St. John of Jerusalem (Knights Hospitallers), who had their seat in the fortified town (*Pusta Bela*). It was first mentioned in 1395, when it was granted the privileges of a market town. Its later owners from the Petheš de Gerse family built a citadel in the 16th century, which was owned by Erdödy counts from 1740 and by the noble family Kukuljević-Sakcinski in the period 1818-1945. The parish church of St. Magdalene feature the tombstone of Ivan Petheš de Gerse (died in 1616) with a portrait of the deceased, a late Renaissance stone baptismal font with two lion figures (around 1683) and Baroque liturgical vessels. - The chapel of the Holy Spirit in Prigorci near Ivanec has early Baroque altars with high-quality statues.

Tourist association: Ul. Đure Arnolda 11

The long history of this town and beautiful "hills of Zagorje" with numerous vineyards constitute the basis of tourist development. The major tourist attraction of Ivanec are hiking tours on Ivančica Mountain - with well-known events such as the excursion of the 1st of May, the Holy Mass on St. John's Day on top of the mountain, the health and recreational excursion (5th of August) under the name Exercise-Health. From the iron pyramid Ivančica offers a nice view on Hrvatsko Zagorje, while the Stričevo vista point offers an unforgettable view toward Ivanec, Varaždin, Pohorje Mountains in Slovenia and farther to Balaton Lake in Hungary or the Kamnik and Julian Alps in Slovenia. Recreational opportunities also include cross-country and skiing (ski-lift) in winter, and hang gliding and paragliding in summer months. A special attraction are sightseeing tours to the remains of the former fortified towns on Ivančica: Pusti Lohor, Oštrcgrad, Belecgrad, Milengrad, Pusta Bela and Grebengrad.

Accommodation: Mountain lodge "Josip Pasarić" on Ivančica.

Excursions: Lepoglava (8 km) * Klenovnik (9 km) * Bednja (14 km) * Trakošćan (20 km) * Maruševac (10 km) * Krkanec (13 km) * Varaždin (21 km) * Ivančica peak (13 km).

Roy Gutman: What Did the CIA Know?

Aug. 27 issue - At a secluded military base on Croatia's Adriatic coast, an unpiloted CIA plane rolled down the runway, then climbed slowly over tall pine trees and headed into hostile airspace. It was July 1995, and a new conflict was brewing. SERBIAN LEADER SLOBODAN MILOSEVIC had conquered Croatia's Krajina border zone with Bosnia in 1991, and now Croatia was preparing a lightning assault to get it back. Americans in military uniform, operating from a cream-colored trailer near the runway, directed the GNAT-750 drone to photograph Serb troop positions and weapons emplacements. The images were transmitted back to base, analyzed and then passed on to the Pentagon. According to top Croat intelligence officials, copies were also sent to the headquarters of the Croatian general in command of "Operation Storm."

The classified reconnaissance missions continued for months, until long after Croat forces had pushed the Serbs into neighboring Bosnia. And the information proved vital to the success of Operation Storm, according to the Croats. Late in the 72-hour campaign, Croat officials say, the drone photos showed Serb forces massing for a counterthrust. The Croatian commander of the operation, Gen. Ante Gotovina, massed his own troops at the point of the Serb breakthrough and shattered the assault. Now the successful CIA operation is about to become defense exhibit A in a war-crimes case at The Hague tribunal. Last month prosecutors announced the indictment of General Gotovina for atrocities committed during and after Operation Storm, including the murder of 150 Krajina Serbs, the forced displacement of as many as 200,000 others and the torching of thousands of homes. Gotovina, 45, who once served in the French Foreign Legion, denies any role in the atrocities, most of which occurred in the three months after the military operation ended. Yet he has refused to surrender to the tribunal, complaining that he would have to spend years in jail awaiting trial. Gotovina's Chicago-based lawyer, Luka Misetic, argues that U.S. intelligence will be vital to his case. "He was in the chain of command, but there was this other set of eyes and ears watching this operation," says Misetic. "No one there [in the CIA] saw there was a problem with war crimes or a crime against humanity ... The information the United States possesses is relevant to establishing General Gotovina's innocence."

Croatia: What Did the FBI Know?

Now a NEWSWEEK investigation has shown that U.S. intelligence cooperation with Croatia went far deeper than Washington has ever acknowledged. According to Miro Tadjman, son of the late president Franjo Tudjman and head of the Croatian counterpart to the CIA in the mid-1990s, the United States provided encryption gear to each of Croatia's regular Army brigades. He says the CIA also spent at least \$10 million on Croatian listening posts to intercept telephone calls in Bosnia and Serbia. "All our [electronic] intelligence in Croatia went online in real time to the National Security Agency in Washington," says Tudjman. "We had a de facto partnership."

A 'LIAISON RELATIONSHIP'

American officials familiar with intelligence issues confirm that the CIA operated drones from a base near Zadar on the Adriatic coast, during and after Operation Storm. They also acknowledge what they describe as "limited sharing" of intelligence information with Croatia. (Two former senior administration officials, however, deny that such sharing was ever approved by the White House.) And although U.S. officials refuse to talk about encryption equipment, they confirm there was a "liaison relationship" with Croatia and other countries in the region to gather information.

They also insist American operatives did nothing that contributed to war crimes. The United States "knew of a military operation being planned," says Pierre-Richard Prosper, the U.S. ambassador-at-large for war-crimes issues, adding: "We did not know about planning for criminal activity." A former senior administration official says the White House had "the usual scatter of information about individual incidents," but no evidence "Croats were going out of their way to terrorize the Serb population." Retired Croatian army Gen. Ante

Gotovina, indicted for atrocities committed in the Balkans, believes that U.S. intelligence information could prove his innocence

The charges against Gotovina could be difficult to prove. United Nations chief prosecutor Carla Del Ponte says in her indictment that Gotovina has both personal and command responsibility for atrocities committed during and after Operation Storm. The indictment specifically argues that the "cumulative effect" of actions by the Croatian Army "led to the large-scale displacement" of Serbs. But to many people who followed events in Krajina, that charge seems dubious. "The fact is, the population left before the Croatian Army got there," says Peter Galbraith, who was U.S. ambassador to Croatia in 1995. "You can't deport people who have already left."

Skeptics have also questioned whether Gotovina had a role in the executions of Serb civilians. "I cannot find a single document or fact which points to Gotovina" as the man who ordered the atrocities, says Ivan-Zvonimir Cicak, a leading Croatian human-rights advocate. Sonja Biserko, a human-rights activist in Serbia who interviewed hundreds of refugees from Krajina, blames "paramilitaries, police and ordinary citizens" for the crimes.

Many Croats suspect Gotovina is being targeted because the tribunal feels pressure to prosecute people who are not Serbian. Milošević himself, in jail awaiting trial in The Hague, has accused the tribunal of being one-sided. Just last week, in a preliminary motion contesting the U.N. court's legality, he asserted the tribunal was "selective and political" and "incapable of acting equally."

The prosecutor's office vigorously denies charges that it is aiming to achieve ethnic balance in its indictments. And while chief prosecutor Del Ponte will not discuss specifics, she dismisses criticism about the strength of her case. "Since we bear the burden of proof," she said through a spokesman, "it is reasonable to assume that we are confident about being in a position to make our point in court."

In Croatia, the Gotovina case has stirred passions. Billboards along the Adriatic coast proclaim Gotovina: a hero, not a criminal. The current government-which, unlike Tudjman's regime, is actively cooperating with The Hague tribunal-has sharply criticized the court over the indictment of Gotovina and another, lower-ranking general. And the country's former intelligence chiefs have decided to speak out about their ties to the United States as a way of vouching for Gotovina's innocence. "I always said that the only people in Croatia who know everything are the Americans," says Markica Rebic, the former head of military intelligence. When Gotovina stands trial, some of those Americans may be asked to testify about their country's role in an ugly conflict. (Newsweek International, Aug. 27. issue)

GERMAN POLICE ARREST WANTED SERBIAN WAR CRIMINAL SUSPECTED OF COMMITTING CRIMES IN CROATIA

BREMEROERDE, Aug.17(FPB)-A Croatian Serb wanted for the murders of some 30 civilians during the Serbian aggression against Croatia was arrested on Tuesday in Bremervoerde in northern Germany. German police sources say that at the time of his arrest he was working as a waiter and did not resist arrest. The unnamed man was allegedly a member of a terrorist unit of rebel Serbian forces in 1991.

B&H: MYSTERIOUS DISAPPEARANCE OF STENOGRAPHS LINKED TO WAR CRIMES

SARAJEVO, August 17 (FPB) - The investigations department of the International Criminal Tribunal for the Former Yugoslavia had requested Bosnian-Herzegovinian authorities turn over certified copies of minutes and stenograph copies for the first 185 sessions of the Bosnian-Herzegovinian Presidency held between December 12, 1990, and the end of 1993. After analyzing received materials, ICTY investigators established that stenographs from 10 sessions of the

Presidency (from December 1992 to May 1993) were missing. This mysterious disappearance of materials from the session has increased tensions in the already tense political situation in B&H. The documents refer to the fighting that broke out between Bosnian Croatian and Muslim forces, and could possibly implicate Muslim forces in criminal activities.

AUSTRALIA REFUSES IMMIGRATION VISA FOR MARKO MILOSEVIC, SLOBODAN SEEKS RELEASE FROM ICTY PRISON

THE HAGUE/BELGRADE/ZAGREB,Aug. 17 (FPB) - According to Yugoslav and German media reports, the son of former Yugoslav dictator and cutthroat Slobodan Milosevic, Marko Milosevic, requested an immigration visa to Australia. Australian authorities turned down his request on the grounds that Yugoslavia was never at war, despite the fact that Marko Milosevic would have invested a considerable amount of money in Australia. On hursday his father, the Balkan butcher, lodged an appeal to the ICTY for his release. Milosevic claims he was kidnapped and his extradition from Belgrade was a violation of his human rights. One of his subordinates, Bosnian Serbian officer Vidoje Blagojevic, pleaded 'not guilty' before ICTY judges to charges of genocide, war crimes, and crimes against humanity for his role in the Srebrenica massacre in 1995.

SFOR OPPOSED TO FLYOVERS OF FIRE FIGHTING AIRCRAFT

SARAJEVO,Aug.17(FPB) - Stabilization Forces Command issued a statement in opposition to flyovers of fire-fighting aircraft battling blazes along the border between Bosnia-Herzegovina and Croatia.

Namely, according to SFOR, the authorities of the two countries, as well as Yugoslavia, have not requested permission for flyovers. SFOR claims that despite the fact that a trilateral Memorandum of Understanding was signed between the Montenegrin, Bosnian-Herzegovinian, and Croatian authorities to improve fire-fighting efforts in the border areas near Dubrovnik (Croatia), Ravno and Trebinje (B-H), and Tivat (Montenegro), the parliaments of the three sides had still not ratified the document. (Foreign Press Bureau)

CATASTROPHIC FIRES BLAZING ALL OVER CROATIAN COAST

SPLIT/ZADAR/SIBENIK/DUBROVNIK,Aug.(FPB) - Forest fires throughout the Adriatic coast are raging from Istria to southern Dalmatia. Strong winds and rough terrain are making it much more difficult for fire fighters to control the numerous blazes. Some of the larger forest fires that caused traffic chaos over this past weekend include blazes near: Drnis, Kucine, Zrnovica, Dugi Rat, Krilo Jesenice, Sumpetar, Omis, Knin, island of Brac (Supetar and Milna), Baska Voda, Padjeni, Vrpolje, Dubrava, Grebastica, Donje Polje and many other places. Joint efforts of fire fighters, police, military and local volunteers, have extinguished some of the fires, while others have been placed under control for the time being. Close to thirty farm homes and a number of vehicles, as well as 2000 hectares of agricultural land and forest, were destroyed in the fires over the weekend. In the Sibenik region fires from neighbouring Bosnia-Herzegovina threaten to spread over the border, thus the country prefect requested assistance from the international community and international forces stationed in Bosnia-Herzegovina to fight the oncoming flames.

ANOTHER 20 000 FAMILIES FACING EVICTION?

ZAGREB, Aug. 13(FPB)-According to the Rijeka based daily 'Novi list', another 20 000 Croatian families could be facing forceful evictions from their temporary homes in Croatia. The situation with temporary accommodation is very sensitive in Croatia, as Croats from Bosnia-Herzegovina - who have no way of returning to their homes in

Republika Srpska and the Federation of Bosnia-Herzegovina - face eviction from their temporary homes, which were abandoned by fleeing Serbs during the Liberation War.Today those same Serbs want to return to their homes, but there is no reciprocity available for the poverty stricken Bosnian Croat refugees who have no homes to return to, as they were devastated by Muslim and Serb forces during war in Bosnia-Herzegovina.

WORLD BANK SUPPORT 'ONE SHIFT SCHOOLING' IN CROATIA

ZAGREB,Aug.13(FPB)-World Bank (WB) experts have suggested Croatian schools begin to transfer their timetables to suit European standards. Namely, most European schools have only one 'shift', while some Croatian schools have two or three 'shifts'. The Croatian school system provides for morning and afternoon schooling, as well as a 'between shift' that begins around noon. The WB study, which was meant to analyse public expenses and budget institutions, concluded that it would be prudent if the 'between shift' was eradicated and eventually the afternoon shift. The education standard in Croatia, despite excellent educational results, is very concerning. In comparison with other countries Croatia spends very little per pupil. The government in Switzerland spends 7000 USD per resident on education, Hungary invests 1100 educational dollars per resident, while Croatia only allows for less than 500 USD per resident.

HIGH-JUMPER BLANKA VLASIC ACHIEVES BEST EVER CROATIAN TRACK AND FIELD RESULT

EDMONTON,Aug.13(FPB)-The world junior women's high-jump champion, Croatian athlete Blanka Vlasic, recorded the best ever Croatian track and field result! Vlasic jumped 1.94 metres in the women's high-jump event at the World Athletics Championship finals, finishing in sixth place. Hesterie Cloette from South Africa (2 metres) won the gold medal, while the silver medal went to Ukrainian national Inha Babakova (2 metres) and the bronze medal was won by Kajse Bergquist from Sweden (1.97 metres).

For your information

Old age benefits

Old Age Security	\$436.55/month
Income Supplement	\$518.82
Spouses Allowance*.	\$855.05 for survivors
	\$774.49 for spouse
	(60-64) of a pensioner

*recently renamed The Allowance

Social security agreements with:

Antigua/Barbuda	Grenada	Philippines
Australia	Iceland	Portugal
Austria	Ireland^^	St. Kitts/Nevis
Barbados	Israel	Saint Lucia
Belgium	Italy	Saint Vincent
Chile	Jamaica	Slovakia*
Croatia	Jersey/Guernsey	Spain
Cyprus	Korea	Slovenia
Czech Republic*	Luxembourg	Sweden
Denmark	Malta	Switzerland
Dominica	Mexico	Trinidad/Tobago
Finland	Morocco*	Turkey*
France	Netherlands	United Kingdom^
Germany	New Zealand	United States
Greece	Norway	Uruguay*

*Signed but not yet in force.

^Limited agreement with no provision on benefits.

This information is extremely important for the Canadian citizens who have earned their retirement in other countries, such as Croatia. Please check with the nearest Social services for the further information.

ITALY TO RECOMMEND ESTABLISHMENT OF 'BALKAN ECONOMIC UNION' WITHOUT SLOVENIA, BUT INCLUDING CROATIA?

ROME, August 22 (FPB) - Italian Foreign Minister Renato Ruggero presented the Italian Senate with a lengthy report on the departure of Italian troops to Macedonia (as a part of the North Atlantic Treaty Organization peace mission), briefing senators on the current situation in that country.

However, Minister Ruggero did not dwell on local Macedonian details for too long, as he deliberated the possibility of organizing a Balkan Conference as a precursor to the establishment of a joint Balkan market. He argued that it was necessary to create some sort of 'Balkan economic union' because "the entire Balkan region is unstable and dangerous for peace." This economic union, according to the Italian foreign minister should be the cohesive linkage between the countries in the region just like the European Economic Community linked European countries and lead to the European Union. Ruggero continued by saying that Slovenia was on the threshold of entering the European Union, thus it should be exempt from the Balkan union, but Croatia should certainly be a part of it due to its poor economy. Hence, Yugoslavia, Macedonia, Croatia, Bosnia-Herzegovina, and Albania would make up this new union. Ruggero concluded that the Balkan Economic union would be very useful for Croatia.

NFCA CALLS ON MEMBERS TO SUPPORT MINES TO VINES

Smith & Wollensky Restaurant Group has launched a national dinner series, Mines to Vines, all the net proceeds of which will support de-mining efforts in Croatia. The effort is being undertaken for the benefit of Roots of Peace, a non-profit organization dedicated to the eradication of landmines worldwide. To date, Roots of Peace has raised \$500,000 for demining efforts in Croatia.

Landmines remain a hazard in many parts of Croatia, especially agricultural regions. While demining efforts have been ongoing, the problem remains a difficult one and, unless additional funds can be raised, will take years to resolve. In the meantime, innocent civilians remain at risk in many areas.

The Mines to Vines series will feature Executive Chef David Burke of New York's Park Avenue Cafe who will prepare a four course dinner with select California wines. To date, dinners have been held in Chicago and New Orleans.

The NFCA strongly supports this fundraising event. We ask that each Member make every effort to attend. Most importantly, every dollar you give goes twice as far - the United States State Department will match dollar for dollar everydollar raised.

Come and visit Croatia this autumn...

TRAKOŠĆAN, a village on the banks of the Bednja river in the region of Hrvatsko Zagorje, 23 km northeast of Krapina, 40 km southwest of Varaždin; elevation 250 m; population 30. Chief occupations are farming, viticulture, livestock breeding and tourism. Trakošćan lies on the regional road.

Trakošćan Castle is one of the most attractive castles in Croatia. It was originally a small burg within the fortification system of Zagorje Principality, but the date of its construction has not yet been determined. The foundation of the castle reveals typical features of simple Romanesque citadels of the 12th and 13th centuries. The numerous feudal owners include the Celjskis, Jan Vitovec, the Korvins; after the break-up of Zagorje Principality it was occupied as a special feudal property by the Gyulayis, and from 1568 by the Draškovićs. It was expanded and reconstructed on several occasions. A more intense intervention dates back to 1592 when the Draškovićs had gun towers with roof truss erected (the plate featuring the coat of arms and the inscription of Ivan II Petar Drašković on the western tower from 1592). At that time another floor was added, the central tower was elevated and arcades were added to the courtyard. It was again reconstructed during the 18th century, when the towers were crenellated, the main tower adorned with an elaborate lantern, and the complex of defence objects, walls and towers were constructed. The abandoned castle was restored between 1850 and 1860 by Vice-Marshal Juraj Drašković and turned into a residential castle. The restoration, following the romantic spirit, was carried out in the neo-Gothic style and the whole surroundings was landscaped, in particular the park-forest in which rare trees were planted, an artificial lake dug, including all garden objects. The distinguished elements of the restored castle are: the tower at the entrance with a drawbridge and the coat of arms of the Drašković-Malatinski family dating from the 18th century, the Knights Hall with knights' harnesses from the 16th century and flags of the Drašković

TRAKOŠĆAN

banderia (a cavalry unit) from the 18th century, the collection of arms with heavy halberds, rifles and pistols and Turkish weapon, the collection of the Drašković portraits and the portraits of their relatives (Nikola Zrinski) from the 16th to the 19th centuries, the works of the painter Julijana Erdödy-Drašković from the second half of the 19th century, the *Four Continents* cycle by M. Stroy, the piano by C. Graff, the preserved court kitchen and the library. - The chapel of St. John ("Januš") from 1752 is in the park, with late Baroque furniture. - Since 1953 the castle has permanent museum holdings which, apart from faithful reconstruction of the ambience from the period of renovation, contains valuable pieces of Baroque furniture and small artefacts.

Tourist association: Varaždin County Tourist Association
Trakošćan is an important tourist resort in the immediate vicinity of the international highway Zagreb - Maribor and the state border with the Republic of Slovenia. Famous for the beautiful castle of the Drašković family and the artificial lake, it represents an unavoidable destination of numerous visitors to the region of Hrvatsko Zagorje. Trakošćan Lake was created in the mid-19th century by construction of the dam and separation from the springs of the Bednja river. It has a length of around 1.5 km and the depth reaches around 2.5 m. In the summer, the water is warm enough for swimming but freezes in the winter, offering ice-skating opportunities. The whole belt around the lake with the park-forest is protected as an important landscape. The indigenous mixed forest of beech and fir interspersed with wood-rush and dumast oak is under protection since 1955.

The beautiful countryside, the mountains Macelj, Ravna Gora, Strahinjčica and Ivančica offer attractive mountain climbing, hiking, cycling and other opportunities. In the vicinity of the hotel there are tennis courts, indoor basketball facilities, and boats can be rented at the lake. Small sports aeroplanes can also land there as well as balloons. Hang gliding is also possible. The forest abounds in a variety of game,